C:\Users\Plazma\Desktop\307\Canfield_Jack_Hansen_Mark_Victor-Slepici_polevka_pro_dusi.PDB

PDB Name: Canfield_Jack_Hansen_Mark_Victo
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 29.2.2004
Modification Date: 29.2.2004
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Slepičí
polévka pr° duši

Jack Canfield Mark Victor Hansen
Poté, co jsem při rozhovorech vyzpovídal stovky bohatých a slavných lidí, je mi zřejmé, že peníze ani sláva nečiní lidi automaticky šťastnými. Štěstí musí přicházet zevnitř. Raději budu mít milion úsměvů v srdci než milion dolarů v kapse. Slepičí polévka pro duši pomůže vložit milion úsměvů i do vašeho srdce.
Robin Leach televizní komentátor a spisovatel
Vyprávění příběhů je jedním z nejmocnějších způsobů, jak učit hodnotám a otevírat dveře novým možnostem. V této bohaté a různorodé sbírce si každý najde přinejmenším pár příběhů, jež vyvolají zvláštní rezonanci - příběhů, které si clo věk uchová jako poklad a o které se bude chtít podělit s ostatními.
Nathaniel Branden autor knihy Síla vědomí vlastní hodnoty
Je to vroucí, nádherná, povznášející a inspirativní kniha plná myšlenek a pronikavého poznání, kniha, s jejíž pomocí může každý zlepšit kteroukoli stránku svého života. Měla by se číst, mělo by se o ní přemýšlet a znovu a znovu se k ní vracet.
Brian Tracy autor knihy Psychologie úspěchu
Je to kniha moudrosti a útěchy pro celé věky. Je tak současná jako lidské stopy na Měsíci a stejně nadčasová jako pyramidy. Svět potřebuje vypravěče příběhů, aby nám pomohli najít v tom zmatku a chaosu naší spletité doby smysl. Jack a Mark jsou dokonalí vypravěči a sběratelé skutečných příběhů ze života. Jaký to dar pro učitele, řečníky, pro kohokoli, kdo se vydal na cestu vlastního růstu a úzdravy. To vše je tu, napsané s vtipem a elegancí, soucitem a poctivostí.
Sidney B. Simon emeritní profesor Massachusettské univerzity
Líbila se mi každá stránka. Ty povídky vás zasáhnou do srdce a mají mocnou schopnost motivovat, verše jsou krásné a citáty

hluboce moudré a smysluplné. Jack a Mark shromáždili skutečně obrovské množství moudrosti. Obsah knihy nám dává nahlédnout hluboko do všech rozměrů života.
Kniha by byla nádherným dárkem pro všechny, dárkem, o který se mohou podělit i se svými milovanými. Můžete si být jisti, že já nakoupím ještě spoustu dalších výtisků pro své pri-buzné a přátele.
Richard Loughlin prezident Century 21 Reál Estate Corporation
Skvělá kniha! Jack Canfield a Mark Victor Hansen napsali knihu, která má stejné účinky, jako mívala slepičí polévka od mé babičky... Zahřeje a ukonejší. Sáhnu po ní, kdykoli budu potřebovat trochu lásky.
Dawn Steel bývalý prezident společnosti Columbia Pictures
Slepičí polévka pro duši je mocnou připomínkou toho, že hlavní a nejdůležitější přísadou života je Láska. Měla by to být pro všechny povinná četba.
Wally Amos Famous Amos Cookies
Touhle sbírkou inspirativních příběhů jste nám dali nádherný dar! A jaký dar to bude pro mé přátele! Jsem přesvědčen, že by Slepičí polévka pro duši měla ležet na každém nočním stolku, aby si v ní na sklonku dne mohli všichni alespoň půl hodiny číst, a obnovit tak v sobě víru v lidskou přirozenost a v dobrotu, která je v každém člověku.
Příběhy, které jste vybrali, zahřejí u srdce a vyváží všechny ty zprávy, které se na nás den co den hrnou ze sdělovacích prostředků. Vaše kniha obnovuje duši a dává člověku pozitivní náhled na to, co život ve skutečnosti znamená. Skvělá práce! Jsem si jist, že to bude ohromný úspěch.
Bob Reasoner prezident International Council for Self-Esteem

Povídky a příběhy pro potěchu srdce a posíleni ducha
Napsali a sestavili Jack Canfield a Mark Victor Hansen

r<n\ i mono
Přeložila Ivana Hlaváčová
Má-li člověk v duši světlo,

vyzařuje z něj krása.
Vyzařuje-li z člověka krása,
vládne v jeho domě harmonie.
Vládne-li v domě harmonie,
panuje řád v národě.
Panuje-li řád v národě,
je mír na celém světě.
Čínské přísloví

Tuto knihu s láskou věnujeme našim ženám, Georgii a Patty, a dětem, Christopherovi, Oranovi, Kyleovi, Elizabeth a Melanii, které jsou pro naši duši právě
takovou slepičí polévkou. Neustále těšíte naše srdce a posilujete našeho ducha. Máme Vás moc rádi!
Jack Canfield a Mark Victor Hansen

Poděkování

Sepsání této knihy trvalo téměř dva roky. Vznikla díky lásce a spojenému úsilí mnoha lidí. Rádi bychom poděkovali zejména následujícím osobám:
Patty Mitchellové, která psala a přepisovala každý příběh alespoň pětkrát. Tomuto projektu věnovala mnoho všedních dní až do desíti večer a radu víkendů. Díky, Patty! Bez tebe bychom to nedokázali.
Kim Wielové za ohromné množství napsaných a přepisovaných příběhů, za to, že na ní spočívalo vyhledávání a koordinace celé té zdánlivě nekonečné práce, díky níž jsme získali autorská práva na příběhy, které jsme nenapsali sami. Vykonalas úžasný kus práce. Díky, Kim.
Kate Driesenové, která pomáhala se psaním, čtením a ke každému příběhu zapisovala poznámky, čímž nám velmi pomohla při hledání autora. Když nás honily termíny, mohli jsme se na tebe vždy spolehnout. Díky.
Wandě Pateové, která nám nesmírně pomohla s psaním a vyhledáváním.
Cheryl Milkinové, která se po celou dobu starala o to, aby zpracování materiálů šlo jak po másle.
Lise Williamsové za to, že převzala péči o Markovu práci, takže se mohl věnovat této knize.
Larry Priceovi a Marku Powersovi za to, že vyřizovali
všechny ostatní záležitostí, zatímco my jsme pracovali na vydání této knihy.
Stovkám lidí, kteří tyto povídky, básně a citáty vyslechli, přečetli a komentovali.
Všem přátelům z National Speakers Association, kteří nám velkodušně poskytli své materiály, abychom mohli tuto knihu dokončit. Chtěli bychom poděkovat zejména Dottie Waltersové, která nás po celou dobu povzbuzovala a podporovala v naší práci.
Franku Sicconemu, skvělému příteli, který nám poskytl spoustu svých příběhů a citátů.
Jeffu Hermanovi za to, že byl jako literární agent naší knihou nadšený a věřil v ni od samého počátku. Jeffe, pracovat s tebou je opravdové potěšení.
Peteru Vegsovi, Garymu Seidlerovi a Barbaře Nicholso-vé z Health Communications za to, že je jako první napadlo takovouto knihu sestavit. Vážíme si vaší nadšené podpory.
Cindy Spitzerové, která pro tuto knihu napsala a redigovala velký počet nejdůležitějších povídek. Cindy, tvoje pomoc byla neocenitelná.
Marii Stilkindové, naší redaktorce v Health Communi-cations, za nezměrné množství času, které věnovala tomu, aby tato kniha byla skutečně na úrovni.
Bobu Proctorovi, který nám z bohatého pokladu učitelských zkušeností přispěl celou řadou povídek a anekdot. Děkujeme ti, Bobe. Jsi dobrý přítel.
Brandonu Hallovi, který nám pomohl se dvěma příběhy.
A rádi bychom poděkovali také lidem, kteří nám poskytli svůj velice cenný názor na prvotní podobu této knihy: Ellen Angelisové, Kim Angelisové, Jacobu Blassovi, Ri-cku Canfieldovi, Danu Drubinovi, Kathy Fellowsové, Pat-ty Hansenové, Normanu Howeovi, Ann Huschové, Tomášů Nanimu, Davu Potterovi, Danielle Leeové, Michele Marti-nové, Georgii Nobleové, Lee Pottsovi, Lindě Priceové, Martinu Rutteovi, Lou Tartagliovi, Dottie Waltersové, Re-becce Weidekehrové, Haroldu C. Wellsovi.
I

Úvod
Známe vše, co potřebujeme, abychom dokázali ukončit zbytečné citové strádání mnoha lidí. Vysoká sebedůvěra a osobní efektivita jsou na dosah každému, kdo je ochoten věnovat svůj čas jejich získání.
Ducha živé události lze jen těžko převést do psaného slova. Příběhy, které se chystáme vyprávět, musely být pětkrát přepsány, aby i na papíře působily stejně jako mluvené slovo. Až je budete číst, prosíme vás, abyste zapomněli na všechno, co jste se kdy naučili v kursech rychlo-čtení. Zpomalte. Naslouchejte slovům ve svém srdci i ve své mysli. Vychutnávejte si příběhy jeden po druhém. Dovolte jim, aby se vás dotýkaly. Ptejte se sami sebe: Co ve mně ten příběh probouzí? Čím se týká mého života? Jaký pocit nebo čin probouzí v mém nitru? Navažte s každým příběhem osobní vztah.
Některé k vám budou promlouvat hlasitěji než ostatní. Některé pro vás budou znamenat něco hlubšího. Jiné vás rozpláčí. Nad dalšími se budete smát. Při některých vás zalije příjemné teplo. Jiné vás zasáhnou přímo mezi oči. Žádná

správná reakce neexistuje. Existuje jen vaše reakce. Dovolte jí, aby se ve vás mohla rozvinout a zase opadnout. Nespěchejte. Dejte si na čas. Těšte se z četby. Vychutnejte si ji. Vložte se do ní celou svou bytostí. Kniha předli stavuje tisíce hodin pečlivého výběru "toho nejlepšího" ze čtyřiceti let našich společných zkušeností.
Ještě jednu věc: četba takovéhle knihy je tak trochu jako jídlo složené ze samých zákusků. Může ho být až moc. Nepodává se k němu žádný příkrm, salát ani pečivo. Je v něm hodně podstaty a málo slov.
Při našich seminářích a setkáních věnujeme hodně času hledání smyslu a významu každého příběhu a diskusím o nich. Příběhy lze chápat různě a je také více způsobů, jak jejich ponaučení a principy využít v každodenním životě. Nesnažte se příběhy jen přečíst. Dopřejte jim čas, abyste je mohli strávit a přijmout.
Pokud se vám bude chtít vyprávět některý z nich někomu jinému, udělejte to. Když vám nějaký příběh někoho připomene, zavolejte toho člověka a povězte mu o tom. Nechtě příběhy působit a dovolte jim, aby vás k něčemu pohnuly. Jejich účelem je poskytnout vám inspiraci a motivovat vás.
V mnoha případech jsme požádali ty, kdo příběh prožili, aby jej převyprávěli sami. Mnohé z příběhů budou tedy vyprávěny jejich slovy, nikoli našimi. Uvedli jsme prameny všude, kde to jen bylo možné. Pro všechny kolegy jsme vyčlenili úsek na konci knihy, kde jsme uvedli jejich jméno, adresu a telefonní číslo, abyste je případně mohli kontaktovat.
Doufáme, že z četby této knihy budete mít alespoň takovou radost, jakou jsme my měli z jejího psaní.
O LÁSCE
Přijde den, kdy poté, co
spoutáme prostor, sílu větru,
vody a gravitace, ovládneme pro
Boha i energii lásky. A toho dne,
podruhé v dějinách světa,
objevíme oheň.
Tielhard de Chardin
11

Láska: jedinečná tvořivá síla
Šiřte lásku všude, kudy jdete:
nejdřív u vás doma. Věnujte
lásku svým dětem, své ženě nebo
muži, sousedům od vedle... Nikdy
nedopusťte, aby od vás nějaký
člověk neodešel lepší
a šťastnější. Buďte živým
projevem Boží laskavosti;
laskavosti ve tváři, v očích,
úsměvu, v srdečném pozdravu.
Matka Tereza
Jeden profesor sociologie zadal studentům úkol sebrat v baltimorských slumech příběhy dvou set chlapců. Studenti měli ke každému z nich připojit, jaký další vývoj u chlapců očekávají. U všech napsali: "Bez šance". O pětadvacet let později se tato studie dostala do rukou jiného profesora sociologie. Řekl svým studentům, aby ve starém projektu pokračovali a zjistili, co se s těmi chlapci stalo. Studenti objevili, že kromě dvaceti chlapců, kteří se odstěhovali nebo zemřeli, dosáhlo jich sto šedesát sedm ze zbývajících sto osmdesáti nadprůměrného úspěchu jako právníci, lékaři a podnikatelé.
15
Pan profesor žasl a chtěl se dostat věci na kloub. Naštěstí všichni tito muži dosud bydleli v okolí, a tak mohl každému položit otázku: "Čemu vděčíte za svůj úspěch?" Ve všech případech odpověď zněla: "Své učitelce."
Ona učitelka dosud žila, a tak ji pan profesor vyhledal a zeptal se staré, ale stále bystré dámy, jakým kouzlem se jí podařilo vytáhnout chlapce ze slumu a dovést je k úspěchu.
Zajiskřilo jí v očích a jemně se usmála: "To je opravdu velice prosté," řekla. "Já jsem ty chlapce měla ráda."
Eric Buttenvorth
Všechno, co si pamatuji
Když se mnou otec mluvil, pokaždé začal slovy: "Už jsem ti dnes řekl, jak moc tě mám rád?" Projevy lásky jsem mu oplácela, a když zestárl a začalo mu ubývat sil, sblížili jsme se ještě víc... pokud to vůbec bylo možné.
V osmdesáti dvou letech byl připravený umřít a já byla připravena nechat ho odejít, aby jeho utrpení mohlo skončit. Smáli jsme se spolu, plakali jsme, drželi jsme se za ruce a řekli si, jak máme jeden druhého rádi, a shodli se na tom, že se čas už naplnil. Řekla jsem: "Táti, až odejdeš, chci, abys mi dal znamení, že se máš dobře." Táta se té absurditě smál, nevěřil v reinkarnaci. Sama jsem neměla jasno v tom, jestli v ni věřím, ale spousta zkušeností mě přesvědčila, že bych nějaké znamení "z onoho světa" dostat mohla.
Byli jsme s otcem tak hluboce spjati, že jsem na sobě cítila jeho srdeční záchvat, když umíral. Později mě mrzelo, že mi sterilní moudrost nemocnice nedovolila držet ho přitom za ruku.
Denodenně jsem se modlila za nějakou zprávu od otce, ale nic se nedělo. Každou noc jsem před usnutím prosila, aby mi poslal nějaký sen. Minuly čtyři dlouhé měsíce a já jsem nic neslyšela ani necítila. Jenom smutek z jeho ztráty. Pět let předtím zemřela moje matka na Alzheimerovu chorobu, a přestože jsem sama měla dospělé dcery, připadala jsem si jako

ztracené dítě.
16
II

Když jsem jednou ležela v tmavé a tiché místnosti na masážním stole a čekala, až na mne přijde řada, zalil mě stesk po otci. Začala jsem přemýšlet, jestli jsem toho nechtěla moc, když jsem ho žádala o znamení. Zjistila jsem, že moje duše najednou všechno vnímá nesmírně ostře. Pocítila jsem takovou novou bystrost, že bych mohla z hlavy sčítat kdovíkolik čísel. Ujistila jsem se, že jsem vzhůru a že to není jen sen; byla jsem tak bdělá, jak jen člověk může být. Každá myšlenka, která mi proběhla hlavou, byla jako kapka vody, která rozvlní klidnou hladinu, a žasla jsem nad klidem každého ubíhajícího okamžiku. Pak mě napadlo: "Vždyť já jsem se snažila poselství z onoho světa ovládnout. Ale teď s tím přestanu."
Najednou se přede mnou objevila matčina tvář - taková, jaká byla, než ji Alzheimerova choroba zbavila myšlení, lidství a dvaceti kilogramů. Kolem něžné tváře jí zářily nádherné stříbrné vlasy. Byla tak skutečná a tak blízko, až mi připadalo, že se jí můžu dotknout, když natáhnu ruku. Vypadala jako před deseti lety, než začala scházet. Dokonce jsem cítila i vůni Joy, jejího oblíbeného parfému. Vypadala, jako by tiše na něco čekala. Podivila jsem se, jak je možné, že jsem myslela na otce, a vidím matku, a měla jsem trochu pocit viny, že jsem nechtěla vidět i ji.
Řekla jsem: "Mami, je mi tak líto, žes musela trpět tou hroznou nemocí."
Jemně přikývla, jakoby na srozuměnou s tím, co jsem řekla o jejím trápení. Pak se usmála - moc krásně - a velmi jasně řekla: "Všechno, co si pamatuju, je láska." A zmizela.
Roztřásla jsem se zimou, jako by se v místnosti náhle ochladilo, a v hloubi duše jsem věděla, že jediné, na čem záleží a co si člověk pamatuje, je láska, kterou dáváme a přijímáme. Utrpení přejde; láska zůstává.
Její slova jsou to nejdůležitější, co jsem kdy slyšela, a onen okamžik se mi vryl hluboko do srdce.
O otci jsem dosud neslyšela ani jsem ho neviděla, ale nepochybuji o tom, že jednou, až to budu čekat nejmíň, se objeví a řekne mi: "Už jsem ti dnes řekl, že tě mám rád?"
Bobbie Probsteinová
19

Píseň srdce
Kdysi dávno žil jeden skvělý muž, který se oženil s dívkou svých snů. Z jejich lásky se narodila holčička. Byla čiperná a veselá a onen skvělý muž ji měl moc rád.
Když byla ještě hodně malá, zdvihal ji do výšky, broukal jí a zpíval a tancoval s ní po místnosti se slovy: "Mám tě moc rád, moje malá."
Když holčička vyrůstala, onen skvělý muž ji k sobě vždycky přitiskl a řekl jí: "Mám tě moc rád, moje malá." A holčička našpulila pusu: "Já už nejsem žádná malá holčička." Muž se tomu zasmál a řekl: "Ale pro mě budeš moje malá pořád."
Holčička, která už vůbec nebyla malá, odešla z domova a vydala se do světa. Poznala lépe sebe i onoho muže. Poznala, že je opravdu skvělý a silný, protože teď jeho silné stránky viděla sama. Jednou z nich bylo, že dokázal projevovat lásku své rodině. Kamkoli se holčička vydala, všude jí onen muž zavolal a řekl jí: "Mám tě moc rád, moje malá."
Jednoho dne v bytě oné holčičky, která už vůbec nebyla malá, zazvonil telefon. Se skvělým mužem bylo zle. Ranila ho mrtvice. Má afázii, vysvětlili holčičce. Nemůže mluvit. A nebyli si ani jisti, jestli rozumí, co mu lidé říkají. Nemůže se smát ani usmívat, chodit, objímat, tancovat nebo říct holčičce, která už vůbec nebyla malá, zeji má moc rád
A tak šla k lůžku, na kterém ležel onen skvělý muž. Když ho uviděla v nemocničním pokoji, vypadal malý a vůbec se nezdál silný. Díval se na ni a pokoušel se něco říct, ale nešlo mu to.
Holčička udělala to jediné, co mohla. Vylezla si na postel vedle skvělého muže a z očí jí tekly slzy. Natáhla ruce kolem nehybných ramen svého otce.
Položila mu hlavu na prsa a myslí se jí honila spousta věcí. Vzpomínky na ty krásné časy, které spolu strávili, jak se s ním vždycky cítila v bezpečí a jak jí bylo dobře. Trápila ji ztráta, se kterou se bude muset vyrovnat, stýskalo se jí po slovech, kterými ji vždycky utěšoval.
A pak uslyšela, jak mu bije srdce. Srdce, které bylo vždycky plné oné melodie a slov, která jí tak chyběla. Srdce bilo vytrvale dál a nedbalo na poškození ostatních částí těla. A jak na něm měla položenou hlavu, stalo se kouzlo. Uslyšela to, co potřebovala slyšet
Jeho srdce bilo do rytmu slov, která už jeho ústa nedokázala vyslovit...
Mám tě moc rád Mám tě moc rád Mám tě moc rád Moje malá Moje malá Moje malá
A to jí stačilo.
Patty Hansenová
20

suta kdesi hluboko v paměti. Vstala a podala Mendelssoh-novi ruku a později se mu stala oddanou ženou.
Barry a Joyce Vissellovi
Opravdová láska

Moses Mendelssohn, dědeček slavného německého skladatele, nebyl ani trochu pohledný. Byl malý a ještě ke všemu měl na zádech groteskní hrb.
Jednou jel navštívit hamburského obchodníka, který měl moc pěknou dceru. Jmenovala se Frumtje. Moses se do ní beznadějně zamiloval. Ale Frumtje svým nešťastným zjevem odpuzoval.

Když se nachýlila hodina odjezdu, Moses sebral odvahu a vyšel po schodech do jejího pokoje, aby s ní mohl ještě naposledy promluvit. Byla andělsky krásná, ale působila mu velkou bolest, protože se na něj nechtěla ani podívat. Po několika pokusech o konverzaci se Moses nesměle zeptal: "Věříš tomu, že se manželství uzavírá v nebi?"
"Ano," odpověděla s očima upřenýma na podlahu. "A ty?"
"Věřím," prohlásil. "Víš, pokaždé, když se narodí chlapec, Hospodin v nebi oznámí, jaké děvče si vezme za ženu. Když jsem se narodil já, také mi určil nevěstu. A pak dodal: ‚Ale bude mít hrb.'
Zakřičel jsem tehdy: .Hospodine, hrbatá žena, to by byla tragédie. Prosím tě, dej ten hrb mně, a ona ať je krásná!'"
Frumtje se mu po těch slovech podívala do očí a bylo vidět, že je pohnutá nějakou vzpomínkou, která byla za-
m
23

Objímající soudce
Nenarážej do mě - obejmi mě!
Samolepka na nárazníku
Lee Shapiro je penzionovaný soudce. Je jedním z těch, kteří nesmírně milují lidi. V určitém okamžiku své kariéry Lee zjistil, že největší silou vůbec je láska, a proto se stal "objímačem". Každému začal nabízet objetí. Kolegové mu proto začali přezdívat "objímající soudce" (snad jako opak popravujícího soudce). Na auto si vylepil nápis "Nenarážej do mě - obejmi mě!"
Asi před šesti lety Lee vymyslel objímací soupravu. Na ní je napsáno "Srdce za objetí". Uvnitř má třicet červených krajkových srdíček se špendlíkem na připevnění na rubu. Lee vezme objímací soupravu, vydá se do ulic a nabízí lidem červené srdíčko výměnou za objetí.
Lee se tím tak proslavil, že ho často zvou na programové konference a shromáždění, aby tam přednesl své poselství o bezpodmínečné lásce. Na konferenci v Saň Francis-ku mu štáb místní televize namítl: "Ono je jednoduché objímat lidi, kteří přišli sem na konferenci. Ale ve skutečném světě to nikdy nemůže fungovat."
Vyzvali Leea, aby se pokusil obejmout několik lidí venku na ulici. Tak se Lee s doprovodem televizního štábu vydal do ulic Saň Franciska. Jako první oslovil kolemjdoucí
M
ženu. "Dobrý den, jsem Lee Shapiro, objímající soudce. Rozdávám tahle srdíčka výměnou za objetí." "Proč ne?" odpověděla. "To bylo příliš lehké," poznamenal komentátor místní televize. Lee se rozhlédl kolem. Uviděl hlídačku parkoviště, které právě vynadal majitel BMW, protože mu napsala pokutu za překročení parkovací doby. Lee k ní rázně zamířil s kameramanem v patách a řekl: "Zdá se mi, že by vám objetí udělalo dobře. Já jsem objímající soudce a rád bych vám jedno objetí věnoval." Přijala ho.
Televizní komentátor sáhl po svém nejtěžším kalibru. "Podívejte, právě jede autobus. Řidiči autobusů jsou ti nejotrlejší, nejprotivnější, nejzlostnější lidé z celého Saň Franciska. Zkusme, jestli se vám podaří jednoho z nich obejmout." Lee na výzvu přistoupil.
Když autobus zastavil u chodníku, Lee oslovil řidiče: "Dobrý den, jsem Lee Shapiro, objímající soudce. Vaše práce musí být hrozně stresující. Já dnes nabízím lidem objetí, abych jim tu zátěž trochu ulehčil. Můžu vás obejmout?"
Stodevadesáticentimetrový a dobře stokilový řidič vstal ze sedadla, vystoupil z autobusu a řekl: "Proč ne?"
Lee ho objal, dal mu srdíčko a zamával odjíždějícímu autobusu na rozloučenou. Televizní štáb zůstal němě stát. Nakonec komentátor prohlásil: "Musím přiznat, že to nechápu."
Jednoho dne se na prahu Leeova domu objevila jeho přítelkyně Nancy Johnsonová. Nancy je profesionální klaun a stála tam v pracovním: v kostýmu a nalíčená jako na představení. "Lee, popadni své objímací soupravy a půjdeme do domova pro postižené."
Když dorazili do domu, začali rozdávat pacientům klaunské čepice, srdíčka a objetí. Lee se zpočátku necítil ve své kůži. Ještě nikdy se neobjímal s lidmi, kteří jsou nevyléčitelně nemocní, silně retardovaní nebo ochrnutí na celém těle. Bylo to opravdu náročné. Ale za chvíli se do
25

POKAŽDÉ NA NĚM POZNÁŠ,
ŽE POSLOUCHAL TY KAZETY
OD LEA BUSCAGLII...
toho s Nancy vpravil a spolu se stále delším průvodem lékařů, sester a sanitářu putovali z oddělení na oddělení. O několik hodin později zbývalo už jen jedno, poslední oddělení. Žilo v něm čtyřiatřicet nejtěžších případů, jaké kdy Lee viděl. Pohled na ně byl tak smutný, že to Leeovi trhalo srdce. Ale přišli sem s Nancy proto, aby se podělili o lásku a něco pro ty lidi udělali, a tak se vydali na cestu po pokoji. Doprovázel je zástup lékařského personálu se srdíčky na límcích a s papírovými čepicemi na hlavách.
Jako poslední obyvatel pokoje zbýval Leonard. Měl na sobě velký bryndák, na který mu stékaly sliny. Lee viděl, jak si ho Leonard pomalu mokří, a řekl: "Pojď, Nancy, ten nás vůbec nevnímá." Odpověděla: "No tak, Lee. Je to přece také lidská bytost." A posadila Leonardovi na hlavu klaunskou čepici. Lee vzal jedno ze svých červených srdíček a připíchl je na Leonardův bryndák. Zhluboka se nadechl, sklonil se a přitiskl Leonarda k sobě.
Leonard se z ničeho nic rozkřičel: "Eeeeh! Eeeeeh!" Několik dalších pacientů začalo bouchat různými předměty o sebe.

Lee se otočil na personál, aby mu vysvětlili, co se děje, ale všichni lékaři, sestry i sanitáři plakali. Lee se zeptal vrchní sestry: "Co se děje?"
Na její odpověď Lee nikdy nezapomene: "Poprvé za třiadvacet let vidíme, že se Leonard směje." Změnit něco v životě ostatních lidí je tak jednoduché.
Jack Canfield a Mark V. Hansen
Copyright 1984 United Feature Syndicate, Inc. Přetištěno se svolením United Features Syndicate, Inc.
26
27

původu, přírodně sladké, neobsahuje pesticidy, konzervační látky, umělé přísady a je stoprocentně zdraví prospěšné. Objímání je prakticky dokonalé. Nemá žádné pohyblivé součásti, nevybíjejí se mu baterie, nepotřebuje pravidelné technické kontroly, má nízkou spotřebu energie, ale vysoký energetický přínos, je odolné proti inflaci, netloustne se po něm, nevyžaduje ani měsíční splátky, ani pojištění, je chráněno proti krádeži, je nezdanitelné, neznečišťuje životní prostředí a samozřejmě je plně vratné.
Neznámý autor
Jack Canfield
30
Máš velkou cenu
Jedna učitelka v New Yorku se rozhodla ocenit své žáky posledního ročníku tím, že jim řekne, co je na nich dobrého a čím vynikají. Postupovala přitom podle pokynů Heli-ce Bridgesové z kalifornského Del Maru a požádala každého studenta zvlášť, aby se postavil před třídu. Nejdřív všem řekla, čím je onen student pro ni a pro třídu důležitý, a potom každému dala modrou stužku, na které bylo zlatým písmem napsáno: "Mám velkou cenu".
Potom vybídla celou třídu, aby udělala totéž, protože chtěla vidět, jak bude takové uznání působit na společenství. Všem studentům dala po třech stužkách s vysvětlením, že mají stejným způsobem ocenit někoho jiného. Potom měli sledovat účinky takového ocenění, zjistit, kdo komu dal stužku, a o týden později si měli při vyučování probrat výsledky.
Jeden ze žáků se vydal za asistentem z jednoho místního podniku a poděkoval mu tak za pomoc s plánováním budoucího zaměstnání. Připjal mu modrou stužku na košili a dal mu ještě další dvě se slovy: "Naše třída pracuje na takovém projektu o uznání, a tak tě prosím, abys také našel člověka, kterého bys rád ocenil, a přidal mu ještě jednu stužku, aby i on mohl projevit uznání někomu jinému. Pak mi, prosím tě, pověz, jaké to bylo."
Tentýž den se asistent vypravil za svým vedoucím, který
II
Takový bratr
Dárek

Bennet Cerf vypráví tento dojemný příběh o jízdě autobusem po jedné z hrbolatých okresek na Jihu.
V autobuse seděl starší pán s kyticí čerstvě nařezaných květin. Přes uličku seděla dívka a pořád po jeho kytici pokukovala. Dojeli ke stanici, kde starší pán vystupoval. Rozhodně vzal kytici a položil ji dívce do klína. "Vidím, že se vám ty kytičky líbí," řekl na vysvětlenou, "a moje paní by vám je ráda dala. Povím jí, že jsem je dal vám." Děvče přijalo květiny a dívalo se na pána, který zatím vystoupil z autobusu a prošel brankou malého hřbitůvku.
Bennet Cerf
Můj přítel dostal od bratra k vánocům auto. Když na Štědrý den vyšel z práce, uviděl, jak jeho auto, zářící novotou, obchází nějaký výrostek a obdivně si ho prohíží. "Pane, to je vaše auto?" zeptal se.
Paul přikývl. "Bratr mi ho dal k vánocům". Chlapec byl z toho u vytržení. "To chcete říct, že vám ho váš bratr dal a vy jste za něj nemusel vůbec nic zaplatit? No tedy, kdybych já..." zarazil se.
Paul samozřejmě věděl, co by si ten chlapec přál. Taky by chtěl mít takového bratra. Ale to, co řekl, Paula skoro porazilo.
"Já bych taky chtěl být takový bratr."
Paul se na chlapce užasle podíval a bez rozmýšlení navrhl: "Chtěl by ses svézt?"
"No jasné, a jak rád!"
Po chvilce jízdy se chlapec otočil k Paulovi a se zářícíma očima ho požádal: "Pane, mohl byste mě, prosím vás, odvézt před dům?"
Paul se usmál. Myslel si, že ví, co má chlapec za lubem. Chce se v tom velkém autě ukázat sousedům. Ale zase se spletl.
"Mohl byste zastavit tam, jak jsou ty dva schody?" zeptal se chlapec.
Dojeli ke schodům. Paul na chlapce čekal a za chviličku uslyšel, jak se vrací. Ale neběžel. Nesl svého menšího
I

ochrnutého bratra. Posadil ho na dolní schůdek a otočil ho směrem k Paulovi.
"Tady je to auto, Buddy. A je to přesně tak, jak jsem ti říkal doma. Bratr toho pána mu ho dal k vánocům a nechtěl za něj vůbec nic. A já ti jednou taky dám přesně takové... a pak se budeš moct sám jezdit dívat na všechny ty krásné vánoční dárky, co jsou ve výlohách, jak jsem ti vyprávěl."
Paul vystoupil z auta a posadil chlapce na pravé přední sedadlo. Jeho bratr se zářícíma očima vyšplhal dozadu a ve třech se vydali na nezapomenutelnou vánoční jízdu.
Ten Štědrý večer Paul pochopil, co chtěl Ježíš říct slovy: Je krásnější dávat..."

Dan Clark
m
Odvaha
"Tak ty si myslíš, že jsem odvážná?" zeptala se.
"Ano, samozřejmě."
"Možná máš pravdu. Ale bude to tím, že mě tomu měl kdo naučit. Povím ti o jednom takovém učiteli. Když jsem před lety pracovala jako dobrovolnice v standfordské nemocnici, seznámila jsem se tam s holčičkou, která trpěla jednou neobvyklou a těžkou nemocí. Zjistilo se, že se může uzdravit jenom tak, že dostane krev od svého pětiletého bratra, který tutéž nemoc zázračné přežil a vytvořil si v těle protilátky. Lékař bratříčkovi vysvětlil, jak se věci mají, a požádal ho, jestli by byl ochoten své sestře krev dát. Viděla jsem, jak na okamžik zaváhal, jenom tak, aby stačil nabrat dech, a hned odpověděl: ‚Ano, udělám to, když to Lizu zachrání.'
Při transfúzi měl lůžko vedle své sestry, díval se na ni a usmíval se, stejně jako my všichni, když jsme pozorovali, jak se jí vrací barva do tváří. Potom zblednul a zvážněl. Podíval se na lékaře, který stál nad ním a třesoucím se hlasem se zeptal: ‚Začnu umírat hned teď?'
Byl malý a špatně si vysvětlil, co mu předtím lékař říkal; myslel si, že své sestře bude muset dát všechnu krev.
Je to pravda, naučila jsem se být odvážná," dodala, "ale jen proto, že jsem měla učitele."
Dan Millman
Hromotluk Ed
Když jsem přijel do města vést seminář o managementu, zaměřený na pevnou vůli vedoucích pracovníků, pozvala mě na večeři skupinka lidí, kteří mě chtěli seznámit se zítřejšími účastníky.
Přirozeným vůdcem skupinky byl hromotluk Ed, mohutný muž s hřímajícím hlasem. Při večeři mi řekl, že je zaměstnancem velké mezinárodní společnosti, která ho vysílá všude, kde potřebuje dát do pořádku nějaké potíže. Jezdil na pobočky a přidružené podniky, kde bylo třeba vypovědět smlouvu s ředitelem.
Řekl mi: "Joe, na zítřek se opravdu těším. Všichni ti lidé potřebují slyšet takového tvrdaka, jako jsi ty. Pak konečně uvidí, že já to dělám správně." A se spikleneckým výrazem na mě mrknul.
Usmál jsem se. Věděl jsem, že se bude dít něco jiného, než očekává.
Druhého dne Ed proseděl celý seminář zcela apaticky a po jeho skončeni odešel bez jediného slova.
O tři roky později jsem se do toho města vrátil kvůli jinému semináři o managementu, zaměřenému přibližně na tutéž skupinu lidí. Hromotluk Ed tam byl zase. Asi v deset dopoledne najednou vstal a mocným hlasem se zeptal: "Joe, můžu těm lidem něco říct?"
Pousmál jsem se a odpověděl: "Jistě. Když je někdo tak velký jako ty, Ede, může říct všechno, co chce."
Hromotluk Ed spustil: "Všichni mě znáte a někteří víte, co jsem prožil. Ale stejně vám to všem chci říct. Joe, myslím, že to uslyšíš rád.
Když jsi za námi přišel s tím, že abychom skutečně dokázali pevně držet vedení v rukou, musíme se naučit říkat svým nejbližším, že je opravdu máme rádi, myslel jsem si, že je to snůška sentimentálních řečiček. Říkal jsem si, co má tohle společného s pevnou rukou? Povídal jsi, že pevnost je jako kůže, zatímco tvrdost je jako žula, a že pevný člověk je otevřený, přizpůsobivý, umí dodržovat disciplínu a je houževnatý. A já nevěděl, co s tím má co dělat láska.
Když jsem se ten večer posadil v obýváku naproti své manželce, pořád se mi tvá slova honila hlavou. Copak po-třebuju odvahu, abych řekl své ženě, že ji mám rád? Vždyť to dokáže každý. Taky jsi nám řekl, že to má být ve dne, ne v ložnici. Tak jsem si odkašlal a otevřel pusu - a zase ji zavřel, a tak jsem to zkoušel zas a zas. Moje žena se na mne podívala a zeptala se, co jsem to povídal. Odpověděl jsem jí: ‚Ale nic.' Pak jsem se najednou zvedl, přešel jsem pokoj, nervózně jsem odstrčil stranou noviny, které četla, a prohlásil:‚Alice, já tě mám rád.' Chvíli se na mne s údivem dívala. Pak jí vhrkly slzy do očí a zašeptala: ‚Ede, já tě mám taky ráda, ale to je poprvé za pětadvacet let, co jsi mi to takhle řekl.'
Chvíli jsme mluvili o tom, že láska, když je jí dost, může rozehnat všechno napětí, a pak mě napadlo, že bych měl zavolat svému staršímu synovi do New Yorku. Nikdy jsme spolu dobře nevycházeli. Když zvedl sluchátko, vyhrkl jsem: ‚Asi si budeš myslet, že jsem opilý, ale nejsem. Já jsem ti chtěl jenom zavolat, abych ti řekl, že tě mám rád.'
Na druhé straně bylo chvíli ticho. Pak jsem slyšel, jak mi tiše říká: ‚Tati, asi jsem to věděl, ale slyšet to je* moc
38

fajn. Chci, abys věděl, že tě mám taky rád.' Pěkné jsme si popovídali a pak jsem zavolal svého mladšího syna do Saň Franciska. Mívali jsme k sobě blíž. Řekl jsem mu totéž a taky se z toho vyklubal opravdu pěkný rozhovor, k jakému jsme se snad nikdy nedostali.
Když jsem si ten večer lehl do postele, zjistil jsem, že všechno, o čem jsi ten den mluvil - o tom, v čem spočívá opravdový management - dostalo nový význam, a já mám k němu najednou klíč, když budu lásku brát vážně a budu ji projevovat.
Pustil jsem se do čtení knih na tohle téma. Teď je mi to už jasné, Joe, spousta skvělých lidí o tom napsala výborné věci a já jsem si začal uvědomovat, že ve svém životě nesmírně potřebuju projevovat lásku doma i v práci.
Někteří z vás, kdo tady sedíte, víte, že jsem změnil svůj postoj k lidem. Začal jsem jim víc a opravdu naslouchat. Naučil jsem se hledat u lidí silné stránky místo toho, abych zdůrazňoval jejich slabiny. Začal jsem objevovat skutečnou radost z toho, že ve mne nacházejí důvěru. Snad nejdůležitější bylo to, že jsem opravdu začal chápat, jak úžasný projev lásky a úcty je očekávat od lidí, že zvládnou cíle, které jsme si společně vytyčili.
Joe, chtěl bych ti poděkovat. A mimochodem, co se mé práce týče, jsem teď výkonný zástupce ředitele a lidé říkají, že jsem opora celého podniku. Tak, a teď už všichni poslouchejte, co vám tenhle chlap bude povídat."

Joe Batten
40
Láska a taxikář
Předevčírem jsem byl v New Yorku a vzal jsem si s přítelem taxi. Když jsme vystoupili, můj přítel řekl řidiči: "Díky za svezení. Řídil jste skvěle."
Taxikář se na nás ohromené podíval a odpověděl: "Vy jste mi nějaký moudrý."
"Ale kdepak, já si z vás vůbec nedělám legraci. Jenom obdivuji, jak si v tak zmateném provozu zachováte chladnou hlavu."
"Jo," poznamenal řidič a odjel.
"Co to mělo být?" zeptal jsem se.
"Snažím se do New Yorku přinést zpět lásku," odpověděl mi. "Jsem přesvědčený, že jenom ta může město zachránit."
"Jak může jeden člověk zachránit New York?"
"To není jeden člověk. Věřím, že jsem toho taxikáře příjemně naladil na celý den. Za den odjezdí dejme tomu dvacet jízd. To znamená, že bude milý na dvacet zákazníků, protože někdo byl milý na něj. Ti zákazníci budou na oplátku laskavější na své zaměstnance, prodavače nebo číšníky nebo i na své rodiny. Tak by se přívětivost nakonec mohla dostat aspoň k tisíci lidí. To není špatné, nemyslíš?"
"Ale závisí to na tom, jestli ten taxikář bude přívětivý na další lidi."
"Na tom to nestojí," odporoval mi přítel. "Vím, že můj
41
systém není bezchybný. Za den můžu mluvit s deseti lidmi. Jestli z těch deseti udělám radost jen třem, můžu nepřímo zapůsobit na chování tří tisíc lidí."
"Teoreticky to vypadá pěkně,14 připustil jsem, "ale nejsem si jistý, že to tak funguje v praxi."
"I kdyby to nefungovalo, nic není ztraceno. Neztratil jsem žádný čas tím, že jsem tomu člověku řekl, že svou práci dělá dobře. Nedostal ani větší ani menší spropitné. I kdyby mě neposlouchal, nic se neděje. Zítra pojedu s jiným taxikářem a můžu se pokusit udělat radost jemu."
"Ty jsi ale blázen," poznamenal jsem.
"Tady je vidět, jaký je z tebe cynik. Já jsem o tom dost přemýšlel. Jak se zdá, zaměstnancům pošty kromě peněz schází ještě něco jiného: nikdo je za jejich práci nepochválí."
"Taky nikdo nemá proč je chválit."
"Oni se nijak nesnaží, protože jim připadá, že je to všem stejně jedno. Copak by jim někdo nemohl říct laskavé slůvko?"
Šli jsme kolem lešení a viděli pět stavebních dělníků, kteří právě seděli vedle něj a obědvali. Přítel se zastavil. "Ti lidé udělali ohromný kus práce. Musí to být nebezpečné a přitom ještě pěkná dřina."
Dělníci se po příteli podezřívavě ohlédli.
"Kdy to bude hotové?"
"V červnu," zahuhlal jeden.
"No to je skvělé. To musíte být všichni na svou práci hrdí."
Šli jsme dál. Poznamenal jsem: "Od dob dona Quijota se nenašel nikdo takový, jako jsi ty."
"Až ti lidé stráví moje slova, udělají jim dobře. Jejich štěstí bude městu určitým způsobem prospěšné."
"Ale to nemůžeš zvládnout sám!" protestoval jsem. "Vždyť jsi na to jen ty sám."
"Nejdůležitější je nevzdávat se. Není lehké přimět obyvatele našeho města, aby na sebe zase byli laskaví, ale můžu ti vyjmenovat několik lidí, kteří se do toho dali se mnou..."
"Ty jsi teď mrkl na úplné fádní ženskou," řekl jsem.
"Já vím," odpověděl. "A jestli je to učitelka, bude mít dnes její třída pěkný den."
Art Buchwald
42

Maličkost
Každý člověk může být úžasný...
protože každý může něčím
sloužit. Ke službě člověk
nepotřebuje univerzitní titul.
Nemusí ani zvládat shodu
podmětu s přísudkem. Jediné, co
potřebuje, je laskavě srdce. Duši
zrozenou z lásky.
Martin Luther King Jr.
oběd a oba zároveň postoupili na střední školu. Dostali se na stejnou školu a zběžně se vídali i dál. Dočkali se touženě očekávaného posledního ročníku a tři týdny před jeho koncem se Bili zeptal Marka, jestli by si mohli popovídat.
Bili začal mluvit o dni, kdy se před léty poznali. "Nebylo ti divné, že jsem si tehdy nesl domů tolik věcí?" zeptal se Bili.
"Víš, vyklidil jsem tenkrát svou skříňku, protože jsem nechtěl, aby ji po mně někdo musel uklízet. Nastřádal jsem si máminy prášky na spaní a šel jsem se domů zabít. Ale když jsme si spolu tak povídali a smáli se, došlo mi, že kdybych se zabil, tak bych o to přišel a přišel bych i o spoustu dalších odpolední, která mohla být taky taková. Tak vidíš, Marku, když jsi mi toho dne posbíral učebnice, udělal jsi pro mne mnohem víc. Zachránil jsi mi život."

John W. Schlatter
Když se Mark jednou vracel ze školy, všiml si, že chlapec, který šel kousek před ním, zakopl a vypadly mu všechny učebnice, s nimi dva svetry, baseballová pálka, jedna rukavice a malý kazetový magnetofon. Mark se sehnul a pomáhal mu sesbírat rozházené předměty. Měli společnou cestu, a tak mu s nákladem pomohl. Po cestě Mark zjistil, že se chlapec jmenuje Bili, že má rád videohry, baseball a dějepis, že má problémy s předměty, které mu nejdou, a právě se rozešel s děvčetem.
Billův dům byl blíž, a tak Bili pozval Marka na coca-colu a na televizi. Strávili spolu příjemé odpoledne, hodně se nasmáli a napovídali, dokud se Mark nevydal domů. Chlapci se začali scházet, jednou nebo dvakrát šli spolu na
44
45

r
Úsměv
Usmívejte se na sebe, usmívejte
se na svou ženu, na svého muže,
na své děti, usmívejte se jeden
na druhého - at je to kdokoli -
a to vám pomůže růst ve
vzájemné lásce.
Matka Tereza
Mnoho Američanů zná Malého prince, nádhernou knížku od Antoine de Saint-Exupéryho. Je to podivuhodná a úžasná kniha, kterou můžete číst jako pohádku pro děti stejně dobře jako příběh pro dospělé, příběh, který vás přinutí k zamyšlení. Mnohem méně lidí už zná další Exupéryho díla, jeho romány a povídky.
Saint-Exupéry byl vojenský letec, bojoval proti nacistům a byl zabit při akci. Před druhou světovou válkou bojoval proti fašistům v občanské válce ve Španělsku. Napsal okouzlující povídku, která se jmenuje Úsměv (Le Sou-rire). Rád bych se o ni s vámi podělil. Není jasné, zda je to příběh autobiografický, ale já tomu věřím.
Saint-Exupéry vypráví, jak byl zajat nepřítelem a vsazen do vězení. Podle pohrdavých pohledů a tvrdého zacházení, kterého se mu od věznitelů dostalo, usoudil, že ho na
druhý den popraví. Budu vám jeho příběh vyprávět tak, jak si ho pamatuji:
"Byl jsem si jistý, že mne zabijí. Strašné jsem znervózněl a nedokázal jsem se na nic soustředit. Horečně jsem hledal po kapsách, jestli nenajdu nějakou cigaretu, která jim při prohlídce unikla. Jednu jsem sice našel, ale tak se mi třásly ruce, že jsem se stěží trefil do úst. Ale neměl jsem zápalky, ty mně sebrali.
Podíval jsem se skrze mříže na svého dozorce. Ten ale můj pohled neopětoval. Konec konců nikdo nereaguje na pohled věci, mrtvoly. Zavolal jsem na něj: for favor, nemáš oheň?' Ohlédl se po mně, pokrčil rameny a šel mi připálit.
Když přišel blíž a škrtl zápalkou, nečekaně se jeho pohled setkal s mým. Snad z nervozity, snad proto, že když se dva lidé dostanou tak blízko jeden k druhému, je těžké se na toho druhého neusmát, usmál jsem se. V tom okamžiku jako by přeskočila jiskra mezi našimi srdci, mezi dvěma lidskými dušemi. Věděl jsem, že to udělal nechtěně, ale můj úsměv prošel mříží a vzbudil úsměv také na jeho rtech. Cigaretu už mi zapálil, ale zůstal u mne stát, díval se mi přímo do očí a usmíval se.
Usmíval jsem se na něj také, najednou byl pro mne člověk, ne jenom dozorce. A zdálo se, že i jeho pohled na mne má jiný rozměr. ‚Máš děti?' zeptal se.
‚Ano, tady, podívej.' Vytáhl jsem peněženku a nervózně v ní hledal fotografie své rodiny. On také vyndal fotografie svých niňos a začal povídat, jaké má s nimi plány a co by si pro ně přál. Oči se mi zaplavily slzami. Řekl jsem mu, že se bojím, že už nikdy svou rodinu neuvidím, že neuvidím, jak mé děti rostou. Slzy se zableskly i v jeho očích.
Pak najednou bez jediného slova odemkl celu a mlčky mě z ní vyvedl. Vedl mě ven z vězení a postranními ulič-
46

kami ven z města. Na kraji města mě pustil. A beze slova se vrátil zpátky.
Můj život zachránil úsměv."
Ano, úsměv - nehrané, neplánované, přirozené pouto mezi lidmi. Tento příběh často vyprávím při své práci, protože bych byl rád, aby si lidé uvědomili, že pod vrstvami, které na sebe vršíme, abychom chránili sebe, svou důstojnost, tituly, status nebo potřebu být viděni určitým způsobem - pod tím vším je autentické, bytostné já. Nebojím se ho nazvat duší. Skutečně věřím, že kdyby duše mohla poznat tutéž součást u jiného člověka, nemohli by být nepřáteli. Nedokázali bychom ani nenávidět ani závidět ani se bát. Bohužel, všechny ty vrstvy, které si po celý život tak pečlivě budujeme, nás vzdalují a izolují od opravdového kontaktu s ostatními. Saint-Exupéry ve své povídce vypráví právě o takovém podivuhodném okamžiku, kdy se dvě duše navzájem poznají.
Několikrát jsem něco takového zažil. Stane se to například, když se člověk zamiluje. Nebo když se díváte na dítě. Proč se usmíváme, když se díváme na dítě? Možná proto, že vidíme někoho bez ochranných vrstev, někoho, o kom víme, že jeho úsměv je zcela upřímný a bezelstný. A dětská duše v nás se ze své hloubky usmívá, protože to poznala.
Hanoch McCarty
Amy Grahamova
Celou noc jsem strávil v letadle z Washingtonu, a když jsem dorazil ke kostelu Mile High Church v Denveru, kde jsem měl vést tři bohoslužby a pracovní setkání o vědomí blahobytu, byl jsem celý unavený. Hned za dveřmi kostela se mě dr. Fred Vogt zeptal: "Znáte Nadaci splněných přáníT

"Znám," odpověděl jsem.
"Víte, lékaři zjistili, že Amy Grahamova má nevyléčitelnou leukémii v posledním stádiu. Dávají jí tři dny. Její poslední přání bylo, aby se mohla účastnit vašich bohoslužeb."
Byl jsem v šoku. Zmocnila se mne směs potěšení, bázně a pochyb. Nemohl jsem tomu uvěřit. Myslel jsem si, že děti, které vědí, že umřou, se chtějí podívat do Disneylan-du, setkat se se Sylvestrem Stallonem, Panem "T" nebo Arnoldem Schwarzeneggerem. Jistě by zbytek svého života nechtěly strávit poslouchánim Marka Victora Hansena. Proč by dítě, kterému zbývá jen několik dní života, mělo chtít slyšet motivační přednášky. Najednou byl tok mých myšlenek přetržen...
"Tak, to je Amy," řekl Vogt a postrčil její křehkou ruku k mé. Přede mnou stála sedmnáctiletá dívka s jasně červe-no-oranžovým turbanem, který jí zakrýval hlavu poznamenanou chemoterapií. Vypadala křehce, tak shrbená a slabá. Řekla mi: "Přála jsem si dokončit střední školu a poslech-
49

nout si vaše kázání, to byly moje dva cíle. Doktoři nevěřili, že by se mi aspoň jedna z těch věcí mohla podařit. Myslí si, že nemám dost síly. Propustili mě z nemocnice... To je moje maminka a tatínek."
Oči se mi zalily slzami, krk se mi stáhl. Ztratil jsem rovnováhu, byl jsem dojatý jako nikdy v životě. Odkašlal jsem si, usmál se a prohlásil: "Ty i tví rodiče jste mými hosty. Díky, že jste tu na mne čekali." Objali jsme se, otřeli jsme si oči a rozešli jsme se.
Byl jsem na mnoha léčitelských seminářích ve Spojených státech, v Kanadě, Malajsii, na Novém Zélandu a v Austrálii. Viděl jsem při práci nejlepší léčitele a studoval jsem, zkoumal, poslouchal, zvažoval a přezkoumával, co, proč a jak dělali. To nedělní odpoledne jsem měl vést seminář, na který přišla Amy s rodiči. V hledišti nebylo k hnutí, přes tisíc lidí se chtělo něčemu naučit, růst a být plněji člověkem.
Skromně jsem se posluchačů zeptal, jestli se chtějí naučit jednomu uzdravujícímu postupu, který jim může být užitečný pro život. Z pódia to vypadalo, jako by zvedli ruku snad všichni. Jednomyslně souhlasili.
Učil jsem posluchače, aby si silně třeli dlaně jednu o druhou, pak je od sebe vzdálili na pět centimetrů a vnímali uzdravující energii. Potom jsem jim řekl, ať utvoří dvojice a vnímají uzdravující energii vyzařující z toho druhého. Řekl jsem: "Jestli potřebujete uzdravení, přijměte ho tady a teď."
Lidé se začali radit a mě se zmocňovalo nadšení. Vysvětlil jsem, že každý má uzdravující energii a potenciál. Pěti procentům lidí dokonce prýští z rukou tak silně, že by na tom mohli založit své živobytí. "Dnes ráno jsem se seznámil s Amy Grahamovou, je jí sedmnáct let a její poslední přání bylo přijít na tento seminář. Chtěl bych, aby přišla sem nahoru a abyste vy všichni na ni vyslali svou
uzdravující životodárnou energii. Možná jí pomůže. Nežádala mě o to. Dělám to proto, že mne to teď napadlo a připadá mi to správné."
Posluchači začali volat: "Ano, ano, ano!"
Tatínek přivedl Amy na pódium. Vypadala zesláble po vši té chemoterapii, příliš dlouhém klidu na lůžku a naprostém nedostatku pohybu. (Lékaři ji dva týdny před seminářem nenechali ani vstát z postele.)
Požádal jsem lidi v kostele, aby si zahřáli ruce a vyslali svou uzdravující energii. A potom se slzami v očích Amy společně zatleskali.
O dva týdny později mi zavolala, že ji lékař propustil, protože se u ní dostavila naprostá remise. Dva roky na to mi zavolala znovu, a oznámila mi, že se vdala.
Naučil jsem se nikdy nepodceňovat uzdravující moc, kterou všichni máme. Můžeme ji kdykoli použít pro to nejvyšší dobro. Jen si musíme pamatovat, že jí máme užívat.
Mark V. Hansen
51
50

Svatovalentinský příběh
Larry a Jo Ann byli obyčejný pár. Žili v obyčejném domě v obyčejné ulici. Jako všichni ostatní obyčejní manželé se snažili vyjít s penězi a dělat pro své děti to nejlepší.
Byli obyčejní i v něčem jiném - hašteřili se. Jejich rozhovor se většinou točil kolem toho, co je na jejich manželství špatné a kdo za to může.
Až se jednoho dne stalo něco zcela mimořádného.
Larry řekl: "Víš, Jo Ann, že mám asi kouzelný prádelník? Ať ho otevřu, kdy chci, pokaždé je plný ponožek a spodního prádla. Chci ti poděkovat, že mi ho po celá ta léta tak doplňuješ."
Jo Ann se nad skly brýlí zadívala na svého muže. "Co chceš, Larry?"
"Nic. Jenom jsem ti chtěl říct, že jsem ti za ten kouzelný prádelník vděčný."
Nebylo to poprvé, co Larry udělal něco podivného, a tak Jo Ann pustila jeho poznámku z hlavy. Ale před několika dny se stalo něco, co jí ona divná slova připomnělo.
"Jo Ann, to jsi hodná, že jsi tento měsíc zapsala tolik šeků se správným číslem. Z lojích bylo dobře 15, to je rekord."
Jo Ann neověřila svým uším. Zvedla pohled od zašívání. "Larry, vždyť ty si pořád stěžuješ, že ta čísla píšu špatně. Co že mi je najednou nevyčítáš?"
"Nemám proč. Jenom jsem chtěl, abys věděla, že si cením tvojí snahy."
Jo Ann zakroutila hlavou a sklonila se zpátky k zašívání. "Co se mu stalo?" zamumlala si pro sebe.
Den poté měla Jo Ann vyplnit šek v potravinách. Než napsala číslo, ještě blýskla pohledem po šekové knížce, aby si

byla jista, že je skutečně správné. "Proč mě to pitomé číslo najednou zajímá?" ptala se sama sebe.
Snažila se té příhodě nevěnovat pozornost, ale Larry byl čím dál tím divnější.
"Jo Ann, to byla skvělá večeře," pochválil ji jednou večer. "Máš s tím takovou práci. Za těch patnáct let jsi mne a dětem uvařila víc než čtrnáct tisíc jídel."
A pak: "Tedy, Jo Ann, ten byt je jak ze škatulky. To ti muselo dát práce, aby byl uklizený." A dokonce: "Díky, Jo Ann, že jsi taková, jaká jsi. Je mi s tebou moc dobře."
Jo Ann byla stále zmatenější. "Kdes nechal svůj sarkas-mus a neustálé kritiky?" divila se.
Její obavy, že se s manželem děje něco prapodivného, potvrdila i šestnáctiletá dcera Shelly. Postěžovala si: "Mami, táta se zbláznil. Představ si, že mi řekl, že mi to sluší. S tímhle makeupem a v těchhle utahaných šatech. To není táta, co býval. Co se to s ním děje?"
Ať už se dělo cokoli, Larryho to nepřešlo. Alespoň obden něco chválil.
Po několika týdnech Jo Ann trochu víc přivykla nezvyklému chování svého chotě a občas dokonce i zavrčela: "Dě-kuju." Byla pyšná, že se přes to dokáže tak lehce přenést, dokud se jednoho dne nestala věc, která ji kompletně vyvedla z míry.
"Odpočiň si," řekl jí Lany. "Já to nádobí umyju sám. Tak už polož ten kastrol a běž z kuchyně pryč."
Následovalo velmi dlouhé ticho. "Děkuju ti, Larry. Opravdu, díky."
52
53

Jo Ann najednou šlo všechno lehčeji. Stouplo jí sebevědomí a někdy si i pobrukovala. Jako by už neměla tak špatnou náladu jako dřív. "Docela se mi líbí, jak se teď Larry chová," pomyslela si.
Tím by příběh mohl skončit, kdyby nakonec nedošlo k něčemu zcela neobyčejnému. Tentokrát se ujala slova Jo Ann. "Larry, chtěla bych ti poděkovat, že po celá ta léta chodíš do práce a staráš se, abychom se měli dobře. Možná jsem ti nikdy neřekla, jak moc jsem ti vděčná."
Larry nikdy neprozradil, co ho přimělo k tak drastické změně chování, ať Jo Ann naléhala sebevíc. A tak to pravděpodobně zůstane jedním z tajemství jeho života. Ale jsem vděčná, že to tajemství můžu prožívat.
Víte, já jsem totiž Jo Ann.
Jo Ann Larsenová Desert News
Carpe diem!
Jedním ze zářných příkladů odvážného projevu je John Keating, učitel, který dokázal proměnit své žáky a kterého vykreslil Robin Williams ve Společnosti mrtvých básníka. V tomto mistrovském filmu se Keating ujímá skupiny ušlápnutých, prkenných a duchovně impotentních žáků přísné internátní školy a vede je k tomu, aby svůj život prožívali jako něco mimořádného.
Tito chlapci ztratili své sny a ambice a Keating je na to upozorňuje. Automaticky žijí podle programu a očekávání svých rodičů. Plánují, že se stanou lékaři, právníky a bankéři, protože jim rodiče řekli, že to tak bude. Jsou takoví suchaři, že snad ani nevěnují pozornost tomu, po čem volá jejich srdce.
Na začátku filmu pan Keating přivede chlapce dolů do školní haly, kde jsou ve velké vitríně vystaveny maturitní fotografie předchozích tříd. "Chlapci, podívejte se na ty fotografie," vybízí Keating žáky. "Tito mladí mužové, na které hledíte, měli v očích stejný oheň jako vy. Plánovali si, jak vezmou svět útokem a jak prožijí něco úžasného. To bylo před sedmdesáti lety. Ted" už všichni čichají k fialkám zespoda. Kolik z nich svůj sen opravdu uskutečnilo? Dokázali to, co si předsevzali?" Pak se naklonil nad chumel prváků a nahlas zašeptal: "Carpe diem! Využijte dne!"
Žáci si s tak zvláštním učitelem nejdřív nevědí rady. Ale
54

brzy poznají, že na jeho slovech něco je. Začnou respektovat pana Keatínga, který jim dává nový pohled na svět -nebo jim vrací ten, který už kdysi dávno měli.
Každý z nás chodí s jakýmsi
blahopřáním k narozeninám,
které by rád předal - s osobním
projevem radosti, tvořivosti .
nebo života, které skrýváme
kdesi pod košilí.
Jednou z postav filmu je Knox Overstreet, který se po uši zamiluje do jedné nesmírně půvabné dívky. Jediný problém spočívá v tom, že ona dívka je přítelkyní pořádného svalovce. Knox je do toho nádherného stvoření zamilován až do morku kostí, ale neodvažuje se k ní přiblížit. Pak si vzpomene na radu, kterou jim dal pan Keating: Využij dne! a uvědomí si, že nemůže pořád jen snít - jestli ji chce, musí pro to něco udělat. A tak se do toho dá. Troufale a poeticky se dívce vyzná ze svého něžného citu. Následně se mu dostane odmítnutí, rány po nose od jejího přítele a zahanbujícího nezdaru. Ale Knox se nechce svého snu vzdát a dál jde za touhou svého srdce. Dokud dívka konečně nepozná, že ji má opravdu rád a neotevře mu své srdce. A přestože Knox není nijak zvlášť hezký ani oblíbený, získá si ji upřímností svého úmyslu. Učinil svůj život něčím neobyčejným.
Sám jsem měl možnost si využití dne takhle vyzkoušet. Zamiloval jsem se do roztomilé dívky, kterou jsem poznal v obchodu s domácím zvířectvem. Byla mladší, žila hodně odlišným způsobem života a neměli jsme si moc o čem povídat. Ale jaksi to nikomu z nás nevadilo. Bylo mi s ní dobře a cítil jsem se s ní báječně. A zdálo se mi, že i jí se v mé

společnosti líbí.
Když jsem zjistil, že bude mít narozeniny, rozhodl jsem se, že ji někam pozvu. Když jsem se jí chystal zavolat, proseděl jsem snad půl hodiny u telefonu a díval se na něj. Pak jsem vytočil číslo a zavěsil, ještě než stačil zazvonit. Hlas odkudsi z pekla mi pořád našeptával, že se jí nelíbím a že jsem z toho pozvání pořádně nervózní. Ale pomyšlení, že budu s ní, mě tak nadchlo, že mě takové obavy nemohly zastavit. Konečně jsem se překonal a zavolal jí. Poděkovala mi za pozvání a odpověděla, že už něco má.
Byl jsem vyřízený. Tentýž hlas, který mi předtím radil, abych nevolal, mě nabádal, ať toho nechám, dokud mi nebude ještě hůř. Ale já jsem chtěl poznat, co mé na ní tak přitahuje. Dralo se to ve mně na povrch a bylo toho strašně moc. Něco jsem k té dívce cítil a musel jsem to nějak projevit.
Šel jsem do trafiky, koupil jí pěkné přání k narozeninám a napsal jsem veršované blahopřání. Vydal jsem se za roh, do obchodu s domácím zvířectvem, kde pracovala. Když jsem byl u dveří, zase mě ten hlas varoval: "A co když tě nemá ráda? Co když tě odmítne?" Připadal jsem si zranitelný a schoval jsem přání za košili. Rozhodl jsem se, že když uvidím, že ke mně něco cítí, dám jí ho, a když ke mně bude chladná, nechám ho, kde je. Tak nebudu nic riskovat a vyhnu se odmítnutí nebo zklamání.
Chvíli jsme si povídali a já neviděl ani známky citu ani chladu. Byl jsem celý nesvůj a chystal jsem se k odchodu.
Po cestě ke dveřím jsem ale uslyšel jiný hlas. Bylo to zašeptání, ne nepodobné hlasu pana Keatinga. Napovídal mi: "Vzpomeň si na Knoxe Overstreeta... Carpe diem" Stál jsem tváří v tvář své touze vyjádřit všechno, co mám na srdci, a zároveň i své nechuti vstoupit na nejistý led citové obnaženosti. Jak potom mohu jiným lidem vykládat, že mají žít podle svého plánu, když já ten svůj nežiju? A co se konečně může stát? Veršované přání k narozeninám potěší každou ženu. Rozhodl jsem se, že využiju dne. Když jsem to rozhodnutí učinil, ucítil jsem, jak se mi v žilách rozproudila odvaha. V úmyslu je opravdu síla.
Dlouho jsem se necítil tak spokojený sám se sebou... Potřeboval jsem se naučit otevřít srdce a dát lásku, aniž bych něco čekal zpět.
Vytáhl jsem přání zpod košile, otočil jsem se, došel k pultu a předal jí ho. Když jsem jí ho podával, cítil jsem neuvěřitelné napětí a vzrušení - a strach. (Fritz Pearls říká, že strach je "vzrušení bez dechu".) Ale udělal jsem to.
A víte, co se stalo? Nijak zvlášť to s ní nepohnulo. Řekla: "Díky," a odložila přání stranou, ani se do něj nepodí-vala. Srdce mi spadlo do kalhot. Cítil jsem se zklamaný a odvržený. Nedostat žádnou odpověď bylo snad ještě horší, než kdyby mě otevřeně poslala k vodě.
Slušně jsem se rozloučil a odešel. Pak se stalo něco ohromného. Najednou jsem byl celý rozjařený. Zaplavil mě veletok niterného uspokojení a pronikl celou mou bytostí. Vyjádřil jsem, co jsem v srdci cítil, a měl jsem z toho fantastický pocit! Já jsem překonal strach a udělal jsem to! Sice jsem trochu zazmatkoval, ale udělal jsem to. (Emmet Fox řekl: "Třes se při tom, jestli to jinak nejde, ale udělej to!") Vystavil jsem své srdce všanc a nežádal jsem záruku, že to vyjde. Nedával jsem proto, abych něco dostal. Projevil jsem svůj cit, aniž bych vyžadoval nějakou odpověď.
Dynamika, bez níž se neobejde žádný vztah: nikdy do něj nepřestán vkládat svou lásku.
Má radost přerostla v hřejivé blaho. Už dlouho jsem nebyl se sebou tak spokojený. Poznal jsem účel celé mé zkušenosti: potřeboval jsem se naučit otevřít srdce a dát lásku,
aniž bych něco čekal zpět. Nešlo tu o vytvoření vztahu s tou dívkou, ale o prohloubení vztahu k sobě samotnému. A to se mi povedlo. Pan Keating by na mě byl hrdý. Ale hlavně jsem byl na sebe hrdý já sám.
Od té doby jsem se s tou dívkou moc nestýkal, ale ona zkušenost změnila můj život. Tím jednoduchým činem jsem jasně pochopil dynamiku, bez které by nemohl existovat žádný vztah a možná ani svět: nikdy do něj nesmíme přestat vkládat svou lásku.
Myslíme si, že jsme zraněni, když se nám nedostává lásky. Ale v tom to není. Naše bolest je způsobená tím, že lásku neprojevujeme. Narodili jsme se k lásce. Dalo by se říct, že jsme božsky stvořené stroje na lásku. Nejlépe fungujeme tehdy, když projevujeme lásku. Svět nás vede k přesvědčení, že se cítíme dobře tehdy, když jsme milováni. Ale to je myšlení postavené vzhůru nohama a má na svědomí řadu našich problémů. Pravdou je, že to, zda se cítíme dobře, závisí na tom, jestli milujeme. Nejde o to, co dostáváme na oplátku, ale co vychází z nás!
Alan Cohen
Znám tě, jsi stejný jako já!
Jedním z našich nejbližších přátel je Stan Dále. Stan vede seminář o lásce a vztazích, který se jmenuje Sex, láska a důvěrnost. Protože před mnoha lety chtěl poznat, jací skutečně jsou lidé v Sovětském svazu, vydal se tam na dva týdny s dvaceti devíti Američany. Když nám potom napsal zprávu o všem, co prožili, hluboce nás dojal následující příběh.
Při procházce parkem v Charkově, jednom z průmyslových měst, jsem zahlédl starého pána, ruského veterána z druhé světové války. Člověk je lehce pozná podle medailí a stuh, které hrdě nosí na košili nebo saku. Není to ze samolibosti. Je to zdejší způsob projevu úcty vůči těm, kdo přispěli k záchraně Ruska, i když dvacet milionů Rusů bylo zabito Němci. Šel jsem k onomu muži, který seděl na lavičce se svou ženou, a pozdravil jsem je: "Družba a mir."
Ten člověk se po mně podíval, jako by mi nevěřil, vzal do ruky odznak s ruským nápisem "Družba", mapou Spojených států a SSSR na spojených rukou, který jsme pro tuto cestu dali vyrobit, a zeptal se: "Amerikanski?" Odpověděl jsem: "Dá, amerikanski. Družba a mir." Stiskl mi ruce, jako bychom byli dva ztracení bratři, kteří se po létech znovu uviděli, a opakoval: "Amerikanski!" Tentokrát mu v hlase zněla důvěra a láska.
Pět minut na mne on a jeho žena mluvili rusky, jako bych rozuměl každému slovu, a já na ně anglicky, jako by mi mohli rozumět oni. A víte, že jsme si nerozuměli ani slovo, a přesto jsme věděli, co jeden druhému říkáme? Objímali jsme se, smáli a plakali a pořád jsme opakovali: "Družba a mir, amerikanski." "Mám tě rád, jsem šťastný, že jsem v tvé zemi, my nechceme válku. Mám tě rád!"

Po pěti minutách jsme se rozloučili a celá naše sedmičlenná skupinka pokračovala v procházce. Čtvrt hodiny nato, když už jsme ušli pěkný kus cesty, nás starý veterán dohonil. Přišel ke mně, odepnul si svůj Leninův řád (pravděpodobně nejcennější kus jeho majetku) a připnul mi ho na klopu. Pak měl políbil na rty a objal mě tak vřele a s takovou láskou, jako snad ještě nikdo v životě. Oba jsme se pak rozplakali, dlouho jsme si hleděli navzájem do očí a nakonec jsme si řekli: "Dasvidáňja."
Tato příhoda symbolizovala celou naši cestu "občanské diplomacie" po Sovětském svazu. Každodenně jsme se setkávali a stýkali se stovkami lidí ve všech možných i nemožných prostředích. Ani ti Rusové, ani my už nebudeme stejní jako dřív. Ted* už stovky dětí ze tří škol, které jsme navštívili, nebudou tak ochotny věřit, že Američané na ně chtějí hodit atomovou bombu. Tancovali jsme s dětmi všech věkových kategorií, zpívali jsme spolu, hráli si a pak jsme se objímali, líbali a vyměňovali si dárečky. Daly nám květiny, sladkosti, knoflíky, obrázky, panenky, ale nejdůležitější bylo, že nám daly svá srdce a otevřely se nám.
Několikrát jsme byli pozváni na svatbu a žádný pokrevní člen rodiny by nemohl být přivítán a přijat vlídněji než my. Objímali jsme se, líbali, tancovali a pili šampaňské, šnaps a vodku s novomanželi, rodiči a ostatními členy rodiny.
«i

V Kursku nás hostilo sedm ruských rodin, které nás vzaly na krásný večer plný jídla, pití a povídání. Po čtyřech hodinách se nikomu z nás nechtělo odjet. Měli jsme najednou v Rusku novou rodinu.
Večer poté jsme "svou rodinu" pozvali do hotelu. Hudba hrála skoro do půlnoci a víte, co se stalo? Zase jsme jedli, pili, povídali, tancovali a plakali, když nadešel čas se rozloučit. Každý tanec jsme vychutnávali jako zoufale zamilovaní lidé, a to jsme také byli.
Naše zážitky bych mohl vyprávět do nekonečna, a presto by se mi nepodařilo vám ukázat, co jsme cítili. Jak by bylo vám, kdybyste po návratu do svého hotelu v Moskvě našli vzkaz z kanceláře Michaila Gorbačova, který se omlouval, že se s námi nemůže o víkendu setkat, protože bude mimo město, ale místo toho pro nás všechny zařídil dvouhodinovou diskusi kolem kulatého stolu se šesti členy Ústředního výboru? Byla to nesmírně otevřená diskuse o všem možném, včetně sexu.
Jak by vám bylo, kdyby se víc než deset stařenek s bá-buškami na hlavách přišlo s vámi přivítat před dům? Jak by vám bylo, kdyby vám vaše průvodkyně Táňa a Nataša řekly, že se s takovými lidmi ještě nikdy nesetkaly? A když jsme odjížděli, všech třicet nás plakalo, protože jsme se zamilovali do těch úžasných žen, a ony zase do nás. No, jak by vám bylo? Asi jako nám.
Každý jsme si odvezli své zážitky, to je jasné, ale společná zkušenost je jedna: jediným způsobem, jak zajistit mír na této planetě, je adoptovat celý svět jako "svou rodinu". Pak ho musíme obejmout a políbit. A tancovat s ním a hrát si. A pak se s ním posadíme a budeme si povídat a procházet se a společně plakat. Protože když to uděláme, uvidíme, že každý člověk je krásný a navzájem se tak nádherně doplňujeme, že jeden bez druhého bychom byli chudší. Potom slova: "Znám tě, jsi stejný jako já," dosta-
62
nou obrovský význam: "Toto je ,moje rodina' a já s ní budu, ať se děje cokoli."
Stan Dále
63
Potřeba něhy
Aspoň jednou denně se náš starý černý kocour k někomu z nás přitočí takovým způsobem, v němž jsme se naučili rozpoznat jedno zvláštní přání. Nechce ani nakrmit ani jít ven ani nic podobného. Potřebuje něco úplně jiného.
Když máte šikovně připravený klín, skočí vám do něj, a pokud ne, zůstane u vás zamyšleně stát, dokud mu ho ne-přichystáte. Jak se v něm uvelebí, začne se radostí tetelit, ještě než ho stačíte pohladit po zádech, podrbat na krku a začít mu donekonečna opakovat, jaký je to hodný kocourek. A pak se skutečně rozjede: začne se nakrucovat, aby se mu leželo pohodlně, a vůbec ho máte plné ruce. Čas od času se mu předení vymkne a přejde v zachrápání. Zbožně se na vás dívá se široce rozevřenýma očima a pomalu na vás mrkne, jak to kočky dělají, s výrazem maximální důvěry.
Za chvíli se pomaličku uklidní. Když má pocit, že už mu to stačí, může se u vás stulit ještě na šlofíka. Ale stejně dobře je možné, že vám z nohou seskočí a odejde po své práci. Tak jako tak je spokojený.
Dcera jednoduše říká: "Černoušek se potřebuje vypříst."
Není u nás doma jediný, kdo tuhle potřebu pociťuje: mám ji i já a moje žena. Víme, že tu neplatí žádné věkové omezení. Ale protože kromě toho, že jsem rodič, jsem také učitel, spojuji tuto potřebu zejména s mladými, s jejich rychlou a bezprostřední potřebou objetí, hřejivého klína, podané ruky nebo zachumlané přikrývky. Ne snad proto, že by to bylo nutné, ale jednoduše proto, že už jsou takoví.
Je spousta věcí, které bych chtěl udělat pro všechny děti. Kdybych si z nich mohl vybrat jen jednu, chtěl bych každému dítěti, af žije kdekoli, zaručit aspoň jedno pěkné vypředení denně.
Děti se potřebují vypříst stejně jako kočky.
Fred T. Wlhelms
Bopsy
Šestadvacetiletá matka se dívala na svého syna, který byl v posledním stádiu leukémie. Přestože měla srdce plné smutku, měla také velice pevnou vůli. Jako každý rodič si přála, aby její syn vyrostl a aby se mu splnily jeho sny. Teď už to však nebylo možné. Měla to na svědomí leukémie. Ale matka přesto pořád chtěla, aby se synovi jeho sny vyplnily.

Vzala ho za ruku a zeptala se: "Bopsy, přemýšlel jsi někdy o tom, co bys chtěl dělat, kdybys byl dospělý? Snil jsi někdy o tom, čím bys chtěl být?"
"Mami, já jsem vždycky chtěl být hasič, až vyrostu."
Maminka se usmála a odpověděla: "Uvidíme, jestli se nám to přání podaří splnit." Téhož dne se vydala na místní hasičskou stanici ve Phoenixu, ve státě Arizona, kde uviděla hasiče Boba, který měl srdce tak velké jako sám Phoenix. Pověděla mu o posledním přání svého syna a zeptala se, jestli by bylo možné svézt jejího šestiletého chlapce hasičským vozem jen tak kolem bloku.
Hasič Bob odpověděl: "Můžeme udělat ještě něco lepšího. Jestli nám svého syna připravíte ve středu na sedmou ráno, uděláme ho na celý den čestným hasičem. Může přijít sem na stanici, jíst s námi, jet na všechny výjezdy po celém okrese. A když nám dáte jeho míry, necháme mu ušít opravdickou hasičkou uniformu s opravdickou helmou - žádnou hračku - se znakem phoenixského hasičského sboru a žlutou pláštěnku, jakou nosíme, a gumové holínky. Všechno se to vyrábí přímo ve městě, takže je můžeme mít hned."
O tři dny později si hasič Bob vyzvedl Bopsyho, oblékl ho do hasičské uniformy a odvedl ho z nemocniční postele do čekajícího hasičského vozu s hákem a žebříkem. Bopsy se posadil do kabiny a pomáhal řídit auto na stanici. Byl v sedmém nebi.
Ten den volali lidé z Phoenixu hasiče třikrát a Bopsy jel ke každému požáru. Projel se v různých hasičských autech, v sanitce, a dokonce i v autě náčelníka hasičů. Také si ho přitom natočila místní televize do zpráv.
Bopsymu se splnil dávný sen a byl přitom zahrnut takovou láskou a péčí, že mu to dalo novou sílu a žil o tři měsíce déle, než kterýkoli lékař pokládal za možné.
Jednou v noci mu začalo rychle ubývat sil a vrchní sestra, která byla přesvědčena, že by nikdo neměl umírat sám, začala obvolávat členy jeho rodiny. Pak si vzpomněla na den, který Bopsy strávil jako hasič, a zavolala náčelníkovi hasičů, jestli by mohl do nemocnice poslat jednoho uniformovaného člena sboru, aby u něj v jeho posledních chvílích byl.
Náčelník navrhl: "Můžeme udělat něco lepšího. Mohla byste pro mne něco udělat? Až uslyšíte sirény a uvidíte světla, oznamte vnitřním rozhlasem, že nehoří. Že to je jenom hasičský sbor, který se přijel rozloučit s jedním ze svých nejlepších členů. A otevřete, prosím vás, u Bopsyho okno. Díky."
Pět minut poté dorazil k nemocnici hasičský vůz se žebříkem, vysunul teleskopické rameno až k Bopsyho pokoji ve třetím patře a čtrnáct mužů a dvě ženy v hasičském vylezlo do Bopsyho pokoje. Se svolením matky ho objali a drželi ho za ruku a říkali mu, jak ho mají rádi.
Bopsy se podíval na náčelníka hasičů a posledním zbyt-
66

kem dechu řekl: "Náčelníku, a jsem teď opravdu hasič?" "To víš, že jsi, Bopsy," odpověděl náčelník. Po těch slovech se Bopsy usmál a zavřel naposled oči.
Jack Canfield a Mark V. Hansen

Ziggy © Ziggy and Friends. Distribuce Universal Press Syndicate. Všechna práva vyhrazena.
69
Prodám štěňata
Majitel obchodu vyvěsil na dveře cedulku s nápisem "Prodám štěňata". Takový nápis má velkou moc přivábit děti, a také se hned u něj vynořil malý chlapec. "Za kolik ta šťěňata budete prodávat?" zeptal se. Prodavač odpověděl: "Za třicet až padesát dolarů." Chlapec zalovil v kapse a vytáhl hrst drobných. "Mám dva dolary třicet sedm centů," řekl. "Mohl bych se na ně podívat?"
Prodavač se usmál, hvízdnul a z boudy vyběhla Lady a za ní se z obchodu rozběhlo pět maličkých chlupatých kuliček. Jedno štěňátko vůčihledně zaostávalo za ostatními. Chlapec najednou ukázal právě na to, které se belhalo vzadu. "Co je s tím pejskem?"
Majitel vysvětlil, že veterinář to štěně prohlédl a zjistil, že nemá kyčelní jamku, takže bude pořád kulhat. Celý život bude chromé. Chlapce se zmocnilo vzrušeni. "To štěně si chci koupit."
Majitel mu povídá: "Ale ne, za toho pejska mi přece nebudeš platit. Jestli ho opravdu chceš, tak si ho vezmi, dám ti ho zadarmo."
Chlapec se rozzlobil. Podíval se majiteli zpříma do očí natáhl ruku a prohlásil: "Já nechci, abyste mi ho dával. Ten pejsek má stejnou cenu jako všichni ostatní a já ji taky zaplatím. Teď vám dám dva dolary třicet sedm centů a pak
70
vám budu platit každý měsíc padesát centů, dokud ho ne-splatím."
Majitel mu odporoval: "Přece si nechceš toho pejska opravdu koupit. Nikdy s tebou nebude moct běhat a skákat a hrát si jako ostatní štěňata."
Na to se chlapec sehnul a vyhrnul si levou nohavici, pod kterou se ukázala pokřivená a chromá noha s mohutnou kovovou oporou. Podíval se na majitele a tiše dodal: "Já taky tak dobře neběhám, a to štěňátko potřebuje někoho, kdo mu bude rozumět."
Dan Clark Odolat bouři
71
NAUČIT
SE MILOVAT
SÁM SEBE
Oliver Wendell Holmes se

jednou účastnil setkání,
na kterém byl nejmenší
ze všech přítomných.
" Pane Holmesi, " utrousil jeden
z jeho známých, " myslím, že se mezi námi velkými cítíte
docela malý."
" Cítím, " odpověděl Holmes,
" asi jako diamant mezi uhlím. "
Zlatý Buddha
Tady je to mé tajemství, úplně
prosíinké: správně vidíme jen
srdcem. Co je důležité, je očím
neviditelné.
Antoine de Saint-Exupéry
Na podzim roku 1988 jsem byl se svou ženou Georgií pozván na konferenci do Hongkongu, abychom tam promluvili o sebeúctě a vrcholných výkonech. Ještě nikdy jsme na Dálném východě nebyli, a tak jsme se rozhodli, že si cestu trochu prodloužíme a rozhlédneme se po Thajsku.
Když jsme do jeli do Bangkoku, řekli jsme si, že projdeme všechny nejznámější buddhistické chrámy. S tlumočníkem a řidičem jsme si toho dne prohlédli celou řadu bud-dhistických chrámů, ale za chvíli nám už začaly všechny splývat. Jeden v nás ale zanechal nesmazatelný dojem. Jmenuje se Chrám zlatého Buddhy. Chrám samotný je maličký, nebude měřit víc než desetkrát deset metrů. Ale jakmile jsme vešli, zůstali jsme ohromením stát. Před námi seděl více než tři metry vysoký Buddha, celý ze zlata. Váží přes dvě
a půl tuny a jeho cena se odhaduje na devadesát šest milionů dolarů. Byl na něj úžasný pohled - laskavý a vznešený, a přesto bázeň budicí Buddha na nás ze své výšky shlížel s úsměvem.
Jako všichni správní turisté jsme se s blaženými výkřiky "je" a "ach" pustili do fotografování, až jsem došel k vitríně, ve které ležel veky kus hrnčířské hlíny, asi dvacet centimetrů silný a třicet centimetrů široký. Vedle vitríny byla deska se strojopisným výkladem historie tohoto uměleckého díla.
V roce 1957 měla skupina mnichů přemístit hliněného Buddhu ze svého kláštera na nové místo. Klášter musel být přesunut, aby uvolnil místo pro víceproudou silnici, která měla vést napříč Bangkokem. Když jeřáb nadzdvihl obrovskou sochu, zjistilo se, že váží tolik, že začala praskat. Navíc se dalo do deště. Představený kláštera, který se bál, že by se posvátná socha mohla poškodit, rozhodl, aby byla položena zpět na zem a přikryta plachtou, která ji ochrání před deštěm.
Ještě ten večer šel představený kláštera Buddhu zkontrolovat. Posvítil baterkou pod plachtu, aby viděl, jestli je socha v suchu. Když si posvítil na trhlinu, všiml si, že se tam světlo od něčeho odráží, a připadalo mu to divné. Podíval se na to místo z větší blízkosti a zdálo se mu, jako by pod hlínou bylo ještě něco jiného. Přinesl si z kláštera dláto a kladívko a začal hlínu odsekávat. Odstraňoval vrstvu hlíny a socha zářila čím dál víc. Trvalo spoustu hodin, než se mnich mohl postavit tváří v tvář nádhernému zlatému Buddhovi.
Historikové jsou přesvědčeni, že mnoho staletí před tímto objevem, když měla barmská armáda napadnout Thajsko (tehdejší Siam), siamští mniši se o útoku dozvěděli a pokryli drahocennou posvátnou sochu hrnčířskou hlínou, aby ji barmští vojáci neukradli. Bohužel se zdá, že
T
vojsko všechny siamské mnichy pobilo, takže Buddhovo tajemství zůstalo skryto až do onoho osudného dne roku 1957.
Když jsme se vraceli domů s Cathay Pacific Airlines, napadlo mne: "Všichni jsme jako ten hliněný Buddha. Žijeme pod tvrdou slupkou strachu, a přece je v každém z nás takový ‚zlatý Buddha', ‚zlatý Kristus' nebo ‚zlaté jádro', které je naším pravým já. Když je nám tak mezi dvěma a devíti roky, začínáme na své ‚zlaté jádro' přirozeného já nanášet různé vrstvy. A právě teď se hodně podobáme onomu mnichovi, který má s kladivem a dlátem odhalit, co v nás skutečně vězí."
Jack Canfield
Začni u sebe
Tento nápis je vyryt na hrobce jednoho biskupa (l 100 n. 1.) v kryptě Westminsterského opatství:
Když jsem byl mladý a svobodný a má fantazie neznala žádné hranice, snil jsem, že změním svět. Jak jsem stárnul a moudřel, zjišťoval jsem, že se svět nezmění, a tak jsem svůj záměr trochu omezil a rozhodl se změnit jen svou zemi. Ale, jak se zdálo, nedala se změnit ani ta.
Když jsem dospěl ke sklonku svého života, podnikl jsem poslední zoufalý pokus a rozhodl se změnit alespoň svou rodinu, své nejbližší, ale ani to se mi bohužel nepodařilo.
A teprve nyní jsem si na smrtelném loži uvědomil, že kdybych nejdřív změnil sám sebe, šel bych příkladem své rodině, která by se také změnila.
Díky pomoci a povzbuzení své rodiny bych dokázal zlepšit svou zemi a - kdoví? - možná bych dokázal změnit i celý svět.
Autor neznámý
Neotřesitelný
Mc než pravdu!

David Casstevens z Dallas Morning News vypráví tuto historku o Franku Szymanském, který byl ve čtyřicátých letech

centrem týmu Notre Dáme a jednou byl povolán k soudu v South Bend jako svědek při jakémsi občanskoprávním sporu.
"Jste v tomto roce členem fotbalového týmu Notre Dáme?" zeptal se soudce.
"Ano, vaše ctihodnosti."
"Na jakém místě v poli?"
"Jsem centr, vaše ctihodnosti."
"Jaký jste jako centr?"
Szymanski se na židli ošil, ale pevně prohlásil: "Pane, jsem nejlepší centr, jakého kdy Notre Dáme měl."
Trenér Frank Leahy, který také byl přítomen v soudní síni, se na něj překvapeně podíval. Szymanski byl vždy skromný a nikdy se ne vychloubal. A tak se ho po skončení přelíčení zeptal, jak je možné, že něco takového řekl. Szymanski zrudl.
"Musel jsem, byl jsem přece pod přísahou."
Přes dvůr si odhodlaně vykračoval chlapec s naraženou baseballovou čepicí a s pálkou a míčkem v ruce. Hrdě si říkal: "Jsem nejlepší hráč baseballu na světě." Nadhodil míček, švihl pálkou a netrefil se. Nijak ho to neodradilo. Sebral míček ze země, znovu nadhodil se slovy: "Jsem nejlepší hráč, jaký kdy žil!" a znovu se netrefil. Na chvilku se zastavil, pozorně si prohlédl pálku i míček. Pak si zase nadhodil a ve švihu vykřikl: "Jsem nejlepší hráč baseballu, jaký kdy žil!" Pálka zasvištěla vzduchem a tvrdá rána zase vyšla naprázdno. "Ty jo!" zvolal. "To byla slupka!"
Autor neznámý
Malé dítě kreslilo obrázek. Učitel se nad ním za-
stavil a povídá: " To je ale zajímavý obrázek. Co-
pak to je?"
"To je Bůh."
"Ale nikdo neví, jak Bůh vypadá. "
"Až to dodělám, tak to budou vědět. "
Jacque Halí

Prohlášení mé sebedůvěry
To, co jsem, je dost dobré, jen kdybych tím byl otevřeně.
Caři Rogers
Tento text vznikl jako odpověď na otázku patnáctileté dívky: "Co mám dělat, abych dokázala žít život, který by mě naplňoval?"
Já jsem já.
Na celém světě není nikdo přesné takový, jako jsem já. Někteří lidé mají něco ze mne, ale nikdo nemá úplně všechno, co ve mně je. Proto je všechno, co ze mne vychází, opravdu moje, protože jsem si to vybrala právě já sama.
Vlastním všechno, co ve mně je a co jsem - své tělo včetně všech jeho činností; svůj rozum včetně všech myšlenek a nápadů; své oči včetně všeho, na co se dívají; své city, ať jsou jakékoli - hněv, radost, frustrace, láska, zklamání, vzrušení; svá ústa a všechna slova, která z nich vycházejí - zdvořilá, příjemná nebo tvrdá, správná nebo nesprávná; svůj hlas, hlasitý nebo tichý; a všechny své činy vůči ostatním i vůči sobě.
Jsem vlastníkem svých představ, snů, nadějí, obav.
Vlastním svá vítězství a úspěchy, všechny své prohry a chyby.
Poněvadž vlastním všechno, co ve mně je, můžu se důvěrně znát. Díky tomu se můžu mít ráda a můžu se chovat přátelsky ke všemu, co je mou součástí. A tak můžu všechno, co jsem, přimět, aby se snažilo dělat to, co je pro mne nejlepší.
Vím, že některé stránky mého já mé matou a jiné ani neznám. Ale protože se k sobě chovám přátelsky a mám se ráda, můžu se odvážně a s nadějí pouštět do hledání řešení věcí, které mě matou, a hledat způsoby, jak poznat, co o sobě ještě nevím.
Ať vypadám a zním, jak chci, ať říkám a dělám cokoli, a ať si v daný okamžik myslím a cítím cokoli, pořád jsem to já. Je to pravdivé a představuje to můj postoj a mou pozici v dané době.
Když se později ohlédnu zpět, jak jsem vypadala a mluvila, co jsem řekla a udělala a co jsem si myslela a co jsem cítila, můžu zjistit, že něco nebylo v pořádku. Můžu vyřadit to, co v pořádku není, a držet se toho, co se ukázalo jako dobré, a místo vyřazeného si můžu vymyslet něco nového.
Vidím, slyším, cítím, myslím, mluvím a jednám. Mám nástroje potřebné k tomu, abych přežila, abych se dokázala přiblížit jiným lidem, abych byla produktivní a abych dokázala dát řád světu lidí a věcí kolem sebe.
Mám sama sebe, a proto se můžu upravovat.
Já jsem já a je to tak dobře.
Virginia Satirová
80
81

Dáma v hadrech
Spávala na poště na Páté ulici. Cítívala jsem ji, ještě než jsem vešla do vchodu, kde ve stoje spávala u telefonních automatů. Cítila jsem zápach moči, který pronikal zpod vrstev špinavého oblečení, a pach z jejích téměř bezzubých úst. Pokud nespala, něco si pro sebe nesrozumitelně mumlala.
Poštu teď zavírají v šest, aby se v ní neschovávali bezdomovci, a tak se choulí na chodníku a povídá si sama pro sebe.

Pusu má přitom otevřenou, jakoby vyvrácenou z pantů, a profukující vítr zmírňuje její pach.
Na Den díkůvzdání nám zbyla spousta jídla, a tak jsem ho zabalila, omluvila se společnosti a vydala se na Fifth Street. Byla mrazivá noc. Po liduprázdných ulicích poletovalo listí, snad i všichni ti nešťastníci byli někde v teple. Ale věděla jsem, že ji najdu.
Měla na sobě totéž co vždycky, i v létě: teplé vrstvy vlněného oblečení zakrývaly její staré a shrbené tělo. Vyzáb-lýma rukama svírala drahocenný nákupní vozík. Seděla schoulená u drátěného plotu hřiště sousedícího s poštou. "Proč si nevybrala místo, kde by na ni tak nefoukalo?" blesklo mi hlavou, ale pak mi došlo, že je tak bláznivá, že ji nenapadne se schovat někam do vchodu.
Zastavila jsem své nablýskané auto u chodníku, stáhla
okénko a řekla: "Matko... chtěla byste..." a byla jsem sama šokována tím slovem - matko. Ale ona byla, je... tak nějak... neumím to říct.
Zavolala jsem na ni znovu: "Matko, přinesla jsem vám nějaké jídlo. Chtěla byste kousek krůty s nádivkou a jablkový koláč?"
A ta stará žena se na mne podívala a jasně a zřetelně odpověděla, dva zbylé uvolněné zuby se jí přitom kývaly: "Ne, mockrát vám děkuji, ale už jsem najedená. Co kdybyste to odnesla někomu, kdo to opravdu potřebuje?" Mluvila jasně a distingované. Pak mě propustila: hlava jí klesla zpět na prsa, mezi hadry.
Bobbie Probsteinová
82

Chérie Carter-Scottová
Pravidla pro lidské bytosti
1. Bude vám dáno tělo.
Ať se vám líbí nebo ne, bude to vaše tělo na celou stanovenou dobu.
2. Budete se učit.
Zapsal(a) jste se na denní studium neformální školy jménem Život. Každý den budete mít příležitost něčemu se naučit. Vyučování se vám může líbit nebo je můžete považovat za zbytečné a hloupé.
3. Neexistují chyby, jen ponaučení.
Růst je pokrok cestou pokusu a omylu: experimentování. "Nezdařené" experimenty k tomuto procesu patří stejně jako ty, které se nakonec "zdaří".
4. Látka se probírá tak dlouho, dokud se jí nenaučíte.
Vyučovaná látka vám bude předkládána různými způsoby, dokud se jí nenaučíte. Když se jí naučíte, můžete přistoupit k další lekci.
5. Učení nikdy nekončí.
Neexistuje žádná část života bez učení. Dokud žijete, máte se pořád co učit.
6. "Tam" není lepší než "tady".
Jakmile se vaše "tam" stane "tady", jednoduše na-
jdete jiné "tam", které bude zase vypadat lip než "tady".
7. Ostatní lidé nejsou ničím jiným než vašimi obrazy.
Na ostatních lidech nemůžete milovat ani nenávidět nic, co by neodráželo něco z toho, co milujete nebo nenávidíte na sobě.
8. Záleží na vás, jaký bude váš život.
Máte všechny potřebné nástroje a suroviny. Co s nimi uděláte, záleží na vás. Rozhodněte se sami.
9. Odpovědi na všechny otázky nosíte v sobě. Odpovědi na otázky Života spočívají ve vás. Stačí se jen na ně podívat, naslouchat jim a uvěřit.
10. Na vše, co je zde napsáno, zapomenete.
o
RODIČOVSTVÍ
Snad největší službou,
kterou muže pro svou zem
a pro lidstvo vykonat každý,
je vychovat své děti.
George Bernard Shaw
Děti se naučí tomu, v čem žijí
Jestliže děti žijí obklopeny kritikou, naučí se odsuzovat.
Jestliže děti žijí obklopeny nepřátelstvím, naučí se bojovat.
Jestliže děti žijí obklopeny strachem, naučí se být bázlivé.
Jestliže děti žijí obklopeny lítostí, naučí se litovat samy sebe.
Jestliže děti žijí obklopeny zesměšňováním, naučí se být stydlivé.
Jestliže děti žijí obklopeny žárlivostí, naučí se, co je to závist.
Jestliže děti žijí obklopeny zahanbováním, naučí se cítit se vinny.
Jestliže děti žijí obklopeny tolerancí, naučí se být trpělivé.
89

Dorotky L Nolteová

Jestliže děti žijí obklopeny podporou, naučí se mít důvěru.
Jestliže děti žijí obklopeny chválou, naučí se oceňovat.
Jestliže děti žijí obklopeny přijetím, naučí se mít rády samy sebe.
Jestliže děti žijí vítány,
naučí se nacházet ve světě lásku.
Jestliže děti žijí obklopeny uznáním, naučí se mít cíl.
Jestliže děti žijí obklopeny sdílením, naučí se být štědré.
Jestliže děti žijí obklopeny poctivostí a upřímností, naučí se, co je to pravda a spravedlnost.
Jestliže děti žijí v bezpečí, naučí se důvěřovat sobě i ostatním.
Jestliže děti žijí obklopeny přátelstvím, naučí se, že na světě je pěkně.
Jestliže děti žijí obklopeny klidem, naučí se pokoji mysli.
V čem žijí vaše děti?
Proč jsem si jako tátu vybrala právě toho svého
Vyrůstala jsem na krásné rozlehlé farmě v lowě, založené mými rodiči, o kterých známí často říkají, že takoví lidé jsou "solí země a páteří společenství". Měli všechno, o čem víme, že by to dobří rodiče měli mít: milovali nás, ze všech sil se snažili nás vychovávat, hodně od nás očekávali a vštěpovali nám pozitivní smysl pro sebeúctu. Chtěli od nás, abychom ráno a večer pomáhali doma, abychom chodili do školy včas, měli slušné známky a abychom byli dobří li$é. Je nás šest dětí. Šest! Nebyl to můj nápad, aby nás bylo tolik, ale nikdo se mne na to neptal. A ještě k tomu mě osud zanesl do samého středu velké oblasti s nesmírně tvrdým a chladným podnebím. Jako všechny děti jsem věřila, že došlo k nějakému obrovskému omylu, protože jsem se měla narodit v nějaké jiné rodině - a zcela určitě v jiném státě. Nesnášela jsem boj se živly. V lowě jsou zimy tak studené, že musíte v noci chodit kontrolovat, jestli je dobytek v bezpečí a nemůže zmrznout. Novorozená mláďata musíte brát do chléva a někdy je i zahřívat, aby to vůbec přežila. Taková bývá v lowě zima!
Můj táta, neuvěřitelně pěkný, silný, charismatický a energický člověk, se nikdy nezastavil. My děti jsme na něj pohlížely s posvátnou úctou. Vážily jsme si ho a měli ho v největší úctě. Ted už vím proč. V jeho životě se nevy-

skytovaly žádné rozpory mezi zdáním a skutečností. Byl to úctyhodný a velice zásadový muž. Farmaření, které si sám vybral, bylo jeho vášní a uměl je náramně. Byl ve své kůži, když mohl chovat zvířata a starat se o ně. Cítil se spjatý s půdou a jeho velkou pýchou bylo sít a sklízet úrodu. Odmítal lovit mimo sezónu, přestože nám po pozemcích běhalo jelenů, křepelek a bažantů víc než dost. Odmítal umělá hnojiva a jakékoli jiné krmení než jádro. Učil nás, proč to tak dělá a proč máme mít stejné ideály i my. Dnes vidím, jak byl moudrý, protože to všechno se odehrálo v polovině padesátých let, ještě před začátkem celosvětové kampaně na ochranu životního prostředí.
Táta byl také hodně netrpělivý, ale nikdy ne v noci, kdy chodil obhlížet zvířectvo. Vztah, který se mezi námi právě tehdy vytvořil, je prostě nezapomenutelný. Měl ohromný význam pro můj život. Tolik jsem se toho o něm dověděla. Často slýchám, že mnoho lidí se svým otcem strávilo málo času. V současnosti je také hlavním cílem různých skupin najít otce, kterého nikdy skutečně neznali. Já jsem toho svého znala.
Tehdy mi připadalo, že mě tajně má ze všech sourozenců nejradši, ale je dost dobře možné, že si tak připadal každý z nás. Mělo to své klady i zápory. Záporem bylo, že si táta právě mě vybral k oněm pochůzkám o půlnoci a časně z rána a já nemohla ani cítit vstávání z vyhřáté postele do mrazivého vzduchu. Ale táta byl právě tehdy v nejlepší náladě a člověku s ním bylo skvěle. Byl nesmírně chápavý, trpělivý, přívětivý a byl dobrý posluchač. Měl jemný hlas, a když se na mne usmál, chápala jsem, proč ho má maminka tolik ráda.
Právě při oněch obchůzkách byl vzorem učitele -vždycky se soustředil na "proč", na důvody, proč se něco dělá právě tak. Mluvil celou tu hodinu nebo hodinu a půl, co trvala obchůzka. Vyprávěl, jak byl ve válce, proč válka
m
byla, také o lidech, o zemi, kde byla, a o jejích následcích a co bylo po ní. Vyprávěl mi to znovu a znovu. Když jsem pak měla ve škole dějepis, připadal mi napínavý a důvěrně známý.
Mluvil o tom, co zažil na cestách, a proč je důležité vidět svět. Vštípil mi potřebu cestování a lásku k němu. Když mi bylo třicet, pracovala jsem nebo jsem aspoň pobyla nejméně ve třiceti zemích.
Povídal mi o tom, že je třeba se učit a že je třeba se učit s radostí, a proč je školní vzdělání důležité, a mluvil o rozdílu mezi inteligencí a moudrostí. Strašně si přál, abych po maturitě studovala dál. "Ty to zvládneš," pořád mi opakoval. "Jsi z Burresovic rodu. Jsi bystrá, chytrá a nezapomeň, že jsi Burresová." Prosté jsem ho nemohla zklamat. Měla jsem víc než dost důvěry k jakémukoli studijnímu oboru. Konečně jsem dostala Ph. D. a pak další doktorát. Přestože ten první byl pro tátu a ten druhý pro mne, pokaždé mě táhla taková zvídavost a touha studium zvládnout, že jsem je oba získala bez velké námahy.
Mluvil o měřítcích a hodnotách, o rozvíjení charakteru a o tom, jak je to všechno pro lidský život důležité. Píšu a učím o podobném tématu. Mluvil o tom, jak dělat rozhodnutí a jak je hodnotit, kdy odepsat ztráty a nechat věc být a kdy nepovolit, ať se děje co se děje. Mluvil o tom, jak je důležité být a stávat se a ne jen mít a dostávat. Tu větu často uiívám. "Nikdy neprodej své srdce," říkával. Mluvil o instinktech a o tom, jak je rozeznat od klamavých pocitů, a jak má člověk zabránit tomu, aby ho někdo podfoukl. Říkával: "Vždycky naslouchej svým instinktům a pamatuj si, že všechny odpovědi, které budeš kdy potřebovat, najdeš v sobě. V klidu a o samotě si všechno prober. Ztiš se tak, abys ve svém nitru mohla odpověď najít, a pak jí naslouchej. Dělej věci, které máš ráda, a pak žij takový život, aby to bylo vidět. Tvoje cíle by měly vycházet ze

tvých hodnot, a pak bude tvoje práce vyzařovat to, po čem v srdci toužíš. Tím se vyhneš všem hloupým rozptýlením, kterými bys jen ztrácela čas - v opravdovém životě je nejdůležitější čas - nakolik dokážeš vyrůst v jakékoli době. Měj starost o lidi a vždycky respektuj matku Zemi. Kamkoli se v životě budeš stěhovat, všude si vyber takové místo, kde budeš mít dobrý výhled na stromy, nebe a zem."
Můj otec. Když přemýšlím o tom, jak měl rád své děti a jak si jich cenil, je mi opravdu líto mladých lidí, kteří svého otce takto nikdy nepoznali nebo nikdy neučiti sílu charakteru, etiky, oné hnací síly a vnímavosti v jedné osobě - jako je já pociťuji v sobě. Můj táta byl vzorem toho, co říkal. A já jsem vždy věděla, že svá slova myslí vážně. Věděla jsem, že mám pro něj svou cenu a že mi chce ukázat jakou.
Tátova slova byla srozumitelná, protože jsem nikdy nezaznamenala konflikt mezi tím, co říkal a co žil. O svém životě přemýšlel a denně ho žil. Postupem doby nakoupil a zaplatil spoustu farem (pořád je stejně čilý jako kdysi). Oženil se a po celý svůj život miloval jednu ženu. S maminkou jsou spolu skoro padesát let a pořád jsou do sebe zamilovaní a jeden bez druhého by nevydrželi. Jsou to nejzamilovanější lidi, co znám. A táta měl vždycky tak rád nás, děti. Myslívala jsem si, že je příliš vlastnický a příliš nás chrání, ale teď, když jsem sama rodičem, chápu, proč tak musel jednat, a vidím věci takové, jaké jsou. I když si myslel, že nás dokáže uchránit pře spalničkami, a skoro se mu to povedlo, vehementně se bránil tomu, abychom nepropadli nějakým ničivým zlozvykům. Také teď vidím, jak usiloval o to, aby z nás vyrostli starostliví a odpovědní dospělí.
Pět dětí dodnes žije v okruhu několika mil a zvolilo si podobný životní styl. Jsou z nich oddaní manželé a rodiče a jako práci si vybrali zemědělství. Nepochybně jsou páte-
ň svého společenství. Je tu ale jedna výjimka, a já mám podezření, že na vině jsou ony půlnoční obchůzky, na které mě brával. Pustila jsem se jiným směrem než ostatních pět. Začala jsem pracovat jako vychovatelka, poradkyně a univerzitní učitelka, až jsem nakonec napsala několik knih pro rodiče a děti, ve kterých jsem se chtěla podělit o to, co jsem se naučila o významu rozvoje sebeúcty v dětství. Své dceři předávám s menšími obměnami to, co jsem se sama naučila od svého otce a co bylo samozřejmě zakaleno v životních zkušenostech. A pořád ještě jí mám co říct.
Měla bych trochu víc mluvit také o své dceři. Je jako kluk, má krásnou, atletickou postavu, rněří 163 cm, každý rok drží školní rekord ve třech sportovních disciplínách, má známky A až B a právě se dostala do finále kalifornské Miss teenager. Ale mé rodiče mi nepřipomíná vzhledem nebo dobrými výsledky. Spousta lidí totiž říká, že moje dcera je velmi laskavá, oduševnělá, že má v sobě zvláštní oheň. Podstata mých rodičů je zosobněna v jejich vnučce.
Ale úcta k dětem a úsilí, s nímž se jim věnovali, se nesmírně kladně odrazila také na mých rodičích. Právě teď je můj otec na klinice Mayo v minnesotském Rochesteru, kde se musí podrobit sérii testů, které zaberou šest až osm dní. Je prosinec. Protože je krutá zuna, vzal si pokoj v nedalekém hotelu (dochází jen na prohlídky). Matka s ním mohla zůstat jen prvních pár dní, protože se musí starat o domácnost. Takže Štědrý den trávil každý sám.
Nejdřív jsem telefonicky popřála otci do Rochesteru. Po telefonu vypadal zasmušile a sklíčeně. Potom jsem zavolala matce do lowy. Byla smutná a mrzutá. "Poprvé nejsme o svátcích spolu," stěžovala si. "Bez něj to nejsou žádné Vánoce."
Právě k nám začali přicházet hosté, pozvali jsme jich na slavnostní večer celkem čtrnáct. Vrátila jsem se do kuchy-
ně, ale protože jsem nedokázala přestat myslet na trápení svých rodičů, zavolala jsem sestře. Ta zavolala bratrům. Po telefonu jsme svolali radu. Domluvili jsme plán. Naši rodiče nesměli zůstat na Štědrý den sami, a tak měl mladší bratr za dvě hodiny dorazit do Rochesteru, nabrat otce a odvézt ho domů k matce, ale ta o tom neměla nic vědět. Zavolala jsem tátovi a vysvětlila mu náš plán. "Ale to ne," bránil se, "jet v noci v tomhle počasí je moc nebezpečné." Bratr přijel do Rochesteru a zaklepal na dveře tátova pokoje. Zavolal mi od něj, že prý táta nechce jet. "Musíš mu to povědět ty, Bobbie. Ty jsi jediná, od koho si dá říct"
"Jeď, táto," naléhala jsem na něj jemně.
A jel. Vydal se s Timem do lowy. My děti, jsme sledovali jejich cestu a počasí telefonem v bratrově autě. V té době už k nám dorazili všichni hosté. Jakmile zazvonil telefon, přepnuli jsme ho na vnější poslech, aby všichni mohli slyšet poslední zprávy. Těsně po deváté znovu zazvonil. Byl to táta a volal z auta. "Bobbie, jak vůbec můžu přijet domů, když nemám pro maminku dárek? To by bylo poprvé skoro po padesáti letech, kdy bych jí nedal k vánocům parfém." Všichni hosté se dali do přemýšlení. Zavolala jsem sestře, aby se podívala, ve kterých nákupních střediscích by se mohli pro maminčin parfém zastavit, protože nic jiného táta za vánoční dárek nepovažoval.
V 21.52 opouštěl bratr s otcem malý obchůdek v Minnesotě. V 23.50 dojeli na farmu. Můj táta se jako školák schoval za roh, aby ho nebylo vidět
"Mami, byl jsem dneska za tátou a dal mi pro tebe prádlo na vyprání," prohlásil bratr a podal mamince kufr.
"Mně se po něm tak stýská," povzdechla si maminka, "že se do toho praní dám hned teď."
"Na to dnes večer nebudeš mít čas," ozval se otec a vyšel ze svého úkrytu.
Když mi bratr popsal jejich dojemné setkání - jako
dvou přátel a milenců - zavolala jsem matce. "Veselé Vánoce, mami!"
"Tedy děti..." hlas jí vázl, jak zadržovala slzy. Nemohla mluvit dál. Mí hosté se radovali.
I když jsem byla dva tisíce mil daleko, byly to jedny z našich nejkrásnějších společných vánoc. A zorganizovat, aby se naši rodiče setkali, bylo součástí Štědrého večera. Tady je vidět síla dětí, které milují a ctí své rodiče, a samozřejmě také oddané a úžasné manželství našich rodičů.
"Dobří rodiče dávají svým dětem kořeny a křídla," řekl mi jednou Jonáš Salk. "Kořeny proto, aby věděly, kde jsou doma, a křídla proto, aby mohly odletět a vyzkoušet si to, co se naučily." Jestli dědictvím, které mají rodiče zanechat svým dětem, je schopnost vést smysluplný život, mít někde bezpečné hnízdo a být při návratu do něj vítaný, pak věřím, že jsem si své rodiče vybrala dobře. Právě o těchto vánocích jsem hodně pochopÚa, proč měli být právě tito dva lidé mými rodiči. Přestože mě křídla zanesla po celém světě, až jsem se usadila v krásné Kalifornii, budu mít pořád

nezničitelné základy v kořenech, které mi dali rodiče.
Bettie B. Youngsová
96
97

Zvířecí škola
Kdysi dávno se zvířata rozhodla, že musí udělat něco velkého, aby se postavila problémům, které přináší "nový svět". A tak vymyslela školu.
Sestavila učební osnovy, zařadila do nich běh, šplh, plavání a létání. Pro větší administrativní jednoduchost byly všechny předměty povinné pro všechna zvířata.
Kachna byla na výbornou z plavání, byla dokonce lepší než instruktor, ale s odřenýma ušima prolezla v létání a běh měla jen tak tak na dostatečnou. Protože běhala pomalu, musela zůstávat po škole, byla omluvena z plavání a musela cvičit běhání. To trvalo, dokud si ošklivé neodře-la nohy a nedostala nakonec trojku i z plavání. Ale průměrná trojka byla ve škole přijatelná, a tak si z toho kromě kachny samotné nikdo nic nedělal.
Králík byl zpočátku nejlepší ze třídy v běhu, ale nervově se zhroutil, protože se nestačil doučit plavání.
Veverka měla výbornou ze šplhu, dokud se u ní neprojevila frustrace způsobená hodinami létání, kdy ji učitel nutil vystartovat ze země místo z vrcholku stromu. Z přetrénování dostala křeč do nohy a nakonec také na vysvědčení dobrou ze šplhu a dostatečnou z běhu.
Orel byl problémovým dítětem, které bylo neustále tvrdě trestáno. Při hodinách šplhu se dostal do koruny stromu pokaždé dřív než ostatní, ale trval na tom, že si styl vybere sám.
Na konci roku mel nejlepší průměr jeden nenormální úhoř, který dokázal výjimečně dobře plavat a také běhat, šplhat, a dokonce i trochu létat, a tak se z něj stal prímus třídy.
Psouni prérijní do školy nešli a odmítali platit povinné školné, protože ředitelství nechtělo zařadit do osnov hrabání děr a norování. Dali své děti na vyučení k jezevci a později společně s krtky a sysly založili úspěšnou soukromou školu.
Plyne z této bajky nějaké ponaučení?
George H. Reavis
98

Moc dotyku
Je to moje dcera a zmítá jí bouře jejích šestnácti let. Nedávno ji sklátila nějaká choroba, a jakmile se z ní trochu zotavila, zjistila, že se její nejlepší kamarádka stěhuje kdovíkam. Ve škole jí to poslední dobou nejde tak, jak by si přála ona sama i my s maminkou. Ležela zavrtaná v posteli, potila ze sebe smutek a potřebovala nějak potěšit. Rád bych ji popadl do náručí a setřásl s ní všechny ty mizérie, které se zažírají do její mladé duše. Ale přestože vím, že mám o ni velkou starost a chtěl bych ji zbavit trápení, uvědomuji si také, jak je důležité nedopustit se nějaké nepřed-loženosti.
Jako rodinný poradce toho dost vím o nevhodných projevech citu mezi otci a dcerami, především prostřednictvím svých klientů, jejichž život byl hluboce poznamenán sexuálním zneužitím. Také si uvědomuji, jak snadno může být péče a důvěrnost brána jako projev sexuality, zejména muži, kterým je citová oblast španělskou vesnicí a kteří si jakýkoli projev citu vykládají jako erotickou výzvu. Oč bylo snazší vzít ji do náruče a utěšovat, když jí byly dva nebo tři nebo i sedm. Ale teď jako by se její tělo, naše společnost a moje mužství spikly proti jakémukoli pokusu o útěchu. Jak to mám udělat, abych nepřekročil nutné hranice mezi otcem a dospívající dcerou? Napadlo mě, že jí nabídnu, jestli nechce namasírovat záda. Souhlasila.
Jemně jsem masíroval její kostnatá záda a ztvrdlé svaly na ramenou a omlouval se, že jsem byl poslední dobou pryč. Vysvětloval jsem, že jsem se právě vrátil z mezinárodní soutěže v masírování zad, kde jsem se umístil na čtvrtém místě. Ujistil jsem ji, že je těžké zvítězit v masírování zad nad milujícím otcem, zvlášť když je v masíróvani zad třída. Vyprávěl jsem jí o soutěži a o soupeřích, a přitom jsem se konečky prstů a dlaněmi snažil uvolnit ztuhlé svaly a napětí, které se zabydlelo v jejím mladém životě.
Vyprávěl jsem o stařičkém scvrklém Asiatovi, který se umístil jako třetí. Celý život studoval akupunkturu a akupresuru a dokázal soustředit veškerou svou energii do konečků prstů, čímž masáž zad pozvedl na hotové umění. "Mačkal a hnětl ta správná místa na zádech s přesností kouzelníka," vysvětloval jsem a ukázal, co jsem se od něj naučil. Dcera zasténala, jenom nevím, jestli to byla reakce na má slova nebo na ono dloubnuti. Pak jsem jí pověděl o ženě, která skončila na druhém místě. Byla z Turecka a od dětství provozovala břišní tanec, takže dokázala plynule pohybovat a vlnit svaly. Ta když masírovala záda, proudila jí z prstů do unavených svalů a těl nakažlivá vitalita a chuť tancovat. "Svaly na těle se začaly pohybovat do rytmu jejích prstů," a hned jsem to také předvedl.
"To je divné," vyšlo přidušeně z úst zabořených do polštáře. Myslela tím můj monolog nebo masáž?
Odmlčel jsem se a jenom jsem dál masíroval. Za chvíli se zeptala: "A kdo vůbec vyhrál?"
"To by tě nikdy nenapadlo! Představ si, že to bylo dítě." A začal jsem vysvětlovat, jak se jemným a důvěřivým dotekům dítěte, které objevuje svět pokožky a vůní a chutí, nemohlo nic vyrovnat. Byly tak jemné, že se to vůbec nedá popsat. Nepředvídatelné, něžné, hledající. Ty pacičky dokázaly říct víc než všechna slova dohromady. O tom, komu patří, o důvěře, o nevinné lásce. A pak jsem se jí dotýkal
101

tak jemně a něžně, jak jsem se to naučil od toho dítěte. Živě si pamatuji, jaké to bylo, když byla malá - jak jsem ji držel v náručí, houpal, sledoval, jak objevuje svůj svět a vyrůstá v něm. Uvědomil jsem si, že tím dítětem, které mě dětskému doteku naučilo, je právě ona.

Po chvíli jemné masáže a mlčení jsem prohlásil, že jsem rád, že jsem se mohl od světových expertů na masírování zad tolik naučit. A že jsem se tak mohl stát ještě lepším masérem zad své šestnáctileté dcery, která se bolestně přetváří do podoby dospěláka. V duchu jsem děkoval Bohu za to, že do mých rukou vložil takový život a že mi umožnil ten zázrak, abych se mohl dotýkat aspoň jeho části.
Victor Nelson
Mám tě rád
Na co myslím, když ráno vezu syna do školy: Dobré ráno, mladý muži. Ten skautský stejnokroj ti vážně sluší, mnohem víc než kdysi mně. To jsem měl také o pár kilo víc než ty. Nikdy jsem na škole neměl tak dlouhé vlasy, to až na fakultě, ale myslím, že bych tě stejně vždycky poznal podle toho, jak jsi zarostlý kolem uší, podle okopaných špiček bot a pomačkaných kalhot na kolenou... Zvykli jsme si na sebe...
Od té doby, co ti bylo osm, zjišťuji, že už tě vůbec nevidím. Když bylo na svátek Objevení Ameriky volno, zmizel jsi ráno v devět. Viděl jsem tě na dvaačtyřicet vteřin při obědě a pak ses objevil až na večeři, v pět. Stýská se mi po tobě, ale vím, že máš na starost spoustu důležitých věcí. Jistě aspoň tak důležitých, jako ostatní lidé na ulici.
Musíš růst a odrůstat a to je důležitější než cvakat lístky, dohadovat prodej akcií nebo vydělávat na spekulacích. Musíš se naučit, co ti jde a co ne - a musíš se naučit se s tím vypořádat. Musíš se naučit poznávat lidi, dívat se, jak se chovají, když s nimi něco není v pořádku - jako ti chuligáni na kolech, co ubližují menším dětem. No, a taky se budeš muset naučit nedat na sobě znát, že ti vadí přezdívky. Ono to nebude bolet míň, ale nesmíš to dát najevo, nebo si příště vymyslí ještě horší. Jenom doufám, že si
102
103

budeš pamatovat, jaké to je, pro případ, že by tě někdy napadlo šikanovat menší kluky.
Kdy jsem ti naposledy řekl, že jsem na tebe pyšný? Když si na to nemůžu vzpomenout, měl bych se nad sebou zamyslet. Pamatuji se, kdy jsem na tebe naposledy křičel -aby sis pospíšil, nebo přijdeme pozdě - ale spíš tě pleskám přes ruce než po ramenou, jak říkával Nixon. Kdybys tohle náhodou četl, tak píšu, že jsem na tebe hrdý. Moc se mi líbí tvá nezávislost, jak se o sebe dokážeš postarat, i když mě to trochu děsí. Nikdy jsi nebyl ufňukaný, a proto o tobě můžu napsat, že jsi skvělý kluk.
Proč otcové tak těžko zjišťují, že osmiletí potřebují, aby je někdo objal, stejně často jako čtyřletí. Jestli si nedám pozor, tak tě začnu chytat za rameno s výčitkou: "Co mi to tu povídáš?" místo toho, abych tě objal a řekl ti, že té mám rád. Život je příliš krátký na to, abychom si mohli dovolit skrývat své city. Proč si osmiletí tak těžko uvědomují, že šestatřicetiletí potřebují objímat stejně často jako čtyřletí?
Nezapomněl jsem ti říct, že jsem hrdý na to, že ses po týdnu nestravitelných obědů v jídelně zase vrátil k balíčkům z domova? Jsem rád, že si vážíš svého zdraví.
Kdyby ta cesta nebyla tak krátká... chtěl jsem s tebou mluvit o tom, co se stalo včera večer.... když tvůj bráška už spal a my jsme tě s maminkou nechali vzhůru, aby ses mohl dívat na zápas Yankees. To jsou tak krásné chvíle. Nijak se nedají naplánovat. Pokaždé, když se pokoušíme něco naplánovat, není to tak hezké, tak silné ani tak vřelé. Na chviličku jsem se cítil, jako bys byl dospělý a my si spolu povídali bez oněch "Co bylo dneska ve škole?". Už jsem ti zkontroloval úkol, jediným možným způsobem -s kalkulačkou v ruce. Umíš počítat lip, než se to kdy naučím já. A tak jsme se bavili o zápase a tys toho věděl o hráčích víc než já, leccos jsem se od tebe dověděl. A oba jsme byli šťastní, že Yankees vyhráli.
A tady už je strážník na přechodu před školou. Ten nás asi přežije oba. Kdybys tak dneska nemusel do školy. Chtěl bych ti říct tolik věcí.
Zmizel jsi z auta takovou rychlostí. Chtěl jsem si tu chvíli vychutnat, a ty už jsi mezitím v chumlu kamarádů.
Chtěl jsem ti jenom říct: "Mám tě rád..."
Victor B. Miller
105
104

70, co jsi, je stejně důležité jako to, co děláš
že neslyším, co mi povídáš." V našich bouřlivých dobách, kdy je etika důležitější než kdykoli dříve, si dávejte pozor, abyste všem lidem, s nimiž pracujete a žijete, dávali dobrý příklad."
Patricia Frippová
Je tolik slyšet, kdo jsi, že neslyším, co mi povídáš
Ralph Waldo Emerson
V Oklahoma City bylo slunečné nedělní odpoledne. Můj přítel a hrdý otec Bobby Lewis šel se svými dvěma malými syny na minigolf. U okýnka se zeptal vrátného: "Kolik stojí vstupenka?"
Mladík odpověděl: "Tři dolary pro vás a za každé dítě nad šest let. Do šesti je vstup zdarma. Kolik je těm vašim?"
"Právníkovi tři a doktorovi sedm, takže vám dám šest dolarů."
Vrátný odpověděl: "Vyhrál jste v loterii nebo co? Mohl jste přece ty tři doláče ušetřit. Klidně jste mi mohl říct, že staršímu je šest, já bych to nepoznal." Bobby namítl: "Asi ne, ale děti by to poznaly."
Jak řekl Ralph Waldo Emerson: "Je tolik slyšet, kdo jsi,
106
107

Dokonalá americká rodina

Je neděle, půl jedenácté dopoledne. Jsme dokonalá americká rodina, aspoň prozatím. Manželka šla s šestiletým synem na jeho první hodinu klavíru. Náš čtrnáctiletý syn se ještě nevyhrabal ze svého doupěte. Náš čtyřletý syn se ve vedlejším pokoji dívá, jak se maličká antropomorfní stvoření navzájem hážou z útesu. Sedím u kuchyňského stolu a čtu si noviny.

Aarona Malachiho, toho čtyřletého, už kreslený masakr zjevně znudil, a protože mocí nad dálkovým ovládáním načerpal velkou sílu, narušuje můj prostor.

"Mám hlad," povídá.

"Chceš ještě vločky?"

.Ne."

"Chceš jogurt?"

"Ne."

"Chceš vajíčka?"

"Ne. Já bych chtěl zmrzlinu."

"Ne."

Podle mého soudu může být zmrzlina sice daleko výživnější než vločky nebo zdravotně kontrolovaná sázená vejce, ale podle mých kulturních hodnot se zmrzlina nemá jíst v 10.45 v neděli ráno.

Ticho. Za pár vteřin. "Táti, nám nezbývá moc života, že ne?"

"Ale to víš, že zbývá, a kolik, Aarone."

"Mně, tobě i mamince?"

"Ano."

"A Isaacovi?"

"Ano."

"A Benovi.4*

"Taky. Tobě i mně a mamince, Isaacovi i Benovi."

"To nám zbývá ještě hodně života. Než všichni lidi umrou."

"Co tím chceš říct?"

"Pak umřou všichni lidi a vrátí se sem dinosauri."

Aaron se posadil na stůl se zkříženýma nohama jako Buddha, právě na moje noviny.

"Aarone, co tím myslíš, než všichni lidi umřou?"

"Říkal jsi, že každý jednou umře. Až všichni umřou, vrátí se sem dinosauri. Pralidi žili v jeskyních, co předtím patřily dinosaurům. Pak se dinosauri vrátili a vyhnali je."

Aaron tedy už chápe, že život není nekonečný, že má nějaký začátek a konec. Vidí sám sebe i nás na jakési dráze, která končí kdesi v nejistotě a ztrácí se.

Stojím před etickým rozhodnutím. Jak se mám zachovat? Mám se pokusit mluvit o Bohu, spáse, věčnosti? Mám mu předhodit nějaké klišé jako: "Tvoje tělo je jenom taková skořápka, a až umřeš, budeme zase všichni navždycky spolu?" Nebo ho mám nechat v nejistotě a úzkosti, protože si myslím, že jsou oprávněné? Mám z něj udělat bojácného existencialistu, nebo se mám snažit, aby se cítil dobře?

Nevím. Tupě zírám do novin. Tým Celtics určitě v pátek prohraje. Larry Bird se na někoho zlobí, ale nevím na koho, protože tam mám Aaronovu nohu. Nevím, ale můj neurotický a zvykový instinkt člověka ze střední vrstvy mi napovídá, že toto je velmi důležitý okamžik, ve kterém se formuje Aaronovo vnímání světa. Nebo se mi to možná
lil

snaží namluvit. Jestli je život a smrt jen iluze, proč bych se měl pinožit tím, jak je někomu vysvětlit?

Aaron si na stole hraje s panákem, zvedá mu ruce a vodí ho na vratkých nohou. Tak Larry Bird má vztek na Kevina McHalea. Ne, není to Kevin McHale, ale Jerry Sichting. Ale Jerry Sichting už od Celtics odešel. Kde teď vůbec je? Všechno jednou umře, všechno má svůj konec. Jerry Sichting teď hraje za Sacramento nebo Orlando nebo se někam vypařil.

Neměl bych si teď zahrávat s tím, jak Aaron rozumí životu a smrti, protože chci, aby měl pevný smysl pro řád věcí a byl přesvědčen o jejich stálosti. Se mnou to jeptišky a kněží měli snadné: buď do ráje, nebo do pekla. A nijak se s tím nepárali. Buď byl člověk v Božím týmu, nebo v kotli, a pod ním mu pořádně přikládali. Nechci, aby se Aaron popálil, ale chci, aby měl pořádné základy. Ona neurotická, ale nevyhnutelná úzkost může přijít později.

Jde to vůbec? Je možné si myslet, že Bůh, duch, karma, JHVH nebo prostě něco je transcendentní, a přitom nenarušuje přítomný život člověka a že spolu nekolidují? Můžeme, ontologicky vzato, mít vrabce v hrsti i holuba na střeše? Nebo tím rozbíjíme jejich "bytí tam"?

Mou pozornost upoutal pohyb na stole. Aarona začíná panák nudit. Dramaticky jsem si odkašlal a chtěl jsem toho s profesionálním tónem využít.

"Aarone, smrt je něco, o čem někteří lidé věří, že..."

"Táti," skočil mi do řeči, "můžeme si spolu zahrát jednu videohru? Není moc divoká," vysvětluje mi i rukama. "Nezabíjí se v ní. Ty panáčci jenom padají dolů."

"Dobře," odpověděl jsem s určitou úlevou, "zahrajeme si něco na videu, ale předtím musíme udělat ještě jednu věc."

"Jakou?" Aaron se zastavil a otočil se, byl už v polovině chodby.

"Nejdřív si dáme zmrzlinu."

Další dokonalá neděle v dokonalé rodině. Prozatím.

Michael Murphy
111
110

Stačí to vyslovit!
Kdybyste měli co nevidět umřít a mohli jste si ještě naposled
zatelefonovat, komu byste
zavolali a co byste mu řekli?
A na co čekáte?
Stephen Levine

5 tebou je ta potíž, Sheldone, že si vůbec nevěříš.
Přetištěno se svolením časopisu Playboy: Copyright © 1971 by Playboy.
m
Večer jsem si četl jednu ze stovek poučných knížek o tom, jak být správným rodičem, a cítil jsem se trochu provinile, protože k některým z popsaných strategií jsem měl na hony daleko. Nejdůležitější podle té knihy bylo, aby rodiče se svými dětmi hodně mluvili a často jim říkali, že je mají rádi. Kolem dokola mi kladli na srdce, že děti musejí vědět, že jsou bezpodmínečně, neodvolatelně a skutečně milovány.
Vydal jsem se do patra, k pokoji svého syna, a zaklepal jsem na dveře. Zevnitř nebylo slyšet nic než rachot bicích. Věděl jsem, že syn je uvnitř, ale nijak na zaklepání nezareagoval. Otevřel jsem tedy dveře a samozřejmě jsem ho našel se sluchátky na uších, jak poslouchá jakousi hudbu a bije přitom do bubnů. Nahlédl jsem dovnitř, abych upoutal jeho pozornost: "Time, můžu na moment?"

Odpověděl: "Ale jistě, táti, rád." Oba jsme si sedli a po čtvrt hodině povídání o ničem a koktání jsem se na syna podíval a řekl: "Time, mám moc rád, když hraješ na bicí." "Dík, táto, to jsem rád."
Rozloučil jsem se a vyšel jsem ze dveří. Když jsem scházel ze schodů, dolehlo na mě vědomí, že jsem mu ne-řekl to, co jsem měl. Cítil jsem, že se prostě musím vrátit a vyslovit ono magické heslo: Mám tě rád.
Vyšel jsem zpátky, zakepal na dveře a otevřel: "Měl bys chvilku, Time?"
"Jasně, tatí. Kdykoli chceš. Co bys potřeboval?" "Víš, když jsem za tebou přišel poprvé, chtěl jsem ti něco říct, a nakonec jsem mluvil o něčem úplně jiném. Time, pamatuješ si, jak ses učil řídit a já s tím měl spoustu problémů? Tehdy jsem napsal taková tři slova a strčil ti je pod polštář. Doufal jsem, že ten lístek najdeš. Bylo správné, abych to jako tvůj táta udělal a řekl ti, jak tě mám rád." Pokračoval jsem jakoby nic dál a za chvíli jsem prohodil: "Chci, abys věděl, že tě máme rádi."
Tim se na mne podíval a řekl: "Dík, táto. To jako ty a máma?"
"No, ano, oba dva, jenom ti to nedáváme dost najevo." Odpověděl: "Dík, to je vážně moc důležité. Já vím, že mě máte rádi."
Sebral jsem se a šel pryč. Po cestě dolů mě napadlo: "To je neuvěřitelné. Už jsem tam byl dvakrát a pokaždé mu řeknu něco jiného, než chci."
Rozhodl jsem se, že se za Timem vrátím a svěřím se mu s tím, co cítím. Uslyší to ode mne přímo! Nevadí, že už má metr osmdesát. A tak jsem se vrátil nahoru, zaklepal a z druhé strany se ozve: "Počkej. Budu hádat, kdo to je. Že bys to byl ty, táto?"
"Jak jsi to poznal?" divil jsem se. "No přece tě znám od té doby, co jsi můj otec." odpověděl mi.
114
Položil jsem otázku: "Time, měl bys ještě chvilku?"
"To víš, že mám, tak jen pojď. Asi jsi mi neřekl to, cos chtěl, že jo?"
"Jak to víš?"
"Znám tě už od plenek."
"No, ano, Time, něco jsem ti pořád ještě neřekl. Chtěl jsem ti povědět, jak jsi pro mne s maminkou důležitý. Ne tím, co děláš nebo co jsi udělal, stejně jako ostatní kluci od vás ze školy. Ale proto, kdo jsi jako člověk. Mám tě rád a chtěl jsem jenom, abys to věděl, a nevím, proč mi trvalo tak dlouho, než jsem ti něco tak důležitého řekl."
Tim se po mne podíval a prohlásil: "Ale, táti, já vím, že mě máš rád, a je fakt skvělé to od tebe slyšet. Jsem ti moc vděčný, že máš o mne takovou starost a žes mi to chtěl říct." Když už jsem byl mezi dveřmi, dodal: "Jo, táti, máš ještě chvilku?"
"Co mi to chce říct?" pomyslel jsem si a odpověděl: "Jasně, proč ne?"
Nevím, kam na to ty děti chodí, ale od rodičů to určitě nemají - protože mi řekl: "Táti, můžu se tě na něco zeptat?"
"A na co?"
"Tys byl na nějakém školení nebo na něčem podobném?"
V duchu jsem si povzdechl: "Ach jo, vidí do mě jako každý osmnáctiletý." Odpověděl jsem: "Ne, četl jsem takovou knížku, kde píšou, jak je důležité, aby rodiče říkali dětem, co k nim skutečně cítí."
"Tak díky, že sis udělal čas, táti. Popovídáme si později."
Myslím, že nejdůležitější věcí, kterou mě Tim toho večera naučil, je, že pochopit skutečný význam a smysl lásky je možné jen tehdy, když je člověk ochoten za ni platit. Prosté musí jít se svou kůží na trh a nebát se lásku projevit.
Gene Bedley

115
O dětech

Vaše děti nejsou vašimi dětmi.
Jsou syny a dcerami Života, toužícího po sobě samém.
Přicházejí skrze vás, ale ne od vás.
A třebaže jsou s vámi, přece vám nepatří.
Můžete jim dát svou lásku, ne však své myšlenky, neboť ony mají své vlastni myšlenky.
Můžete dát domov jejich tělům, ne však jejich duším, neboť jejich duše přebývají v domově zítřka, který vy nemůžete navštívit dokonce ani ve svých snech.
Můžete se snažit být jako ony, nepokoušejte se je však učinit podobné sobě.
Neboť život nekráčí zpět a nezastavuje se u včerejška.
Jste luky, z nichž jsou vaše děti vystřelovány jako živé šípy.
Lučištník vidí na stezce nekonečna terč a napíná vás svou silou, aby jeho šípy letěly rychle a daleko.
Ať napínání rukou Lučištníka je pro vás radostí.
Neboť jako miluje šíp, který letí, tak miluje i luk, který je pevný.
Chalil Džibran
o učeni
Učeni je zjišťování toho, co už víme. Činy jsou důkazem toho,
že to víme. Vyučování je
připomínání ostatním, že to vědí
stejně dobře jako my. Všichni se
máme co učit, uskutečňovat
a vyučovat.
Richard Bach

ílfi

Teď se mám rád
Když o sobě dítě začne smýšlet lépe,
zjevně se to projeví na znatelné lepších výkonech,
ale mnohem důležitější je, že začne mít větší radost ze života.
Wayne Dyer
Strašně se mi ulevilo, když jsem začala chápat, že mladí lidé potřebují víc než jen zvládnout učivo. Matematice rozumím a učím ji dobře. Myslela jsem si, že to stačí. Ale teď učím děti, ne matematiku. Přijímám skutečnost, že s některými se mi to podaří jen částečně. Když zeď už nemám potřebu znát všechny odpovědi, připadá mi, že jich nacházím víc, než když jsem se snažila být na ně expert. Přivedl mě na to chlapec, který se jmenuje Eddie. Jednou jsem se ho zeptala, proč si myslí, že se oproti loňsku o tolik zlepšil. "Protože když mě teď učíte vy, mám se rád." A díky tomu jsem v životě nabrala nový směr.
Učitelka citovaná
Everett Shostromovou
v knize "Člověk je manipulátor"
Autorizoval Frank Trujillo
Copyright © 1990, Pro Teach Publications. All rights reserved.
(800) 233-3541
119
118

Všechno dobré
Chodil do třetí třídy na škole Saint Mary's v Minnesotě, kde jsem učila. Měla jsem ráda všech čtyřiatřicet žáků, ale Mark Eklund mi obzvlášť přirostl k srdci. Už od pohledu byl velice milý a tryskala z něj taková radost ze života, že se na něj člověk nemohl zlobit ani za občasná darebáctví.
Mark také nikdy nezavřel pusu. Kolem dokola jsem ho napomínala, že nesmí mluvit bez dovolení. Ale pokaždé mě zarazil svou upřímně míněnou omluvou: "Děkuji, že jste mě napomenula, sestro Heleno." Nejdřív jsem nevěděla, jak se mám zachovat, ale časem jsem si zvykla, že to od něj slyším několikrát za den.
Jednou mi už došla trpělivost, protože Mark to zase s mluvením opravdu přeháněl. Udělala jsem začátečnicku chybu. Přísně jsem se na Marka podívala: "Ještě jednou otevřeš pusu a já ti ji zalepím!"
Ani ne deset vteřin na to se ozval Chuck: "Mark zase mluví!" Nikoho jsem nežádala, aby na Marka dohlédl, ale protože už jsem trest oznámila před celou třídou, musela jsem své slovo dodržet.
Mám tu scénu před očima, jako by to bylo dnes. Šla jsem ke stolu, s rozhodným gestem jsem otevřela zásuvku a vyndala roli lepicí pásky. Beze slova jsem došla k Markově lavici, utrhla z pásky dva pruhy a přelepila Markovi pusu velkým X. Potom jsem se vrátila před třídu a pokračovala dál.
Když jsem se koutkem oka ohlédla po Markovi, mrkl na mne. A bylo to! Musela jsem se začít smát. Celá třída se bavila,

když jsem se vracela k Markově lavici, sundala mu z pusy pásku a pokrčila rameny. Jeho první slova byla: "Děkuji, že jste mě napomenula, sestro Heleno."
Na konci školního roku mě požádali, abych učila matematiku na vyšším stupni. Za pár let, a aniž jsem na to byla upozorněna předem, se mi v lavici zase objevil Mark. Byl ještě milejší a slušnější než dřív. A protože ho "nová matematika" v deváté třídě zaměstnávala víc než dřív, už tolik nepovídal.
Jednou v pátek nám práce vůbec nešla od ruky. Celý týden jsme se prokousávali novou látkou a cítila jsem ve vzduchu, že žáci jsou čím dál frustrovanější - a také nabroušenější jeden na druhého. Musela jsem to nějak zastavit, než se mi celá situace vymkne z rukou. A tak jsem je požádala, aby si vzali dva listy papíru, napsali na ně jména všech spolužáků ve třídě a vždycky mezi nimi vynechali volné místo. Vyzvala jsem je, aby se zamysleli, co nejhezčího by mohli o každém z nich říct, a aby to potom napsali.
Ta práce nám zabrala celý zbytek hodiny, ale při odchodu ze třídy mi všichni své papíry odevzdali. Chuck se usmíval. Mark řekl: "Jsem rád, že mě učíte právě vy, sestro Heleno. Pěkný víkend."
Hned v sobotu jsem napsala jména všech žáků, každé na nový list, a sepsala pod ně všechno, co o nich ostatní prohlásili. V pondělí jsem tyto seznamy rozdala. U některých jsem popsala dvě strany. Celá třída se začala usmívat. "Opravdu?" slyšela jsem je šeptat. "To jsem netušil, že si toho někdo všimne." "Nevěděl jsem, že mě ostatní mají tak rádi."
121

Nikdo jsme se o tom už víckrát nezmínili. Ani jsem nevěděla, jestli se o těch seznamech bavili mezi sebou nebo s rodiči, ale to nebylo důležité. Práce splnila svůj účel. Žáci byli zase spokojeni sami se sebou i s ostatními ve třídě.
Ta třída už dávno opustila školu. O mnoho let později pro mě přijeli rodiče na letiště, když jsem se vracela z dovolené. Po cestě domů se maminka ptala na obvyklé věci: jaké jsem měla počasí a jak se mi tam líbilo. Konverzace pomalu vázla. Maminka se ohlédla po tatínkovi: "Táto..." Tatínek si odkašlal: "Včera večer volali Eklundovi."
"Vážně?" podivila jsem se. "Léta jsem s nimi nemluvila. KdejeasiMark?"
Tatínek tiše odpověděl: "Marka zabili ve Vietnamu. Zítra má pohřeb a jeho rodiče by byli rádi, kdybys tam taky přijela."
Dodnes si přesně pamatuji to místo na 1-494, kde mi tatínek řekl, že Mark umřel.
Ještě nikdy jsem neviděla vojáka ve vojenské rakvi. Mark vypadal tak mile a zrale. Jediné, na co jsem tehdy myslela, bylo, že bych dala všechnu lepicí pásku na světě, kdyby na mne zase mohl promluvit.
Kostel byl plný Markových přátel. Chuckova sestra zazpívala "Válečnou hymnu republiky". Proč jenom právě na Markův pohřeb muselo pršet? Beztak to bylo u otevřeného hrobu dost těžké. Pastor se pomodlil obvyklé modlitby a trubač zahrál vojenskou večerku. Všichni, kdo měli Marka rádi, šli jeden po druhém naposledy k rakvi a pokropili ji svěcenou vodou.
Šla jsem jako poslední. Když jsem stála u rakve, jeden z vojáků, který ji nesl, ke mně přišel. "Vy jste Marka učila matematiku?" zeptal se. Přikývla jsem, aniž jsem odtrhla pohled od rakve. "Mark o vás hodně mluvil," dodal.
Po pohřbu většina Markových spolužáků zamířila na oběd k Chuckovi na farmu. Markovi rodiče tam byli také a zjevně na mne čekali. "Chtěli jsme vám něco říct, povídá otec a vytáhl z kapsy náprsní tašku. "Tohle našli u Marka. Mysleli jsme si, že asi budete vědět, co to je."
Rozevřel náprsní tašku a opatrně z ní vyňal dva ošoupa-né listy papíru, které byly evidentně mnohokrát slepované a přeskládané. Ani jsem se nemusela dívat, co je na nich napsáno. Byly to papíry, na které jsem sepsala všechno dobré, co o Markovi prohlásili jeho spolužáci. "Moc vám za to děkujeme," řekla Markova matka. "Jak vidíte, Mark je uchovával jako poklad."
Kolem nás se začali sbíhat Markovi spolužáci. Chuck se trochu rozpačitě usmál: "Já ten svůj seznam pořád ještě mám. Schoval jsem ho do horního šuplíku psacího stolu." Přidala se Johnova žena: "John chtěl, abych ho dala do alba se svatebními fotkami." "Já ten svůj taky ještě mám," ozvala se Marilyn." "Nosím ho v diáři." A Vicki, další spolužačka, sáhla do kabelky, vytáhla z ní peněženku a ukázala všem svůj odřený a roztřepený seznam. "Pořád ho s sebou nosím," řekla pevně. "Myslím, že jsme si ho schovali všichni."
A tehdy jsem si musela sednout a rozplakala jsem se. Plakala jsem pro Marka a všechny jeho přátele, kteří ho už nikdy neuvidí.
Helen P. Mroslová
123

Jsi zázrak
Učíme se tím, ie něco děláme
Každá sekunda našeho života je nový a jedinečný okamžik existence vesmíru a nikdy se nebude opakovat... A co zatím učíme své děti? Učíme je, že dvě a dvě jsou čtyři a že Paříž je hlavní město Francie.
Kdy je také naučíme, co jsou?
Každému dítěti bychom měli opakovat: Víš, co jsi? Jsi zázrak. Jsi jedinečný. Po celá ta léta, co je svět světem, tu ještě nebylo žádné dítě, jako jsi ty. Žádné nemělo tvoje nohy, ruce, šikovné prsty, tvé pohyby.
Může z tebe být Shakespeare, Michelangelo, Beethoven. Můžeš dokázat cokoliv. Jsi opravdu zázrak. A až vyrosteš, copak bys mohl zranit někoho, kdo je zázrak stejně jako ty?
Musíš se ze všech sil snažit o to - a musíme se o to ze všech sil snažit všichni - aby si svět své děti zasloužil.
Pablo Casals
Před pár lety jsem začal hrát na cello. Většina lidí říkala, že se zatím jen "učím hrát" na cello. Ale ta slova v člověku vyvolávají zvláštní pocit, že existují dva naprosto odlišné procesy: 1. učení hry na cello a 2. hra na cello. Z toho

vyplývá, že dokud neukončím první proces, nemohu začít druhý, a pak už se k prvnímu nevracím. Zkrátka, "učím se hrát", dokud se "nenaučím hrát", a teprve potom začínám hrát. To je samozřejmě nesmysl. Nejsou to dva oddělené procesy, ale jeden. Učíme se něco dělat tím, že to děláme. Jinak to nejde.
John Holt
12*
125

Chlapeček
Ruka

Titulní článek v novinách na Den díkůvzdání vyprávěl o učitelce, která dala prvňáčkům úkol nakreslit něco, za co jsou vděční. V duchu si myslela, že děti z chudých rodin nemají moc věcí, za které by mohly být vděčné. Věděla, že většinou nakreslí pečenou krůtu nebo stůl naložený jídlem. Zarazil ji však obrázek chlapce, který se jmenoval Douglas a namaloval ruku - obyčejnou, dětsky načmáranou ruku.
Ale čí ruku? Třídu ta abstraktní představa uchvátila. "To musí určitě být Boží ruka, která nám dává najíst," řeklo jedno z dětí. "To je ruka zemědělce," prohlásilo jiné dítě, "protože chová krůty." Když se do práce zapojili všichni, učitelka se naklonila nad Douglasovu lavici a zeptala se, čí ruka to je. "To je vaše ruka, paní učitelko," zamumlal.
Vzpomněla si, jak často bere Douglase, to zanedbané a nedužívé dítě, o přestávkách za ruku. Často brala děti za ruku. Ale pro Douglase to tolik znamenalo. Možná to bylo Díkuvzdání ne za hmotné věci, ale za naději a štěstí, které můžeme alespoň trochu předat ostatním.
Neznámý autor
Jednou začal chodit do školy jeden chlapeček.
Byl hodně malý
a škola, do které chodil, byla hodně velká.
Ale když zjistil,
že třída má dveře přímo na ulici,
byl šťastný
a škola už mu nepřipadala tak veliká.
Jednoho dne ráno,
když chlapeček seděl ve škole,
pani učitelka řekla:
"Dnes si nakreslíme obrázek." "To já rád," pomyslel si chlapeček. Rád totiž kreslil.
Dokázal nakreslit všechno:
lvy a tygry,
kuřata a krávy,
vlaky a lodě -
a tak vzal pastelky
a dal se do kreslení.
127'
126

Ale pani učitelka řekla:
"Počkejte, ještě nic nekreslete."
A čekala, dokud všichni nebyli připraveni.
"Teď si nakreslíme květinu,"
řekla paní učitelka.
"To já rád," pomyslel si chlapeček.
Rád totiž kreslil květiny,
a pustil se
do nádherných růžových, oranžových a modrých květů.
Ale paní učitelka řekla:
"Počkejte, musím vám ukázat, jak budete kreslit,"
a namalovala na tabuli květinu.
Byla červená a měla zelený stonek.
"Tak," řekla paní učitelka,
"teď můžete začít."
Chlapeček se podíval na květinu na tabuli.
Pak se podíval na svou
a líbila se mu víc než ta od paní učitelky,
ale nic neřekl,
jen obrátil čtvrtku na druhou stranu
a nakreslil takovou květinu jako paní učitelka.
Byla červená a měla zelený stonek.
A pak - to se stalo,

když si chlapeček poprvé sám otevřel těžké vstupní dveře,
paní učitelka řekla:
"Dnes budeme pracovat s hlínou."
"To já rád," pomyslel si chlapeček.
Rád modeloval z hlíny.
Dokázal s hlínou všechno možné:
hady a sněhuláky,
slony a myši,
auta a náklaďáky -
a tak začal válet a mačkat
velkou kouli hlíny.
Ale paní učitelka řekla:
"Počkejte, ještě nic nedělejte."
A čekala, až budou všichni připraveni.
"Teď si vymodelujeme mísu."
"To já rád," pomyslel si chlapeček.
Rád modeloval mísy,
a tak se hned do nich pustil.
A modeloval mísy všech velikostí a tvarů.
Ale paní učitelka řekla:
"Počkejte, musím vám ukázat, jak máte modelovat." A všem ukázala, jak mají vymodelovat hlubokou mísu. "Tak, a teď můžete začít."
Chlapeček se podíval na mísu paní učitelky
a potom se podíval na své mísy.
Líbily se mu víc než ty od paní učitelky,
ale nic neřekl.
Jenom ze všech zase slepil jednu velkou kouli
a udělal takovou mísu jako paní učitelka.
Byla to hluboká mísa.
Chlapeček se tak velice brzy naučil
čekat a dívat se
a dělat všechno jenom jako paní učitelka.
A velice brzy
přestal umět udělat něco sám.
128

Helen E. Buckleyová
A pak se to stalo. Chlapeček se se svou rodinou odstěhoval do jiného domu v jiném městě a začal chodit do jiné školy.
Nová škola byla ještě větší
než ta předchozí
a třída neměla dveře přímo na ulici.
Ve škole byly vysoké schody a velká hala.
A když do ní chlapeček přišel úplně první den,
paní učitelka řekla:
"Dnes si nakreslíme obrázek."
"To já rád," pomyslel si chlapeček a čekal, co jim paní učitelka řekne, že mají kreslit.
Ale paní učitelka neříkala nic, jenom chodila po třídě.
Když došla až ke chlapečkovi,
zeptala se: "Ty nebudeš kreslit nic?"
"Ale ano," odpověděl chlapeček.
"Co mám kreslit?"
"To nevím, dokud to sám nenakreslíš," odpověděla paní
učitelka.
"Jak to mám nakreslit?" zeptal se chlapeček.
"Proč? Přece jak chceš," řekla paní učitelka.
"Jakými barvami chci?" zeptal se chlapeček.
"Jakými barvami chceš," odpověděla paní učitelka.
"Kdyby všichni kreslili stejný obrázek stejnými barvami,
jak bych poznala, kdo ho nakreslil a co vlastně kreslil?"
"Nevím," odpověděl chlapeček.
A začal kreslit růžové, oranžové a modré květiny.
Nová škola se mu líbila, i když neměla vchod do třídy přímo z ulice!
131

Jsem učitel
Jsem učitel.
Narodil jsem se v okamžiku, kdy z dětských úst poprvé zazněla otázka.
Byl jsem mnoha lidmi na mnoha místech.
Jsem Sokrates povzbuzující mladé Athéňany k objevování nových myšlenek kladením otázek.
Jsem Ann Sullivanová předávající tajemství vesmíru do natažené ruky Helen Kellerové.
Jsem Ezop a Hans Christian Andersen zjevující pravdu nesčetnými příběhy. Jsem Marva Collinsová bojující za právo na vzdělání všech dětí bez rozdílu.
Jsem Mary McCloudová Bethunová stavějící velkou školu pro svůj lid s bednami od pomerančů místo lavic.
A jsem Bel Kaufman snažící se Vystoupit na vrchol spodního schodiště.
Jména lidí, kteří vykonávali mou profesi, znějí lidstvu jako Dvorana slávy... Booker T. Washington, Buddha, Konfucius, Ralph Waldo Emerson, Leo Buscaglia, Mojžíš a Ježíš.
Jsem také těmi, jejichž jména a tváře byly časem zapomenuty, ale jejich charakter a to, co naučili ostatní, přetrvá navždy v úspěších jejich žáků.
Plakal jsem radostí na svatbách bývalých žáků, radoval
se, když se jim narodily děti, a smutně a zmateně jsem stál se sklopenou hlavou u hrobů, které byly vykopány příliš brzo pro jejich mladá těla.
Během jediného dne musím být hercem, přítelem, sestrou a lékařem, trenérem, hledačem ztracených předmětů, peněžním ústavem, taxikářem, psychologem, náhradním rodičem, obchodníkem, politikem a obráncem víry.
Nehledě na všechny mapy, tabulky, vzorce, slovesa, příběhy a knihy opravdu nemám co učit, protože mí žáci se ve skutečnosti potřebují naučit jen sami sobě a poznat, že na to, aby člověk poznal, kdo je, potřebuje celý svět.
Jsem paradox. Nejhlasitěji mluvím tehdy, když nejpozorněji naslouchám. Mé největší dary spočívají v tom, co jsem ochoten vděčně přijmout od svých žáků.
Materiální bohatství není mým cílem, ale na plný úvazek hledám poklad při hledání nových příležitostí, v nichž by mí žáci mohli upotřebit svůj talent, a při neutuchajícím pátrání po talentech, které někdy leží pohřbeny pod vrstvou poraženectví.
Jsem nejšťastnější že všech, kdo pracují.
Lékař může pomoci životu na svět jen v jednom magickém okamžiku. Já mohu vidět, jak se tento život rodí každý den znovu s novými otázkami, nápady a přátelstvími.
Architekt ví, že když staví pečlivě, může tu jeho dílo přetrvat po staletí. Učitel ví, že když staví s láskou a pravdou, jeho dílo přetrvá navěky.
Jsem bojovník, denně se potýkám s nátlakem kolektivu, negativitou, strachem, konformismem, předsudky, nevědomostí a apatií. Ale mám silné spojence: Inteligenci, Zvídavost, Podporu rodičů, Individualitu, Tvořivost, Víru, Lásku a Smích. Ti všichni nesou mou korouhev a nikdo je nepre-může.
A komu jinému mohu poděkovat za tento nádherný život, který mám to štěstí žít, než vám, ostatním lidem, ro-
im
133

dičům. Poctili jste mě nesmírnou důvěrou, když jste mi svěřili váš největší dar věčnosti, vaše děti.
Takže mám bohatou minulost. Má přítomnost je plná odvážných úkolů, dobrodružství a zábavy, protože mohu trávit čas s budoucností.
Jsem učitel... a každý den za to děkuji Bohu.
John W. Schlatter
.13*
ŽIJ SVŮJ SEN
Lidé, kteří tvrdí, že to nejde, by neměli rušit ty, kdo to dělají.
Myslím, že to dokážu!
Ať si myslíte, že něco dokážete,
nebo ie to nedokážete, máte
pravdu.
Henry Ford
Rockymu Lyonsovi, synu obránce New York Jets Martyho Lyonse, bylo pět let, když s ním maminka Kelly jela zemědělskou oblasti Alabamy. Rocky spal na předním sedadle dodávky, s nohama na maminčině klíně.
Maminka jela opatrně po dvousměrné okresní silnici plné zatáček, až vjela na úzký most. Tam zapadla kolem do díry ve vozovce. Auto sklouzlo ze silnice a uvízlo pravým předním kolem ve vyježděné koleji. Protože se bála, že by se auto mohlo převrhnout, přimáčkla plynový pedál k zemi a stočila volant naplno doleva, aby se dostala zpátky na silnici. Ale Rockyho noha se zachytila mezi volantem a její nohou a ona ztratila nad autem kontrolu.
Než dodávka dopadla na dno šestimetrové rokle, několikrát se převrátila. Rocky se probudil, až když se zastavila.
"Mami, co se stalo? Auto leží na střeše."
Kelly nic neviděla, protože jí po obličeji crčela krev.
Wt
Řadicí páka jí roztrhla obličej od horního rtu až k čelu. Měla vyražené zuby, rozdrcené lícní kosti a rozmačkaná ramena. Zlomená kost jí u ramene pronikla ven a Kelly byla celá vmáčknuta do zdeformovaných dveří.
"Já tě odsud dostanu, mami," prohlásil Rocky, který zázrakem vyvázl bez zranění. Vysoukal se zpod Kelly, protáhl se

otevřeným okénkem a snažil se vytáhnout matku ven. Ale nešlo to. "Nech mě spát," prosila Kelly, která chvílemi upadala do bezvědomí. "Mami, ne,u naléhal Rocky. "Teď nemůžeš spát."
Rocky vlezl zpátky do auta a podařilo se mu vytlačit Kelly z vraku. Potom jí řekl, že vyleze nahoru na silnici a zastaví nějaké auto, aby jim pomohlo. Kelly se bála, že v té tmě musí každý Rockyho přehlédnout, a odmítla ho pustit samotného. Raději se s ním začala pomalu drápat zpátky. Rocky se svou osmnáctikilovou postavičkou snažil vytlačit na silnici zraněnou matku, která vážila alespoň padesát kilo. Šlo to jen po centimetrech. Kelly každý pohyb tak bolel, že to chtěla vzdát, ale Rocky jí to nedovolil.
Aby matce dodal sílu, říkal jí, ať myslí na "malý vláček", jeden z klasických dětských příběhů "O vláčku, který to dokázal", ve kterém se vláčku podaří zdolat vysokou horu. Rocky jí ho pořád připomínal a svými slovy opakoval jeho hlavní myšlenku: "Vím, že to dokážeš, vím, že to dokážeš."
Když konečně vylezli na silnici, Rocky poprvé uviděl maminc do tváře. Rozplakal se. Mával rukama a prosil: "Zastavte! Prosím vás, zastavte!" až mu zastavil řidič nákladního auta. "Odvezte mou maminku do nemocnice," prosil řidiče.
Kellyin obličej dávali dohromady osm hodin a potřebovali na to 344 stehů. Dnes vypadá úplně jinak než dřív -"Mívala jsem dlouhý, rovný nos, úzké rty a vysazené lícní kosti, a teď mám nos kulatý, tváře ploché a rty mnohem silnější," ale po těle má jen pár viditelných jizev a ze svých zranění se zotavila.
Zpráva o Rockyho hrdinském činu se rozlétla po okolí. Ale ten odvážný mladík tvrdí, že přece neudělal nic tak zvláštního. "Já jsem to nechtěl," vysvětluje, "ale když už se to stalo, udělal jsem to, co by udělal každý." Jeho matka však dodává: "Kdyby tam se mnou nebyl Rocky, vykrvácela bych k smrti."
Poprvé zaznamenáno od Michele Borbaové
139
138

Odpočívej v pokoji: pohřeb " To nedokážu "
Čtvrťáci v Donnině třídě vypadali stejně jako spousta jiných žáků, které jsem za ta léta viděl. Seděli v šesti řadách po pěti lavicích. Katedra stála před lavicemi, čelem k žákům. Na nástěnce byly vystaveny práce dětí. Ve všech ohledech se to zdála být typická tradiční třída na základní škole. Ale přesto mi tam něco připadalo zvláštní, hned jak jsem do ní poprvé vstoupil. Jako by ve třídě panovalo skrývané vzrušení.
Donna byla učitelka se spoustou zkušeností načerpaných za léta strávená v michiganských městečkách. Scházely jí jen dva roky do důchodu. Kromě toho se jako dobrovolník připojila k mému projektu doškolování učitelského personálu v michiganské oblasti. Cílem projektu bylo, aby se učitelé dokázali vyjadřovat tak, aby žákům pomáhali získávat sebevědomí a aby žáci dokázali převzít odpovědnost za svůj život. Donna se měla těchto školení účastnit a uvádět do praxe návrhy, které při nich zazněly. A já jsem měl chodit na náslech a pomáhat při jejich provádění.
Posadil jsem se na prázdné místo v jedné ze zadních lavic a sledoval průběh hodiny. Všichni žáci usilovně psali, protože dostali za úkol sepsat na list papíru vše, co si mysli o nějakém tématu. Má nejbližší desetiletá sousedka sepisovala své "To nedokážu".
"Nedokopnu míč za druhou čáru." "Neumím dělit více než trojciferným čísly." "Nedokážu přimět Debbie, aby mě měla ráda." Měla už papír zpola zaplněný a nezdálo se, že by vbrzku hodlala přestat. Usilovně a vytrvale pracovala dál.
Prošel jsem se kolem své řady a nahlížel žákům do jejich prací. Všichni podrobné popisovali, co jim nejde. "Nedokážu deset shybů." "Neumím odpalovat míček na levou stranu pole." "Nedokážu sníst jenom jednu sušenku." Jejich činnost podnítila mou zvědavost a rozhodl jsem se, že se zeptám učitelky, oč se vlastně jedná. Když jsem k ní přišel blíž, zjistil jsem, že sama také něco píše. Napadlo mě, že nejlepší bude ji nevyrušovat.
"Nemůžu dostat Johnovu matku na třídní schůzku." "Nedokážu odnaučit dceru, aby nám nenechávala prázdnou nádrž."
"Nemůžu naučit Alana, aby nemluvil rukama, ale pu-
sou.
Poněvadž jsem nemohl zjistit, proč žáci i s učitelkou sepisují všechny negativní věci místo toho, aby se soustředili na klady toho, co mohou a umějí, vrátil jsem se do své lavice a pokračoval v psaní poznámek. Žáci psali ještě asi deset minut. Většinou už měli popsaný celý list a někteří se dali do druhého.
"Dopište poslední větu a nezačínejte psát novou," ukončila Donna společnou činnost. Potom žáky vyzvala, aby přeložili papíry na polovinu a přinesli je ke katedře. Tam je měli položit do prázdné krabice od bot.
Když byla všechna vyznání nedokonalosti na miste, Donna k nim přidala i to své. Přiklopila krabici víkem, zasunula si ji do podpaží a zamířila ke dveřím a pak ven ze školy. Žáci se vydali za ní a já jsem je následoval.
Na chodbě se průvod zastavil. Donna vešla do skladu
140
141

nářadí, něco chvíli hledala a pak se vynořila s rýčem. S rýčem v jedné ruce a s krabicí v druhé Donna vyšla ze školy. Zástup žáčků ji následoval až k nejvzdálenějšímu rohu hřiště. Tam začala kopat.
Oni tam měli pohřbít své "To nedokážu"! Kopání trvalo asi deset minut, protože se u rýče chtěla vystřídat většina čtvrťáků. Když měla jáma přes osmdesát centimetrů, přestali hloubit. Rychle na její dno položili krabici a zasypali ji hlínou.
Jednatřicet deseti a dvanáctiletých žáků stálo u čerstvě zasypaného hrobu. Každý z nich do něj pochoval kompletní seznam svých "To nedokážu", které teď leží skoro metr pod zemí. A spolu s nimi to udělala i jejich učitelka.

Najednou Donna prohlásila: "Děvčata a chlapci, vezměte se za ruce a skloňte hlavu." Žáci poslechli. Rychle utvořili kruh kolem hrobu a vzali se za ruce. Sklonili hlavu a čekali. Donna přednesla pohřební řeč.
"Přátelé, dnes jsme se zde shromáždili, abychom uctili památku našeho ‚To nedokážu'. Když ještě bylo s námi na této zemi, zasáhlo srdce každého z nás, a mnohé velice hluboko. Jeho jméno bylo bohužel zmiňováno ve všech veřejných budovách - ve školách, na radnicích, ve vládních budovách, a dokonce i v Bílém domě.
Připravili jsme ‚To nedokážu' místo posledního odpočinku a také náhrobní kámen s epitafem. Zůstali tu po něm sourozenci ‚To dokážu', ‚To udělám' a ‚Hned se do toho dám'. Nejsou sice tak známí jako jejich zesnulý příbuzný a určitě dosud nejsou tak silní a mocní. Ale jednoho dne se snad s naší pomocí dočkají na světě ještě větší slávy.
Kéž naše ‚To nedokážu' odpočívá v pokoji a kéž všichni přítomní naberou z jeho nepřítomnosti sílu vzít život do svých rukou a jít dál. Amen."
Došlo mi, že žáci na tento den nikdy nezapomenou. To, co právě udělali, mělo symbolický, metaforický význam pro jejich další život. Byla to hluboká zkušenost, která se navždy vryje do jejich vědomí i nevědomí.
Největší podíl na tom měla učitelka, která také napsala své "To nedokážu", spolu s ostatními je pohřbila a pronesla nad ním pohřební řeč. Ale její úkol ještě nebyl u konce. Když skončila svůj proslov, vyzvala své žáky k návratu do třídy, kde se konala pohřební hostina.
Odchod svého "To nedokážu" společně oslavili sušenkami, popcornem a ovocnými džusy. Při této oslavě Donna vystřihla z balicího papíru velký náhrobní kámen. Nahoru napsala "To nedokážu" a pod to: "Odpočívej v pokoji". Dolů připsala datum.

To nedokážu
Odpočívej v pokoj i
38.3.1980
Papírový náhrobní kámen visel v Donnině třídě až do konce roku. Když se náhodou stalo, že některý z žáků na něj zapomněl a řekl: "To nedokážu," Donna prostě jen ukázala na nápis "Odpočívej v pokoji". A žáček si hned vzpomněl, že "To nedokážu" je už po smrti a opravil se.
Nebyl jsem jedním z Donniných žáků. Donna se měla

učit ode mne. Ale toho dne mi udělila lekci, která mi bude užitečná až do konce života.
I nyní, po létech, kdykoli slyším "to nedokážu", vidím před sebou onen pohřeb. Stejně jako žáci si i já vzpomenu, že "To nedokážu" už není mezi námi.
Chick Moorman
Příběh o třech trojkách
Vedl jsem víkendový seminář v Deerhurst Lodge, severně od Toronta. V pátek večer se nad městem Barrie, na sever od nás, přehnalo tornádo. Desítky lidí byly zabity a Škody dosáhly milionů dolarů. V neděli večer jsem se po cestě domů u Barrie zastavil. Vystoupil jsem na dálnici z auta a rozhlédl se po okolí. Kam jsem dohlédl, všude byly zničené domy a převrácená auta.
Téhož večera jel po téže dálnici Bob Templeton. Zastavil se u Barrie stejně jako já, aby se také podíval na to neštěstí, ale myslel přitom na něco jiného. Bob byl viceprezident Telemedia Communications, společnosti, která vlastní síť rádiových stanic v Ontariu a Quebeku. Napadlo ho, že pro lidi z postižené oblasti musí se svými rozhlasovými stanicemi něco udělat.
Druhého dne večer jsem v Torontu vedl jiný seminář. Bob Templeton a Bob Johnson, další viceprezident Tele-medií, na něj také přišli a postavili se dozadu na konec místnosti. Oba byli přesvědčeni, že musí najít nějaký způsob, jak by lidem v Barrie pomohli. Po semináři jsme odjeli do Bobovy kanceláře. To už se zařekl, že pro lidi postižené tornádem něco udělat musí.
Na pátek si svolal všechny zástupce Telemedií do své kanceláře. Na tabuli napsal tři veké trojky. Položil všem přítomným otázku: "Jak by se vám líbilo získat za tři hodi-

ny do tří dnů tři miliony na pomoc obyvatelům Barrie?" V kanceláři se rozhostilo ticho, že by bylo slyšet špendlík upadnout.
Konečně se ozval jeden hlas: "Templetone, vy jste se zbláznil. To přece nemůžeme dokázat."
Bob odpověděl: "Počkejte, já jsem se neptal, jestli to jde nebo jestli bychom to měli udělat. Řekl jsem jenom, jestli by se vám to líbilo."
"Samozřejmě, že by se nám to líbilo,'" přizvukovali všichni. Bob tedy tři trojky podtrhl a rozdělil tabuli na dvě části, do velkého "T". Na jednu stranu napsal "Proč to nepůjde" a na druhou "Jak to půjde".
"Část ‚Proč to nepůjde' rovnou přeškrtnu, protože nebudeme ztrácet čas přemýšlením, proč se nám to nepodaří. To by nemělo smysl. Ale zato si zapíšeme všechno, co nás napadne, abychom mohli svého cíle dosáhnout. A nepůjdeme domů, dokud na to nepřijdeme." V místnosti opět zavládlo mlčení.
Až se někdo odvážil: "Mohli bychom po celé Kanadě uspořádat rádio-show."
"To je výborný nápad," poznamenal Bob a zapsal ho na tabuli. Ale ještě než dopsal, někdo namítl: "To se nám nepodaří, protože celou Kanadu naší sítí nepokryjeme." To byl pádný argument. V Kanadě měli stanice jen v Ontariu a

Quebeku.
Templeton odporoval: "Ale právě proto to půjde. Je to dobrý nápad." Byla to však opravdu velká překážka, protože jednotlivé stanice se na sebe navzájem dívají jako na své konkurenty. Obyčejně nespolupracují a přimět je k něčemu podobnému, je podle selského rozumu zhola nemožné.
Najednou někdo navrhl: "Sežeňte na moderování Har-veyho Kirka a Lloyda Robertsona, to jsou v Kanadě největší esa." (To je něco podobného jako získat pro modero-
146
vání show Jana Rosáka a Pavla Zedníčka. Navíc to jsou televizní hvězdy a v rádiu vystupovat nechtějí.) Od toho okamžiku jsme skoro nestačili tok nejrůznějších nápadů sledovat.
To se tedy odehrálo v pátek. Následující úterý se vysílalo. Padesát rozhlasových stanic z celé Kanady na návrh přistoupilo. Nezáleželo na tom, komu bude připsán zisk, protože všechny peníze dostali lidé z Barrie. Harvey Kirk a Lloyd Robertson moderovali show a podařilo se jim vydělat tři miliony dolarů za tři hodiny vysílání po tři pracovní dny.
Jak vidíte, můžete dokázat všechno, když se zaměříte na to, jak svého cíle dosáhnout, místo přemýšlení, proč to nepůjde.
Bob Proctor
147
Nikdy se nepřestávej ptát
Největší současná obchodnice se na vás nebude zlobit, když ji oslovíte "děvče". Markita Andrewsová totiž vydělala přes osmdesát tisíc dolarů prodejem skautských sušenek, s nímž začala, když jí bylo sedm let.
Ostýchavá a stydlivá Markita se po škole vydávala ode dveří ke dveřím s nákladem sušenek a ve třinácti letech, když odhalila tajemství prodeje, z ní už byla na slovo vzatá a ostřílená obchodnice.
Všechno začalo přáním. Palčivým, doběla rozžhaveným přáním.
Markitin otec opustil rodinu, když dceři bylo osm let. Ale Markita měla se svou matkou, která v New Yorku pracovala jako servírka, veliký sen: cestu kolem světa. "Budu tvrdě pracovat, abys mohla vystudovat," řekla jí jednou matka. "Budeš studovat na univerzitě, a až odpromuješ, budeš vydělávat dost peněz, abychom se mohly vydat na cestu kolem světa. Jsi pro?"
Když bylo Markitě třináct, dočetla se ve skautském časopise, že skautka, která prodá nejvíc sušenek, vyhraje cestu kolem světa pro dvě osoby a bude mít hrazené všechny výlohy spojené s cestou. Rozhodla se tedy prodat co možná nejvíc sušenek - víc než kdokoli jiný na světě.
Ale jenom přání nestačí. Markita věděla, že si musí vytvořit určitý plán.
"Nikdy nesmíš zapomínat na svůj vzhled, musíš působit profesionálně," radila jí teta. "Když jdeš za obchodem, oblékej se reprezentativně jako obchodnice. Vždy měj na sobě skautský kroj. Když k někomu přijdeš v půl páté nebo v půl sedmé, a zvlášť v pátek večer, požádej o větší objednávku. A pořád se usmívej, ať nakupují nebo ne, a bud* na všechny milá. A neříkej, aby si koupili tvé sušenky, ale aby investovali."
Cesta kolem světa by se asi líbila spoustě skautů. Mnoho skautů možná mělo i plán. Ale jen Markita se každý den po vyučování vydávala ode dveří ke dveřím ve svém skautském kroji a ptala se - neúnavně - kdo by byl ochotný investovat do jejího snu. "Dobrý den. Mým snem je vyhrát s maminkou cestu kolem světa prodejem skautských sušenek," oznámila hned ve dveřích. "Chtěli byste investovat do deseti nebo dvaceti balení sušenek?"
Markita toho roku prodala 3526 balení skautských sušenek a vyhrála cestu kolem světa. Od té doby jich prodala přes 42 000, vystupovala na konferencích o strategii prodeje po celých Spojených státech, hrála hlavni roli v autobiografickém filmu Disneyovy společnosti a stala se spo-luautorkou bestselleru Jak prodat víc sušenek, bytů, čadil-laků, počítačů... a čehokoli jiného.
Markita není o nic chytřejší ani o nic větší extrovert než ostatní lidé, mladí i staří, kteří také mají své sny. Rozdíl spočívá v tom, že Markita odhalila tajemství prodeje: nikdy se nepřestávej ptát! Řada lidí je ztracena ještě dřív, než začne, protože není ochotna se ptát dál a dál. Strach z odmítnutí vede spoustu z nás k tomu, že raději odmítneme sebe sama i svůj sen dávno předtím, než má vůbec někdo příležitost nám říct "ne" - nehledě na to, co prodáváme.
A každý něco prodáváme. "Každodenně prodáváte sami sebe - ve škole, svému šéfovi, novým lidem, s nimiž se se-
148
149

lkáváte," říká Markita ve čtrnácti letech. "Moje matka je servírka. Každodenně prodává specialitu dne. Starostové a prezidenti také prodávají, když se snaží získat hlasy... Jednou z mých oblíbených učitelek byla paní Chapinová. S ní byl zeměpis zajímavý - a to je opravdové úsilí prodat... Prodávání vidím všude, kam se jen podívám. Všude ve světě se něco prodává."
Člověk potřebuje odvahu, aby se odhodlal nabídnout to, co chce prodat. Odvaha neznamená absenci strachu, ale uskutečnění činu bez ohledu na strach. A - jak odhalila Markita - čím víc se ptáte, tím je to snazší (a zábavnější).
Producent jedné živě vysílané televizní show chtěl dát Markitě opravdu těžký úkol. Měla prodat skautské sušenky jednomu z hostů. "Chtěl byste investovat do deseti nebo dvaceti balení skautských sušenek?" zeptala se.
"Do skautských sušenek?! Já nic takového nekupuju!" odpověděl. "Jsem dozorce ve federální věznici. Každý den ukládám do postele dva tisíce násilníků, lupičů, kriminálníků, rváčů a prznitelů dětí."
Markita s neochvějnou samozřejmostí opáčila: "Pane, kdybyste si nějaké sušenky vzal, tak byste možná nebyl tak otrávený, rozčilený a zlostný. A myslím, že by nebylo špatné, kdybyste si vzal nějaké sušenky i pro každého z vašich dvou tisíc vězňů."
Markita se prostě zeptala.

Dozorce podepsal šek.
Jack Canfield a Mark V. Hansen
Pohnuli jste zemí?
Jedenáctiletá Angela dostala nemoc nervového systému, která způsobuje postupné ochabování celého organismu. Nemohla chodit a mohla jen velmi omezeně pohybovat jednotlivými částmi těla. Lékaři nechovali veliké naděje v její uzdravení. Předpokládali, že zbytek života stráví na invalidním vozíku. Říkali, že jen málokomu se po této nemoci podaří vrátit se do normálního života, jestli kdy vůbec takový případ nastal. Ale pevnou vůlí děvčátka to nijak neotřáslo. Na svém nemocničním lůžku přísahala všem, kdo ji byli ochotni vyslechnout, že jednou bude určitě zase chodit.
Angelu převezli do rehabilitačního ústavu v Sanfran-ciském zálivu. Lékaři vyzkoušeli všechny terapie, které by mohly její stav nějak zlepšit. Angela terapeutům učarovala svou nezlomností. Učili ji, aby si vytvářela představy -aby si představovala, jak chodí. Kdyby nic jiného, alespoň jí tyto představy mohly dodat naději a zpříjemnit dlouhé hodiny bdění na lůžku. Angela se při fyzické terapii, ve vířivých koupelích a při cvičení snažila ze všech sil. A stejně usilovně a důsledně si počínala také při svých představách, kdy si před očima přehrávala, jak se znovu pohybuje.
Jednoho dne, když se opět ze všech sil snažila pohnout nohama, zdálo se jí, jako by se stal zázrak: pohnula se s ní
150
lil

postel! Postel se s ní rozjela po místnosti! Angela zakřičela: "Podívejte se, co jsem dokázala! Podívejte se! Já to dokázala! Já se hýbu! Já se můžu pohybovat!"
V témže okamžiku se v nemocnici rozkřičeli všichni -a hledali úkryt. Lidé křičeli, zařízení padalo a sklo se tříštilo. Bylo to totiž nedávné zemětřesení v Saň Francisku. Ale Angele to neříkejte. Je přesvědčená, že to dokázala ona. A teď, jen o pár let později, už zase chodí do školy. Po svých. Bez berlí a bez vozíčku. Člověk, který dokáže otřást zemí mezi Saň Franciskem a Oaklandem, se přece nedá porazit nějakou nicotnou nemocí!
Hanoch McCarty
Tommyho samolepka
V našem kostele v Huntington Beach ke mně přišel malý chlapec, protože mě slyšel mluvit o Dětské bance. Potřásl mi rukou a povídá: "Jmenuji se Tommy Tighe, je mi šest let a chci si u vaší Dětské banky vzít půjčku."
Odpověděl jsem mu: "Tommy, právě od toho tu Dětská banka je. A dosud také všechny děti své půjčky splatily. Na co ji potřebuješ?"
"Od čtyř let mám plán, jak to zařídit, aby byl na celém světě mír. Chci si dát vyrobit samolepky na auto s nápisem ‚MÍR. PROSÍM VÁS. UDĚLEJTE TO PRO NÁS, PRO DĚTI!' a s podpisem ‚Tommy'."
"To mohu jen schválit," odpověděl jsem. Tommy potřeboval 454 dolarů, aby mohl zaplatit 1000 samolepek. Dětský podnikatelský fond Marka Victora Hansena podepsal šek pro tiskárnu, která samolepky vyrobila.
Tommyho tatínek mi zašeptal do ucha: "Jestli vám tu půjčku nesplali, zabavíte mu kolo?"
"Ne," uklidnil jsem ho. "Musím to zaklepat na dřevo. Ne každé dítě je od narozeni poctivé, morální a ne každé jedná hned podle etických zásad. Musíme je tomu teprve naučit. Věřím, že nám Tommy zaplatí." Jestliže máte dítě, kterému už bylo devět, nechtě ho p-r-a-c-o-v-a-t za p-e-n-í-z-e na něčem poctivém, morálním a etickém, aby se těmto principům naučilo co nejdřív.
152
153

Dali jsme Tommymu nahrávky všech mých kazet. Každou si poslechl jedenadvacetkrát, dokud nemel veškerý materiál v malíčku. Hlavní myšlenkou bylo: "S prodejem vždy začínejte u nejvýše postavené osoby." Tommy přesvědčil tatínka, aby s ním jel za Ronaldem Reaganem. Tommy zazvonil na zvonek a vrátný mu otevřel. Tommy ve dvou minutách předvedl neodolatelnou prezentaci své samolepky na auto. Vrátný sáhl do kapsy, dal mu dolar padesát a řekl: "Dej mi taky jednu. Chvilku počkej, seženu pana bývalého prezidenta."
Zeptal jsem se: "Proč jsi mu ji nabízel?" "Na těch kazetách říkáte, že se zboží má nabízet všem," bránil se. "Máš pravdu, je to moje vina," přiznal jsem se.
Tommy poslal samolepku Michailu Gorbačovovi s účtenkou na l ,50 amerického dolaru. Gorbačov mu dolar padesát zaplatil a přiložil svou fotku s nápisem: "Usiluj o mír, Tommy," podepsán "Michail Gorbačov, prezident".
Sbírám podpisy, a proto jsem Tommymu navrhl: "Za Gorbačovův podpis ti dám 500 dolarů."
Odpověděl mi: "Ne, díky, Marku."
"Tommy, vlastním několik podniků. Až vyrosteš, rád bych tě u sebe zaměstnal."
"Děláte si legraci?" odpověděl mi. "Až vyrostu, najmu si já vás."
Nedělní vydání novin Orange County Regíster přišlo s titulním článkem o Tommym, Dětské podnikatelské bance a o mně. Marty Shaw, novinář, který s Tommym udělal šestihodinový rozhovor, napsal skvělé interview. Marty se ptal Tommyho, jak si myslí, že ovlivní světový mír. Tommy mu odpověděl: "Nemyslím si, že jsem na to už dost velký. Aby člověk dokázal zastavit všechny války na světě, musí mu být tak osm, devět let."
Marty se zeptal: "Máš nějaké vzory?"
Tommy přitakal: "Tatínka, George Burnse, Wallyho Joi-
nera a Marka Victora Hansena." Tommy má na vzory dobrý vkus.
O tři dny později mě volali ze společnosti Hallmark, která vyrábí pohlednice. Jeden z jejích obchodních partnerů jim faxoval kopii onoho novinového článku. Chystali nějakou konferenci v Saň Francisku a chtěli, aby na ní Tommy promluvil. Koneckonců věděli, že si Tommy stanovil celkem devět cílů:

1. Zjistit cenu
2. Nechat si natisknout samolepky
3. Zařídit si půjčku
4. Zjistit, jak nejlépe informovat lidi
5. Získat adresy vůdčích osobností
6. Napsat dopisy všem prezidentům a představitelům ostatních zemí a poslat jim zdarma po jedné samolepce
7. S každým mluvit o míru
8. Jít za majitelem trafiky a vyložit mu, o co usiluji
9. Promluvit ve škole

Hallmark požádal mou společnost "Kdopak to mluví?", aby zajistila Tommyho účast na schůzi. K projevu sice nakonec nedošlo, protože zbývající dva týdny byly na organizaci příliš krátká doba, ale jednání mezi Hallmarkem, mnou a Tommym bylo zábavné, povzbudivé a posilující.

Joan Roversová pozvala Tommyho Tighea do své televizní show, kterou přenáší několik kanálů. I jí někdo faxoval onen novinový rozhovor s Tommym.

"Tommy, tady je Joan Riversová," představila se. "Chtěla bych tě pozvat do své televizní show, kterou sledují miliony lidí."

154

155

"Výborné!" odpověděl Tommy. Nevěděl o ní, ani co by se za nehet vešlo.

"Zaplatím ti 300 dolarů," navrhla Joan.

"Výborně," souhlasil Tommy. Tolikrát poslouchal mé kazety Prodávejte se draze, že mu přešly do krve a věděl, jak má pokračovat: "Je mi jenom osm let, takže nemůžu přijet sám. Můžete si dovolit zaplatit také za mojí maminku, že, Joan?"

"Ano," přitakala.

"Mimochodem, právě jsem se díval na show Životní styl bohatých a slavných, a tam k pobytu v New Yorku doporučovali Trumpův hotel Plaza. Mohla byste to zařídit, Joan?"

"Mohla," odpověděla.

"Také tam říkali, že když je člověk v New Yorku, měl by se podívat na Empire State Building a na Sochu svobody. Mohla byste nám sehnat vstupenky?"

"Mohla..."

"Výborně. Už jsem vám řekl, že maminka neumí řídit? Takže nám půjčíte svou limuzínu, že?"

"Jistě," řekla Joan.

Tommy na Show Joan Riversové nadchl Joan, štáb a živé i televizní obecenstvo. Byl tak milý, zajímavý, autentický a tolik toho už dokázal. Vyprávěl tak úchvatné a přesvědčivé příběhy, že posluchači najednou zjistili, že sami od sebe tahají peníze z peněženek a okamžitě si chtějí nějakou tu samolepku koupit.

Na konci show se Joan sklonila k Tommymu a zeptala se: "Tommy, opravdu si myslíš, že díky tvé samolepce zavládne na celé zemi mír?"

Tommy jí nadšeně a se zářícím úsměvem odpověděl: "Prodávám samolepky teprve dva roky, a už padla berlínská zeď. Nemyslíte, že mi to docela jde?"

Mark K Hansen.

PRO5ÍM VÁ5

UDĚLEJTE TO PRO NÁ5, PRO

Do dnešního dne Tommy prodal více než 2 500 samolepek a splatil Dětské podnikatelské bance Marka Victora Hanse-na půjčku 454 dolary. Pokud si přejete koupit Tommyho samolepky, pošlete 3 USD na adresu Tommy Tighe, 17283 Ward Street, Fountain Valley, CA 92708, USA.

157

156

Líná pusa holé neštěstí

Žiji s manželkou Lindou v Miami. Když jsme rozbíhali náš výchovný program pro děti, který se jmenoval Bobříci a zaměřoval se na zvyšování sebeúcty a na to, aby děti dokázaly odmítnout drogy, sexuální promiskuitu a jiné sebezničující chování, přišel nám poštou leták o konferenci o výchově, která se měla konat v Saň Diegu. Pročetli jsme si ho a zjistili, že každý, kdo v tomto oboru něco znamená, tam bude, takže musíme jet také. Jenom jsme nevěděli, jak to zařídit. Byli jsme v samých počátcích, pracovali jsme mimo dům a všechny rodinné úspory jsme vložili do toho, aby se naše práce vůbec mohla rozběhnout. Neměli jsme za co si koupit letenku ani jsme nemohli zaplatit ostatní výdaje spojené s cestou, a tak jsme se začali ptát

Ze všeho nejdřív jsem zavolal organizátorům konference do Saň Diega, vysvětlil jsem jim, proč tam prostě musíme být přítomni, a požádal je, jestli by nám nemohli věnovat dvě volné vstupenky na konferenci. Když slyšeli, v jaké jsme situaci, co děláme a proč tam tolik chceme, souhlasili. Takže vstup na konferenci byl zajištěn.

Oznámil jsem Lindě, že vstupenky máme v suchu a na konferenci se dostaneme. "To je výborné," poznamenala, "ale my jsme v Miami a konference bude v Saň Diegu. Co s tím?"

"Musíme si sehnat dopravu." Zavolal jsem leteckou společnost, o které jsem věděl, že dobře prosperuje: Northeast

Airlines. Náhodou jsem se dovolal přímo k sekretářce prezidenta a vylíčil jsem jí naši situaci. Spojila mě s prezidentem společnosti Stevem Quintem. Pověděl jsem mu totéž, co organizátorům konference, a ještě jsem dodal, že nám v Saň Diegu dali volné vstupenky, ale ani tak že se nemůžeme hnout z místa, protože nevíme, jak se tam dostat, jestli by tedy mohl být tak laskav a darovat nám dvě letenky z Miami do Saň Diega a zpět. Odpověděl doslova: "Samozřejmé, že vám je dám." A jeho další věta mi opravdu vyrazila dech: Jsem rád, že jste mě o ně požádal."
"Prosím?" podivil jsem se.
Odpověděl: "Málokdy mám příležitost udělat pro svět to nejlepší, co bych mohl, když nikdo s ničím konkrétním nepřijde. Nejlepší, co mohu udělat, je dát ze svého, a vy jste mne o to požádal. To je pro mne dobrá příležitost a chci vám za ni poděkovat." Zůstal jsem celý zkoprnělý, ale stačil jsem ještě poděkovat, a pak jsem zavěsil. Podíval jsem se na svou ženu a povídám: "Miláčku, tak máme letenky." "Výborně! A kde budeme bydlet?"
Zavolal jsem tedy do miamského Holiday Inn a zeptal se, kde mají ředitelství. Řekli mi, že v Memphisu, ve státě Tennessee, a tak jsem tam zatelefonoval a na druhé straně mě přepojovali tak dlouho, až jsem se dozvonil k člověku, se kterým jsem potřeboval mluvit. Byl to jeden muž v Saň Francisku. Řídil všechny hotely Holiday Inn v Kalifornii. Pověděl jsem mu, že jsme dostali zpáteční letenky od letecké společnosti, a zeptal se, jestli by nám mohl nějak pomoci s ubytováním na tři dny. Zeptal se, jestli nám bude vyhovovat jejich nový hotel přímo v Saň Diegu, a potvrdil, že budeme jejich hosty. "Ano, to by bylo skvělé," odpověděl jsem.
Potom povídá: "Ještě počkejte, musím vás upozornit na
159

to, že z hotelu j'e do konferenčního komplexu 35 mil a budete se tam muset nějak dostat sami."
Vesele jsem odpověděl: "O to se postarám, v nejhorším si koupíme koně." Poděkoval jsem mu a oznámil Lindě: "Tak, a máme vstupenky, letenky i ubytování. Jediné, co nám schází, je doprava z hotelu na konferenci a zpátky dvakrát denně."
Zvedl jsem tedy znovu sluchátko a vytočil National Car Rental, vyprávěl jim celý příběh a požádal je o pomoc. Odpověděli mi: "Bude vám vyhovovat nový Olds 88?" Řekl jsem, že ano.
V jednom dni jsme sehnali všechno.
Na konferenci jsme si nějakou dobu platili jídlo a dost jsme se tím vydali z peněz. A tak jsem při jednom z plenárních shromáždění vstal, pověděl o celé naší cestě a prohlásil: "Budeme hluboce vděční každému dobrovolníkovi, který nás pozve na oběd nebo na večeři." A hned vyskočilo asi padesát lidí, takže nám starosti s jídlem odpadly.
Měli jsme se nádherně, dozvěděli jsme se spoustu věcí, poznali lidi, jako je Jack Canfield, který je dosud naším poradcem. Po návratu domů jsme rozjeli náš program, který od té doby každým rokem narůstal o sto procent. Letos v červnu absolvovalo školení Bobříků 2 250 rodin. Zorganizovali jsme také dvě velké konference pro vychovatele pod názvem Za bezpečný svět pro naše děti, a pozvali jsme na něj lidi z celého světa. Tisíce vychovatelů se přijely poučit o tom, jak mají při vyučování obvyklých předmětů vychovávat děti k vyšší sebeúctě.
Na poslední konferenci, kterou jsme sponzorovali, jsme pozvali vychovatele z jednaosmdesáti zemí. Sedmnáct států poslalo své zástupce, včetně několika ministrů školství. Díky této akci jsme pak byli pozváni do Ruska, na Ukrajinu, do Běloruska, Kazachstánu, Mongolská, na Tchaj-wan, na Cookovy ostrovy a Nový Zéland.
Z toho vidíte, že když se člověk nebojí otevřít pusu, může dosáhnout čehokoli.
Rick Gelinas
161
160

Rickovo tažení
V pět ráno Rick usnul za volantem, spadl z třímetrového náspu a narazil do stromu. Dalších šest měsíců strávil v "hnízdě" se zlomenou páteří. Měl najednou spoustu času na přemýšlení o životě a na něco takového ho třináct let školní docházky nepřipravilo. Jen dva týdny po návratu z nemocnice, když se jednou odpoledne vrátil domů, našel svou matku ležet téměř v bezvědomí na zemi, protože spolykala nějaké prášky na spaní. A Rick zase zůstal sám na rozpor mezi tím, co mu dala škola, a společenskými a citovými nároky života.
Po několik měsíců mu v hlavě zrála myšlenka na to, že by bylo dobře zavést do osnov předmět, který by studenty vybavil pro život: vysokou sebeúctou, schopnostmi navazovat a prohlubovat vztah a zvládat konfliktní situace. Rick se dal do zkoumání, co všechno by v takovém kursu mělo být. Prošel si studii Federálního ústavu pro výchovu a vzděláváni. Tisíc třicetiletých osob v ní mělo odpovědět na otázku, zda si myslí, že je střední škola vybavila takovými dovednostmi, jaké jsou pro opravdový život potřebné. Přes 80% dotázaných odpovědělo: "V žádném případě."
Tito třicetiletí byli také dotázáni, jakým dovednostem by se bývali chtěli naučit. Na prvním místě jmenovali dovednosti týkající se vztahů: jak lépe vycházet s lidmi ko-
lem sebe, jak si najít a udržet práci, jak řešit konfliktní situace, jak být dobrým rodičem, jak porozumět normálnímu vývoji dítěte, jak se vypořádat s financemi a jak jít za smyslem života.
Vize vyučovacího předmětu, který by všem těmto věcem studenty naučil, Ricka pohltila do té míry, že odešel z fakulty a začal jezdit po středních školách celé země, kde se ptal studentů na jejich mínění. Získal více než 2 000 odpovědí a projel 120 středních škol. Všem kladl tyto dvě otázky:
1. Kdybyste měli sestavit program, který by vás ve škole připravoval na to, s čím se v životě setkáváte teď a co vás může potkat v budoucnosti, co byste do něj zahrnuli?
2. Napište deset nejzávažnějších problémů, se kterými jste se v životě setkali a u kterých byste chtěli, aby se jim škola i rodiče víc věnovali.

Nehledě na to, zda studenti pocházeli z drahých soukromých škol nebo z městských ghett, z venkova nebo z příměstských oblastí, jejich odpovědi byly překvapivě stejné. Na prvních místech seznamu vévodil pocit osamění a neláska k sobě samému. A navíc se jejich seznam dovedností, které by se chtěli naučit, shodoval se seznamem uvedeným třicátníky v oficiální studii.
Rick spal dva měsíce v autě, měl na všechno jen 60 dolarů. Většinou žil o sušenkách a másle z burských oříšků. Některé dny nejedl vůbec nic. Peněz měl málo, ale svého snu se vzdát nechtěl.
Jeho dalším krokem bylo sestavit si seznam nejlepších vychovatelů a psychologických poradců z celých Spojených států. Rozhodl se, že musí každého z nich navštívit a požádat je o jejich mínění a pomoc. Byli překvapeni jeho
162
163

způsobem práce - ptal se přímo studentů, co by se chtěli učit - a neprojevili nijak zvláštní ochotu pomáhat. "Jste ještě moc mladý. Vraťte se na fakultu. Dodělejte školu. Dostudujte fakultu a pak se tomu klidně můžete věnovat." Nedá se říct, že by Ricka nějak zvlášť povzbudili.
Ale přesto se nevzdal. Mezitím oslavil dvacáté narozeniny, prodal auto, oblečení, půjčil si od přátel a udělal dluh 32 000 dolarů. Někdo mu poradil, ať jde požádat o peníze u nějaké nadace.
První setkání s místní nadací bylo jedním velkým rozčarováním. Už při vstupu do dveří se Rick doslova třásl strachy. Viceprezident nadace byl mohutný tmavovlasý člověk s chladným a přísným obličejem. Půl hodiny neřekl jediné slovo, zatímco mu Rick vyprávěl o své matce, o dvou tisících studentů a o plánech na nový předmět pro středoškolské osnovy.
Když domluvil, viceprezident si urovnal šanony a prohlásil: "Chlapče, pracuji tu už skoro dvacet let. Financovali jsme všechny takové výchovné programy. A všechny zkrachovaly. Ten tvůj dopadne stejně. Důvod? Je nad slunce jasnější. Je ti dvacet let, nemáš ani zkušenosti ani peníze ani titul. Prostě nic."
Když Rick opouštěl kancelář, přísahal si, že tomu člověku dokáže, že se mýlil. Začal hledat nadace, které se zabývají projekty pro dospívající. Pak měsíce a měsíce psal žádosti o grant, pracoval na nich od rána do noci. Déle než rok usilovně psal žádosti, každou zpracovával zvlášť na míru zájmům a požadavkům jednotlivých nadací. Do každé vkládal naději a všechny se mu vrátily s odmítavým stanoviskem.
Jedna po druhé byla zamítnuta. Když už jich bylo sto padesát pět, opustily Ricka i jeho poslední opory. Rodiče ho prosili, aby se vrátil zpátky do školy, a Keň Greene, vychovatel, který odešel z práce kvůli tomu, aby mohl Rickovi pomáhat s psaním žádostí, řekl: "Už nemám žádné peníze a musím živit ženu a děti. Zůstanu do příští žádosti. Jestli ji také zamítnou, budu se muset vrátit do Toleda a znovu začít učit."
Rick měl poslední šanci. Vybičován zoufalstvím a přesvědčením se dokázal probojovat pres několik sekretářek až k doktoru Russu Mawbymu, prezidentovi Kelloggovy nadace, s nímž si domluvil oběd. Při cestě na oběd šli kolem zmrzlinového stánku. "Dáte si zmrzlinu?" zeptal se Mawby. Rick přikývl. Ale jak byl ochromený úzkostí, rozmáčkl si kornoutek a čokoládová zmrzlina mu začala téct mezi prsty. Horečně se snažil potají ji z ruky setřást, než si toho doktor Mawby všimne. Ale bylo pozdě. Dr. Mawby vybuchl smíchy a vrátil se zpátky ke stánku pro hrst papírových ubrousků.
Mladý muž nastoupil do auta. Byl celý rudý a cítil se bídně. Jak vůbec může požádat o financování nového výchovného programu, když si nedokáže poradit ani s kornoutem zmrzliny?
Dva týdny nato mu Mawby zavolal: "Žádal jste 55 000 dolarů. Ty, bohužel, rada zamítla." Rick cítil, jak se mu do očí tlačí slzy. Dva roky pracoval na svém snu, který měl ted* přijít vniveč.
"Ale členové rady jednohlasně souhlasili s tím, že vám poskytneme 130 000 dolarů."
Od té doby získal Rick Little pro svůj sen přes 100000000 dolarů. Sociální a emocionální dovednosti jsou v současné době zařazeny do výuky na více než 30 000 školách ve všech padesáti státech a v třiceti dvou zemích. Tři miliony dětí ročně se mohou učit důležitým životním dovednostem, protože jeden devatenáctiletý mladík odmítl přijmout "ne" jako odpověď.
V roce 1989 už Rick Little dosáhl tak neuvěřitelného úspěchu, že dostal 65 milionů dolarů, druhý největší grant
164
165

Tajemná moc víry

v historii Spojených států, a mohl tak rozšířit svůj sen a vytvořit Mezinárodní nadaci pro mládež. Jejím cílem je zkoumat a rozšiřovat po celém světě úspěšné výchovné programy pro mládež.
Život Rickyho Littlea je svědectvím o síle vytrvalosti a věrnosti vysokému cíli, spolu s odvahou žádat tak dlouho, dokud se sen nezačne uskutečňovat.
Adaptováno, podle Peggy Mannové
Ještě nejsem dost velký na to, abych mohl hrát baseball nebo fotbal. Není mi ještě osm. Maminka mi říkala, že až začnu hrát baseball, nebudu běhat tak rychle, jako ostatní, protože jsem měl operaci. Odpověděl jsem jí, že to nebudu potřebovat. Až budu hrát baseball, odpálím míček až ven z hřiště. A pak budu klidně moct jít pomalu.
Edward J. McGrath, Jr. "Mimořádný přístup k životu"
166
167

Glennino album cílů

V roce 1977 jsem byla matka samoživitelka s tfemi malými dcerami, nesplaceným domem a autem a potřebovala jsem znovu začít snit.
Na jednom večerním semináři jsem slyšela mluvit o principu P x O = R. (Představa se po Oživení stává Realitou). Vedoucí semináře nám kladl na srdce, že naše mysl pracuje v obrazech, nikoli ve slovech. A když si v duchu živě představíme obraz toho, po čem toužíme, stane se to skutečností.
Ta myšlenka ve mně probudila ohromnou tvořivost. Znala jsem biblickou pravdu o tom, že Pán nám dá "vše, oč požádá naše srdce," (Žalm 37,4) a že "ze srdce vychází život" (Kniha přísloví 4,23). Tak jsem se rozhodla, že si vezmu seznam všeho, za co se modlím, a znázorním si to obrázky. Ze starých časopisů jsem si vystřihla fotky, které představovaly to, "oč žádalo mé srdce". Pečlivé jsem je poskládala do drahého alba a plná naděje jsem čekala, co se bude dít.
Vybrala jsem si hodně konkrétní fotky. Byl na nich:
1. Pohledný muž
2. Žena ve svatebních šatech a muž ve smokingu
3. Nádherná kytice (jsem romantická)
4. Krásné diamantové šperky (Bůh přece miloval
Davida a Salamouna, a to byli dva nejbohatší lidé, kteří kdy žili)
5. Ostrov v azurově modrém Karibiku
6. Pěkný dům
7. Nový nábytek
8. Žena, která se v té době stala viceprezidentkou velké společnosti. (Pracovala jsem v podniku, kde nebyla ve vedoucím postavení ani jedna žena. Chtěla jsem se v něm stát první viceprezidentkou.)
Asi o osm týdnů později jsem v Kalifornii jela po dálnici a myslela na pracovní schůzku, kterou jsem měla o půl jedenácté. Najednou mé předjel nádherný červenobílý cadil-lac. Ohlédla jsem se po něm, protože byl opravdu krásný. Řidič se ohlédl po mně a usmál se a já jsem se na něj také usmála, protože jsem zvyklá na úsměv odpovídat úsměvem. A vězela jsem v tom až po uši. Už se vám někdy něco takového stalo? Snažila jsem se tvářit, jako že jsem se neohlédla. "Kdo, já? Já o vás pohledem ani nezavadila!" Jel za mnou patnáct mil. Vyděsil mě k smrti. Rozjela jsem se, a on také. Zastavila jsem, a on také, až... jsme se vzali!
Den po naší první schůzce mi Jim poslal dvanáct růží. Později jsem zjistila, že má také svého koníčka: sbírá diamanty. Ty velké! A hledá, koho jimi ozdobit. Dobrovolně jsem se přihlásila. Scházeli jsme se asi dva roky a každé pondělí ráno jsem od něj dostala červenou růži na dlouhém stonku a krátké psaníčko.
Asi tři měsíce před svatbou mi Jim řekl: "Našel jsem nám dokonalé místo na líbánky. Pojedeme na Ostrov svatého Jana v Karibském moři." Se smíchem jsem odpověděla: "To by mě nikdy ani nenapadlo!"
Nerekla jsem mu o svém albu snů, přiznala jsem se,
169
168

Prozkoumat řeky:
• 1. Nil
• 2. Amazonku
• 3. Kongo
• 4. Colorado
5. Jang-c'-tiang v Číně
6. Niger
7. Orinoko ve Venezuele
• 8. Rio Coco v Nikaragui
teprve až jsme byli skoro rok spolu. Tehdy jsme se stěhovali do našeho nádherného nového domu a zařizovali jsme ho elegantním nábytkem, který jsem si vysnila. (Z Jima se vyklubal velkoobchodní zástupce jedné z nejlepších východních nábytkářských firem.)
Svatba byla, mimochodem, v Laguna Beach v Kalifornii a s opravdovými dlouhými svatebními šaty a smokingem. Osm měsíců po založení alba snů jsem se stala viceprezi-dentkou personálního oddělení v podniku, ve kterém jsem pracovala.
Zní to trochu jako pohádka, ale je to stoprocentní pravda. S Jimem jsme si od svatby sestavili hodně takových "alb snů". Bůh naplnil náš život důkazy, že tyto mocné principy víry fungují.
Rozhodněte se, co si v každé z oblastí svého života přejete. Živě si to představte. Pak jednejte podle svých přání a vytvořte si své osobní album snů. Tímto jednoduchým způsobem změňte své myšlenky v konkrétní skutečnost. Neexistují neuskutečnitelné sny. A pamatujte si, Bůh slíbil, že dá svým dětem to, po čem touží jejich srdce.
Glenna Salsburyová
Další odškrtnutá položka
Jednoho deštivého odpoledne se čilý patnáctiletý chlapec, který se jmenoval John Goddard, posadil doma v Los An-geles ke kuchyňskému stolu a nadepsal list papíru: "Můj životní plán". Pod něj si zapsal 127 cílů. Do dnešního dne jich uskutečnil 108. Podívejte se na Goddardův seznam. Nejsou v něm věci snadné nebo lehce dosažitelné. Zahrnuje výstup na nejvyšší hory světa, plavbu po světových veletocích, zaběhnutí míle za pět minut, přečtení všech Shakespearových děl a celé Britské encyclopedie.
Prostudovat domorodé kultury:
• 9. V Kongu

• 10. V Nové Guineji
• 11. V Brazílii
• 12. Na Borneu
• 13. V Súdánu (Johna tam málem zaživa pohřbila písečná bouře)
171
170

Glennino album cílů
V roce 1977 jsem byla matka samoživitelka s třemi malými dcerami, nesplaceným domem a autem a potřebovala jsem znovu začít snít.
Na jednom večerním semináři jsem slyšela mluvit o principu P x O = R. (Představa se po Oživení stává Realitou). Vedoucí semináře nám kladl na srdce, že naše mysl pracuje v obrazech, nikoli ve slovech. A když si v duchu živě představíme obraz toho, po čem toužíme, stane se to skutečností.
Ta myšlenka ve mně probudila ohromnou tvořivost. Znala jsem biblickou pravdu o tom, že Pán nám dá "vše, oč požádá naše srdce," (Žalm 37,4) a že "ze srdce vychází život" (Kniha přísloví 4,23). Tak jsem se rozhodla, že si vezmu seznam všeho, za co se modlím, a znázorním si to obrázky. Ze starých časopisů jsem si vystřihla fotky, které představovaly to, "oč žádalo mé srdce". Pečlivě jsem je poskládala do drahého alba a plná naděje jsem čekala, co se bude dít.
Vybrala jsem si hodně konkrétní fotky. Byl na nich:
1. Pohledný muž
2. Žena ve svatebních šatech a muž ve smokingu
3. Nádherná kytice (jsem romantická)
4. Krásné diamantové šperky (Bůh přece miloval
168
Davida a Salamouna, a to byli dva nejbohatší lidé, kteří kdy žili)
5. Ostrov v azurově modrém Karibiku
6. Pěkný dům
7. Nový nábytek
8. Žena, která se v té době stala viceprezidentkou velké společnosti. (Pracovala jsem v podniku, kde nebyla ve vedoucím postavení ani jedna žena. Chtěla jsem se v něm stát první viceprezidentkou.)
Asi o osm týdnů později jsem v Kalifornii jela po dálnici a myslela na pracovní schůzku, kterou jsem měla o půl jedenácté. Najednou mě předjel nádherný červenobílý cadil-lac. Ohlédla jsem se po něm, protože byl opravdu krásný. Řidič se ohlédl po mně a usmál se a já jsem se na něj také usmála, protože jsem zvyklá na úsměv odpovídat úsměvem. A věžela jsem v tom až po uši. Už se vám někdy něco takového stalo? Snažila jsem se tvářit, jako že jsem se neohlédla. "Kdo, já? Já o vás pohledem ani nezavadila!" Jel za mnou patnáct mil. Vyděsil mě k smrti. Rozjela jsem se, a on také. Zastavila jsem, a on také, až... jsme se vzali!
Den po naší první schůzce mi Jim poslal dvanáct růží. Později jsem zjistila, že má také svého koníčka: sbírá diamanty. Ty velké! A hledá, koho jimi ozdobit. Dobrovolně jsem se přihlásila. Scházeli jsme se asi dva roky a každé pondělí ráno jsem od něj dostala červenou růži na dlouhém stonku a krátké psaníčko.
Asi tři měsíce před svatbou mi Jim řekl: "Našel jsem nám dokonalé místo na líbánky. Pojedeme na Ostrov svatého Jana v Karibském moři." Se smíchem jsem odpověděla: "To by mě nikdy ani nenapadlo!"
Neřekla jsem mu o svém albu snů, přiznala jsem se,
m
Prozkoumat řeky:
• 1. Nil
• 2. Amazonku
• 3. Kongo
• 4. Colorado
5. Jang-c'-tiang v Číně
6. Niger
7. Orinoko ve Venezuele
• 8. Rio Coco v Nikaragui
teprve až jsme byli skoro rok spolu. Tehdy jsme se stěhovali do našeho nádherného nového domu a zařizovali jsme ho elegantním nábytkem, který jsem si vysnila. (Z Jima se vyklubal velkoobchodní zástupce jedné z nejlepších východních nábytkářských firem.)
Svatba byla, mimochodem, v Laguna Beach v Kalifornii a s opravdovými dlouhými svatebními šaty a smokingem. Osm měsíců po založení alba snů jsem se stala viceprezi-dentkou personálního oddělení v podniku, ve kterém jsem pracovala.
Zní to trochu jako pohádka, ale je to stoprocentní pravda. S Jimem jsme si od svatby sestavili hodně takových "alb snů". Bůh naplnil náš život důkazy, že tyto mocné principy víry fungují.
Rozhodněte se, co si v každé z oblastí svého života přejete. Živě si to představte. Pak jednejte podle svých přání a vytvořte si své osobní album snů. Tímto jednoduchým způsobem změňte své myšlenky v konkrétní skutečnost. Neexistují neuskutečnitelné sny. A pamatujte si, Bůh slíbil, že dá svým dětem to, po čem touží jejich srdce.
Glenna Salsburyová
Další odškrtnutá položka

Jednoho deštivého odpoledne se čilý patnáctiletý chlapec, který se jmenoval John Goddard, posadil doma v Los An-geles ke kuchyňskému stolu a nadepsal list papíru: "Můj životní plán". Pod něj si zapsal 127 cílů. Do dnešního dne jich uskutečnil 108. Podívejte se na Goddardův seznam. Nejsou v něm věci snadné nebo lehce dosažitelné. Zahrnuje výstup na nejvyšší hory světa, plavbu po světových veletocích, zaběhnutí míle za pět minut, přečtení všech Shakespearových děl a celé Britské encyclopedie.
Prostudovat domorodé kultury:
• 9. V Kongu
• 10. V Nové Guineji
• 11. V Brazílii
• 12. Na Borneu
• 13. V Súdánu (Johna tam málem zaživa pohřbila písečná bouře)
m
170

• 14. V Austrálii
• 15. V Keni
• 16. Na Filipínách
• 17. V Tanganice
• 18. V Etiopii
• 19. V Nigérii
• 20. Na Aljašce
Vylézt na:
21. Mount Everest
22. Aconcaguu v Argentině
23. Mount McKinley
• 24. Huascaran v Peru
• 25. Kilimandžáro
• 26. Ararat v Turecku
• 27. Mount Kenya 28. Mount Cook na Novém Zélandě
• 29. Popocatepetl
• 30. Matterhorn
• 31. Rainer
• 32. Fudžijamu
• 33. Vesuv
• 34. Mount Bromo na Jávě
• 35. Grand Tetons
• 36. Mount Baldy v Kalifornii
• 37. Vystudovat medicínu a pracovat ve výzkumu (vystudoval obor prevence a léčba nemocí u domorodých kmenů)
38. Navštívit všechny země světa (zbývá mu jich 30)
• 39. Studovat Indiány kmene Navaho a Hopi
• 40. Naučit se pilotovat letadlo
• 41. Jet na koni v Rose Parádě
Vyfotografovat:
• 42. Vodopády Iguacu v Brazílii
• 43. Viktoriiny vodopády v Rhodesii (musel utíkat před prasetem bradavičnatým)
• 44. Sutherlandovy vodopády na Novém Zélandu
• 45. Yosemitské vodopá-dy
• 46. Niagarské vodopády
• 47. Vydat se po stopách Marca Póla a Alexandra Velikého
Potápět se:
• 48. U korálových útesů na Floridě
• 49. U Velkého bradlového útesu v Austrálii (vyfotografoval škebli, která vážila 135 kg)
• 70. Jezeře Tanganika
• 71. Jezeře Titicaca v Jižní Americe
• 72. Jezeře Nicaragua
Dosáhnout:
• 73. Stát se skautským rádcem
• 74. Jet ponorkou
• 75. Přistát na letadlové lodi a zase z ní odletět
• 76. Letět v malém balóně, horkovzdušném balóně a v bezmotoro-vém kluzáku
• 77. Jet na slonu, velbloudu, pštrosu a divokém koni
• 78. Potopit se do hloubky víc než deset metrů a zadržet dech na dvě a půl minuty
• 79. Ulovit pětikilového humra a čtvrtmetrovou ušeň
• 80. Naučit se hrát na flétnu a housle

• 81. Psát na stroji rychlostí 50 slov za minutu
• 82. Skočit s padákem
• 83. Naučit se jezdit na vodních a na sjezdových lyžích
• 84. Jet na misie
• 50. V Rudém moři
• Sl.NaFidži
• 52. Na Bahamách
• 53. Prozkoumat bažinu Okefenokee a Evergla-des
Navštívit:
54. Severní a jižní pól
• 55. Velkou čínskou zeď
• 56. Panamský a Suezský průplav
• 57. Velikonoční ostrov
• 58. Galapágy
• 59. Vatikán (viděl papeže)
• 60. Tádž Mahal
• 61. Eiffelovku
• 62. Grotto azzurro
• 63. Londýnský Tower
• 64. Šikmou věž v Pise
• 65. Posvátnou studni v Chichen-Itzá v Mexiku
• 66. Zlézt Ayers Rock v Austrálii 67. Dojít podle toku Jordánu od Galilejského jezera až k Mrtvému moři
Zaplavat si v:
• 68. Viktoriině jezeře
• 69. Lake Superior

172

chřestýšem diamantovým při fotografování)
• 118. Zapálit sirku výstřelem z dvaadvacítky pušky
• 119. Prohlédnout si filmové studio
• 120. Vylézt na Cheopsovu pyramidu
• 121. Stát se členem Ex-plorers' Club a Adventu-rers' Club
• 122. Naučit se pólo
• 123. Projet Grand Ca-nyon na lodi a projít ho pěšky
• 124. Obeplout zeměkouli (čtyřikrát)
125. Letět na Měsíc ("až jednou, dá-li Bůh")
• 126. Oženit se a mít děti (má pět dětí) 127. Dožít se 21. století (To mu bude 75)
John Goddard
reaua, Poea, Rousseaua, Bacona, Hemingwaye, Twaina, Burroughse, Conrada, Talmage, Tolstého, Longfellowa, Keatse, Whittiera, a Emersona (ne všechna díla od každého autora)
• 112. Dobře znát díla Bacha, Beethovena, Debussyho, Iberta, Mendelssohna, Lála, Rimského-Korsakova, Respighiho, Liszta, Rachmaninova, Stravin-ského, Tocha, Čajkov-ského, Verdiho
• 113. Umět dobře řídit letadlo, motorku, traktor, jezdit na surfu a kanoi, dobře střílet z pušky, pistole a luku, ovládat mikroskop, dobře hrát fotbal, basketbal, umět používat laso a bumerang
• 114. Skládat hudbu
• 115. Dokázat zahrát na klavír Clair de Luně
• 116. Vidět chození po žhavém uhlí (na Báli a v Surinamu)
• 117. Odebrat jed jedovatému hadu (uštknut
• 85. Projít stezkou Johna Muira
• 86. Studovat domorodé léčitelství a odhalit úspěšné postupy
• 87. Nafilmovat slona, lva, nosorožce, geparda, afrického buvola a velrybu
• 88. Naučit se jezdit parkur
• 89. Naučit se džiu-džitsu
• 90. Přednášet na univerzitě
• 91. Vidět pohřební slavnosti na Báli
• 92. Vidět podmořský život
93. Hrát ve filmu o Tarzanovi (teď to považuje za nepodstatný klukov-ský sen)
94. Mít koně, šimpanze, geparda, ocelota a kojota (zbývá ještě šimpanz a gepard)
95. Stát se radioamatérem
• 96. Sestavit si svůj vlastní teleskop
• 97. Napsat knihu (Cesta po Nilu)
• 98. Napsat článek do National Geographic
• 99. Skočit do výšky 150 cm

• 100. Skočit do dálky 450 cm
• 101. Uběhnout míli za pět minut
• 102. Vážit do 80 kilogramů (dosud platí)
• 103. Udělat 200 dřepů s výskokem a 20 kliků
• 104. Naučit se francouzsky, španělsky a arabsky 105. Prozkoumat obří varany na ostrově Komodo (20 mil od ostrova se mu rozbila lod)
• 106. Navštívit rodiště dědečka Sorensena v Dánsku
• 107. Navštívit rodiště dědečka Goddarda v Anglii
• 108. Pracovat na nákladní lodi jako námořník 109. Přečíst celou Britskou encyklopedii (přečetl značnou část všech svazků)
• 110. Přečíst bibli od začátku do konce
• 111. Přečíst díla Shakespeara, Platóna, Aristotela, Dickense, Tho-

175
174

Jiného už nebudete chtít
Je lépe být připramn na příležitost a nemít ji, nei příležitost mít á nebýt na ni připraven.
Whitney Young, Jr.
Les Brown je jedno z dvojčat, která maminka Browno-vá, pracující jako pomocná kuchyňská síla a hospodyně, adoptovala krátce po jejich narození. Sama žila v chudé miamské čtvrti.
Les byl ve škole hyperaktivní a neustále vyrušoval, a proto strávil celou základní školu ve vyrovnávací třídě. Po jejím ukončení si našel zaměstnání počišťovače v Mia-mi Beach. Ale v duchu snil o tom, že se stane diskžoke-jem.
Každou noc si bral do postele rádio a poslouchal, jak diskžokejům jede pusa. Ve svém maličkém pokoji s ošou-paným línem si vytvořil imaginární rozhlasové studio. Místo mikrofonu měl kartáč na vlasy a hbitě seznamoval imaginární posluchače s novými deskami.
Matka a bratr ho přes tenké stěny nemohli neslyšet a křičeli na něj, ať sklapne a jde už spát. Ale Les si jich nevšímal. Žil ve svém vlastním světě, kde se mu plnil jeho sen.
Při sekání městských trávníků se Les jednoho dne o přestávce na oběd drze vydal do místní rozhlasové stanice. Šel přímo za ředitelem a řekl mu, že se chce stát diskžoke-jem.
Ředitel se podíval na toho otrhaného mladíčka v montérkách a slaměném klobouku: "Už jste někdy pracoval v rádiu?"
"Ne, pane, ještě nikdy," přiznal Les.
"V tom případě se obávám, že tu pro vás práci nemáme."
Les slušně poděkoval a odešel. Ředitel si myslel, že ho viděl naposled. Ale podcenil hloubku Lesova zápalu. Les měl totiž vyšší cíl než se jen stát diskžokejem. Chtěl své adoptivní matce, kterou měl moc rád, koupit dům a práce diskžokeje byla jen prvním krůčkem k naplnění snu.
Maminka Brownová Lese učila, aby se od svých snů nedal ničím odradit, takže si nehledě na odmítnutí ředitelem byl jistý, že místo v rádiu dostane.
Les se do rozhlasové stanice vracel denodenně po celý týden a ptal se, jestli se nenaskytlo nějaké volné místo. Až ho ředitel přijal jako poslíčka - zadarmo. Nejdřív Les nosil kávu a jídlo pro diskžokeje, kteří neměli čas se jít naobědvat nebo navečeřet. Projevoval o jejich práci tak nadšený zájem, že si získal jejich důvěru a začali ho ve svých cadil-lacích posílat pro slavné osobnosti jako Temptations, Dianu Rossovou a Supremes. Ani netušili, že Les nemá řidičský průkaz.
Les udělal v rádiu všechno, o co byl požádán - a ještě víc. Kdykoli měl čas, chodil se dívat na diskžokeje a sám se od nich naučil, jak zacházet s mixážním pultem. Kdykoli jen mohl, hned byl v nějakém studiu a dychtivě sledoval všechno, co se dalo, dokud mu někdo neřekl, ať si jde po svých. Pozdě večer si pak ve svém pokoji všechno zkoušel a připravoval se na příležitost, kterou už tušil velmi blízko.
Stalo se to v sobotu odpoledne. Les byl v rádiu, když se
176
177

diskžokej, který si říkal Rock, opil při vysílání. Les byl v celé budově sám a věděl, že si Rock připravuje pěkný malér. Byl mu pořád nablízku. Číhal u Rockový kabiny a přecházel neustále kolem. V duchu si říkal: "Jen si dej, Rocku, pij dál."
Les byl hladový a připravený. Běžel by Rockovi pro další trunk, kdyby ho byl o to požádal. Zazvonil telefon a Les ho zvedl. Byl to ředitel, jak Les předpokládal.
"Leši, tady je Klein."
"Ano, já vím," odpověděl Les.
"Leši, Rock už ten program asi nedotáhne do konce."
"Já vím, pane Kleine."
"Mohl bys obvolat ostatní diskžokeje, aby za něj někdo zaskočil?"
"Ale jistě, hned se do toho dám."
Když však zavěsil sluchátko, řekl si: "To bych musel být blázen."
Les sice číslo vytočil, ale nevolal žádnému diskžokejo-vi: nejdřív zavolal matce a potom své dívce. "Jděte všichni na verandu a zesilte si rádio, protože teď budu mluvit já!"

Počkal asi čtvrt hodiny a zatelefonoval zpět generálnímu řediteli. "Pane Kleine, nemůžu nikoho sehnat."
Pan Klein se zeptal: "Víte, jak se zachází s mixážním pultem?"
"Ano, vím," odpověděl Les.
Les jako střela vběhl do kabiny, opatrně odsunul Rocka stranou a posadil se k otočnému stolu. Dychtivě zmáčkl vypínač mikrofonu a prohlásil: "Dávejte všichni pozor, u mikrofonu je Les Brown, co pouští jen báječnou muziku. Nikdo přede mnou se mi nevyrovnal a ani nevyrovná. Jsem jediný a jedinečný, bez závazků a mám rád slečny. Přináším vám dokonalou muziku a slibuju vám, že budu váš miláček a jiného už nebudete chtít."
Les díky svému výkonu prorazil. Získal si posluchače
i generálního ředitele. Tímto osudovým dnem začala Leso-va kariéra v rádiu, politice, veřejných projevech a televizi.
Jack Canfield
179
178

Být ochajen něco obětomt
Když jsme se ženou před třinácti lety zařizovali naše budoucí vlasové studio, každý den se u nás stavěl Vietnamec, který prodával koblihy. S bídou ze sebe vysoukal slovo anglicky, ale vždy byl velmi milý a úsměvy a gestikulací jsme se navzájem poznávali víc a víc. Jmenoval se Le Van Vu.
Le ve dne pracoval v pekárně a v noci se s manželkou učili anglicky podle kazet. Později jsem se dozvěděl, že spali v místnosti za pekárnou, jen na pytlech s pilinami.
Ve Vietnamu Van Vuova rodina patřila k nejbohatším v Jihovýchodní Asii. Vlastnila skoro třetinu Severního Vietnamu, včetně průmyslových podniků a nemovitostí. Ale poté, co byl Leův otec brutálně zavražděn, se Le s matkou odstěhoval do Jižního Vietnamu, kde chodil do školy a nakonec se stal právníkem.
Le prosperoval stejně jako předtím jeho otec. Vhodnou příležitost viděl ve stavebnictví, protože do Jižního Vietnamu proudilo stále více Američanů, a zanedlouho se jeho firma stala jednou z nejúspěšnějších v celé zemi.
Při jedné cestě do Severního Vietnamu však byl zadržen a na tři roky vsazen do vězení. Při útěku zabil pět vojáků a dostal se až do Jižního Vietnamu, kde ho zavřeli znovu. Jihovietnamská vláda ho totiž považovala za agenta Severu.
Po propuštění z věznice Le založil společnost na zpracování ryb, až se stal králem rybného průmyslu v Jižním Vietnamu.
Když zjistil, že se vojska a diplomatický personál Spojených států chystají opustit zemi, učinil rozhodnutí, které změnilo jeho život.
Vzal všechno zlato co měl, naložil ho na jednu ze svých rybářských lodí a spolu s manželkou na ní zamířil k americkým lodím, které kotvily v přístavu. Všechno své jmění pak vyměnil za bezpečný tranzit na Filipíny, kde ho i se ženou přijali do uprchlického tábora.
Leovi se podařilo získat přístup k filipínskému prezidentovi a přesvědčit ho, aby jednu ze svých lodí přestavěl na rybářskou, a sám se dal znovu do práce. Za dva roky, před odjezdem do Ameriky (to byl jeho poslední sen), mu pod rukama rozkvetl rybářský průmysl na Filipínách.
Ale na cestě do Spojených států se Lea zmocnila deprese a pocit zmaru, protože viděl, že musí znovu začínat z ničeho. Jeho žena vypráví, že ho jednou našla u zábradlí lodi, právě když se chystal skočit do moře.
"Le," řekla mu, "jestli tam skočíš, co bude se mnou? Tak dlouho jsme spolu a tolik jsme už toho spolu prožili. Zvládneme i tohle." Právě toto povzbuzení Le Van Vu potřeboval.
Když v roce 1972 dorazili do Houstonu, měli jednu kapsu prázdnou a druhou vysypanou a neuměli anglicky ani slovo. Vietnamské rodiny se o sebe navzájem starají, a tak se Le se ženou octli v zadní místnosti pekařství v Greens-point Mail, které patřilo Leovu bratranci. Naše vlasové studio jsme se chystali otevřít jen o sto padesát metrů dál. A pointou příběhu, jak říkají Van Vuovi, je toto:
Leův bratranec dal oběma manželům práci v pekařství. Le vydělával 175 dolarů čistého týdně a jeho žena 125 dolarů. Jejich roční příjem tedy byl 15 600 dolarů. Kromě
180
181

toho jim bratranec nabídl, že jim pekařství prodá, když mu dají zálohu 30 000 dolarů. Na zbývajících 90 000 dolarů si vezme dlužní úpis.
A co na to Le a jeho žena?
Přestože týdně vydělávali 300 dolarů, rozhodli se, že zůstanou v místnosti za pekařstvím. Dva roky se myli houbou na záchodě. Dva roky nejedli skoro nic jiného, než co zbylo v pekárně. Oba dva roky jim k životu vystačilo 600 dolarů, takže se jim podařilo ušetřit požadovanou třicetiti-sícovou zálohu.
Le nám později vysvětlil, proč se rozhodli tak žít. "Kdybychom si sehnali byt, který bychom si za 300 dolarů týdně mohli dovolit, museli bychom platit nájem. Také bychom si samozřejmě museli koupit nábytek. Pak bychom potřebovali dopravu do práce a z práce, takže bychom si museli koupit auto. Museli bychom platit benzín a pojištění. Pravděpodobně bychom pak také rádi jeli autem někam ven, takže bychom museli nakupovat oblečení a kosmetiku. Takže kdybychom si tehdy vzali byt, nikdy bychom těch třicet tisíc nedali dohromady."
Jestli si teď myslíte, že už Lea znáte skrz naskrz, povím vám ještě něco: když se ženou ušetřili oněch třicet tisíc a koupili si pekařství, Le si znovu s ženou vážně promluvil. Ještě jim scházelo splatit 90 000 dolarů dluhu Leovu bratranci, a tak přestože ta dvě léta byla těžká, musejí zůstat v místnosti za pekařstvím ještě další rok.
Jsem hrdý na svého přítele a spolehlivého rádce Le Van Vua, že se svou ženou ušetřil doslova po pětnících i na

de-vadesátitisícový dluh a za pouhé tři roky se dokázal od nuly vypracovat na majitele velmi výnosného podniku. Teprve tehdy totiž Van Vuovi opustili zadní místnost a našli si první byt. Dodnes pravidelně šetří, žijí z nepatrné části svého příjmu a samozřejmě platí všechny nákupy v hotovosti.
Myslíte si, že Le Van Vu je dnes milionář? Jsem rád, že vám mohu říct, zeje multimilionář.
183
182

Každý má svij mn
Před několika lety jsem na jihu státu pracovala s lidmi, kteří dostávali podporu v nezaměstnanosti. Chtěla jsem dokázat, že každý člověk dovede být soběstačný a je jen třeba v něm soběstačnost probudit. Požádala jsem městský úřad, aby vybral skupinu lidí žijících z podpory, kteří budou z různých rasových skupin a rodinných podmínek. S touto skupinou jsem se pak měla setkávat jednou týdně v pátek na tři hodiny. Požádala jsem také o menší částku na případné drobné výdaje.
Má první slova poté, co jsem si s každým na uvítanou potřásla rukou, byla: "Ráda bych věděla, o čem sníte." Všichni se po mně podívali, jako bych se zbláznila.
"My a snít? A o čem, prosím vás?"
Nadhodila jsem: "A co když jste byli ještě malí? Měli jste nějaký sen?"
Ozvala se jedna žena: "K čemu mi budou sny, když krysy mezitím koušou moje děti."
"To je ale strašné," přisvědčila jsem. "To je pro vás samozřejmě nejzávažnější problém. Co s tím můžeme udělat?"
"Potřebovala bych novou drátěnou síť na dveře, protože ta stará je už děravá."
"Uměl by někdo z vás přimontovat drátěnou síť?" zeptala jsem se. Přihlásil se jeden muž. "Kdysi jsem takové věci dělal, ale pak jsem toho musel nechat kvůli zádům. Ale pokusím se."
Řekla jsem mu, že mu dám nějaký peníz na nákup sítě a za přimontování sítě na dveře oné paní. "Myslíte, že to zvládnete?"
"Ano, budu se snažit."
O týden později, když se celá naše skupina pohodlně ro-zesadila, obrátila jsem se k té paní. "Tak už máte dveře v pořádku?"
"Ano, už ano."
"Takže můžeme začít snít, ne?" Paní se na rně usmála.
Zeptala jsem se muže, který se o síť postaral: "Jak se cítíte?"
"Víte, je to zvláštní, je mi mnohem lip."
A tak členové skupiny mohli začít snít. Tento zdánlivě nepatrný úspěch všem dokázal, že sny nejsou něco bláznivého. Krůček za krůčkem tak mohli vidět a prožít, že něco se skutečně může změnit.
Ptala jsem každého člověka, o čem sní. Jedna žena se svěřila, že si vždycky přála být sekretářkou. "Co vám v tom brání?" zeptala jsem se. (Tuto otázku vždy kladu hned jako druhou.)
"Mám šest dětí a nemám nikoho na hlídání."
"Pokusme se zjistit, jestli v naší skupme nemáme někoho, kdo by mohl této paní děti na jeden nebo dva dny v týdnu pohlídat, aby mohla chodit do kursu pro sekretář-ky."
Ozvala se jedna žena: "Já mám také děti, ale mohla bych to udělat."
"Dobře, tak se do toho dáme," uzavřela jsem. Plán byl hotov a ona paní mohla začít chodit na kvalifikační kurs.
Každý si nakonec něco našel. Pán, který se nabídl k připevnění sítě, se stal údržbářem. Paní, která si vzala na starost cizí děti, se stala diplomovanou ošetřovatelkou. Bě-
184
185

hem dvanácti týdnů se všichni dokázali obejít bez podpory. A něco takového se nestalo jen jednou, ale mnohokrát.
Virginia Satirová
Jdi m ®vym

Mám přítele, který se jmenuje Monty Roberts a je majitelem ranče v Saň Ysidro, kde má stádo koní. Nabídl mi svůj dům k pořádání dobročinných akcí ve prospěch rizikové mládeže.
Když jsem u něj byl naposledy, uvedl mě těmito slovy: "Rád bych vám řekl, proč Jackovi svůj dům půjčuji. Začalo to jedním chlapcem, který byl synem trenéra závodních koní. Otec se synem putoval od stáje ke stáji, od závodiště k závodišti, od farmy k farmě a od ranče k ranči podle toho, kde ho bylo zapotřebí. V důsledku toho onen chlapec musel neustále přerušovat školní docházku a měnit školy. Když byl větší, dostal jednou za domácí úkol napsat, co by chtěl dělat, až bude dospělý.
Ten večer napsal sedm stránek o tom, že jednou chce mít ranč a stádo koní. Popsal svůj sen do nejmenších podrobností, dokonce nakreslil plánek dvousetakrového ranče, na kterém vyznačil, kde budou všechna stavení, kde stáje a dostihová dráha. Vypracoval i podrobný plánek zařízení domu o ploše 360 čtverečních metrů, který měl na jeho vysněném ranči stát.
Vložil do toho plánu celé své srdce a na druhý den odevzdal úkol učiteli. Za dva dny ho dostal zpátky. Hned na první stránce se červenala veliká pětka a poznámka: ‚Po vyučování přijď za mnou.'
186

113

Chlapec se po vyučování vypravil za učitelem a zeptal se, proč dostal tu pětku.
Učitel mu odpověděl: ‚To je pro chlapce, jako jsi ty, nerealistický sen. Nemáš žádné peníze. Jsi z potulné rodiny. Nemáš čím svůj sen zaplatit a na provoz ranče a chov koní potřebuješ spoustu peněz. Musíš koupit pozemek. Musíš nějak zaplatit první krmivo a pak vysoké poplatky za chov. To se ti nikdy nemůže podařit.' A ještě dodal: ‚Ale jestli ten domácí úkol přepíšeš a najdeš si realističtější cíl, známku ti opravím.'
Chlapec odešel domů a dlouho a hluboce o všem přemýšlel. Zeptal se otce, co má dělat. Otec mu odpověděl: ‚Podívej, to si musíš vyřešit sám. Ale myslím, že máš před sebou moc důležité rozhodnutí.'
Chlapec strávil celý týden přemýšlením nad svým domácím úkolem a nakonec odevzdal ten původní, nezměnil na něm ani čárku. Prohlásil: ‚Klidně mi dejte pětku, ale já se svého snu nevzdám.'"
Po těch slovech se Monty otočil k lidem, kteří se shromáždili v jeho domě, a řekl: "Tento příběh jsem vám vyprávěl proto, že sedíte v mém domě o 360 čtverečních metrech na mém dvousetakrovém ranči. A ten úkol mám pořád ještě zarámovaný tady nad krbem. Nejlepší na tom všem je, že přede dvěma roky v létě právě ten učitel přijel na týden tábořit na můj ranč s třiceti dětmi. Když odjížděli, řekl mi: ‚Monty, teď ti to už můžu říct. V době, kdy jsem tě učil, jsem byl něco jako zloděj snů. Za ta léta jsem dětem ukradl nesčetně snů. Tys měl naštěstí dost kuráže, aby sis ho nenechal vzít.'
Nedovolte nikomu ukrást vaše sny. Jednejte podle hlasu svého srdce, ať říká cokoli."
Jack Canfield
Krabice
Když jsem byla poslední rok na škole, jela jsem domů na vánoční prázdniny a těšila se na skvělé dva týdny, které strávím se svými dvěma bratry. Měli jsme ze setkání takovou radost, že jsme se rodičům nabídli, že se postaráme o obchod, aby si mohli poprvé po létech vzít den volna. Den předtím, než rodiče jeli do Bostonu, si mě otec potají vzal stranou a zavedl mě do kutlochu za obchodem. Byla to tak malá místnůstka, že se do ní vešlo jen pianino a skládací gauč. Když se gauč roztáhl, zaplnil celou místnost, takže si člověk na něj mohl sednout a hrát přitom na pianino.
Tatínek zašmátral za jeho stěnou a vytáhl krabici na doutníky. Otevřel ji a ukázal mi hromádku novinových článků.
Četla jsem spoustu detektivek od Nancy Drewové, a když jsem tu tajemnou skříňku s výstřižky uviděla, zmocnilo se mě vzrušení a vyvalila jsem oči dokořán.
"Co to je?" vyzvídala jsem.
Táta vážným hlasem odpověděl: "To jsou články, které jsem napsal, a několik mých uveřejněných dopisů redakci."
Pustila jsem se do čtení. Na konci každého pečlivě vystřiženého článku stálo jméno Walter Chapman.
"Proč jsi mi o tom nic neřekl?" divila jsem se.
"Protože jsem nechtěl, aby se o tom dozvěděla mamin-
189
188

ka. Vždycky mi říkala, že nemám psát, protože na to nemám vzdělání. Chtěl jsem se také dát na politiku, ale maminka mi to vymlouvala. Asi se bála zklamání, kdybych neměl úspěch. Já jsem to chtěl zkusit jen tak, pro zábavu. Napadlo mě, že bych mohl psát, aniž by o tom věděla, a tak jsem to vyzkoušel. Když mi otiskli nějaký příspěvek, hned jsem si ho vystřihl a schoval do téhle krabice. Věděl jsem, že ji jednou někomu ukážu, a vidíš - jsi to ty."
Sledoval, jak pročítám články, a když jsem zvedla hlavu, jeho modré oči byly vlhké. "Teď jsem si ale asi vzal příliš velké sousto," dodal nakonec.
"Tys napsal ještě něco jiného?"
"Ano, poslal jsem několik návrhů do našeho církevního časopisu o tom, jak spravedlivěji zvolit federální jmenovací výbor. Už to jsou tři měsíce. Asi jsem se přecenil."
Najednou jsem svého otce, který nikdy nezkazil žádnou zábavu, viděla úplně jinak. Nevěděla jsem co říct. "Třeba to ještě vyjde."
"Třeba, ale nedělej si s tím hlavu," mrkl na mne otec a usmál se. Pak zavřel krabici na doutníky a pečlivě ji zasunul za zadní stěnu pianina.
Druhého dne ráno rodiče odjeli autobusem na haverhill-ské nádraží, kde sedli na vlak do Bostonu. Jim, Ron a já jsme se starali o obchod a já přemýšlela o té krabici. Nikdy mě nenapadlo, že otec rád píše. Bratrům jsem o tom neřekla, bylo to tajemství mezi tátou a mnou. Tajemství ukryté krabice.
Ten den v podvečer jsem vyhlédla z výlohy a uviděla jsem, jak matka vystupuje z autobusu - sama. Přešla náměstí a rázně vešla do obchodu.
"Kde je táta?" ptali jsme se všichni.
"Tatínek umřel," řekla bez jediné slzy.
Nevěřícně jsme ji následovali do kuchyně. Tam nám vyprávěla, jak uprostřed davu na zastávce metra Park Street táta upadl na zem. Jak se nad ním sklonila zdravotní sestra, podívala se na mámu a prostě řekla: "Je mrtvý."
Matka nad nim stála jako omráčená, nevěděla co dělat, když ho spěchající lidé překračovali. Nějaký kněz jí poradil: "Zavolejte policii," a zmizel. Máma chránila tátovo tělo nohama asi hodinu, než konečně přijela sanitka. Oba je do ní naložili a odjeli s nimi do márnice, kde máma musela prohledat tátovy kapsy a stáhnout mu hodinky. Domů se vlakem a autobusem vrátila sama. Celý ten otřesný příběh nám vyprávěla bez jediné slzy. Nedávat najevo své city byla pro ni vždy věc disciplíny a hrdosti. Ani my jsme neplakali a střídali jsme se v obchodě, aby mohl zůstat otevřený.
Jeden stálý zákazník se zeptal: "Kde dnes máte toho starého pána?"
"Umřel," odpověděla jsem.

"To je moc špatné," řekl a odešel.
Nikdy jsem na něj nepomyslela jako na starého pána, ale bylo mu už sedmdesát, přestože mamince jen padesát. Vždycky byl zdravý a veselý, staral se o mámu, která byla mnohem slabší, nikdy si na nic nestěžoval, a najednou byl pryč. Už nikdy si nebude hvízdat a zpívat při přerovnávání regálů. "Starý pán" odešel.
To ráno, co byl pohřeb, jsem seděla v obchodě, otevírala kondolenční dopisy a zakládala je do alba. Až jsem si v hromádce dopisů všimla církevního časopisu. Normálně bych se do něj ani nepodívala, protože to podle mne jsou přihlouplé náboženské spisky, ale co když tam je právě ten posvátný článek - a také tam byl.
Vzala jsem si časopis do kutlochu, zavřela za sebou dveře a rozplakala se. Do té doby jsem se držela statečně, ale když jsem uviděla tátovy smělé návrhy celostátnímu shromáždění sboru, už jsem to nevydržela. Četla jsem a plakala a zase jsem četla. Vytáhla jsem krabici zpoza pia-
190
191

nina a pod ústřižky jsem našla dvoustránkový dopis Henryho Cabota Lodge staršího, který tátovi děkoval za podněty ke své volební kampani.
Nikomu jsem o své krabici neřekla. Zůstala mým tajemstvím.
192
Povzbuzení
K velkým, historickým úspěchům by někdy nedošlo, kdyby ve správný okamžik nepřišlo slovo povzbuzení od milované osoby nebo dobrého pntele. Kdyby nebylo Sophie, ženy, která věřila svému muži, možná bychom v seznamu slavných spisovatelů nikdy nenašli jméno Nathaniela Hawthorna. Když se Nathaniel vrátil domů se zlomeným srdcem, protože musel své ženě oznámit, že je k ničemu a že ho vyhodili z práce na celním úřadě, nevěděl, jaké ho čeká překvapení. Žena měla velkou radost.
"Teď můžeš konečně napsat svou knihu!" prohlásila vítězně.
"Ano," opdověděl sklesle, "ale z čeho budeme žít, než ji dopíšu?"
K jeho údivu žena otevřela zásuvku prádelníku a vytáhla odtud slušnou částku.
"Kde jsi, prosím tě, k těm penězům přišla?" zvolal.
"Já jsem vždycky věděla, že jsi geniální a že jednou napíšeš nějaké mistrovské dílo. Tak jsem si každý týden schovávala něco z peněz, které jsi mi dal na domácnost. A tohle nám vystačí na celý rok!"
Z její víry a důvěry se zrodil jeden z manu americké literatury, Šarlatové písmeno.
Nido Qubein
Walt Jones
Velkou otázku je, zda dokážete své velké dobrodružství přijmout srdcem.
Joseph Campbell
Nikdo neztělesňuje skutečnost, že úspěch je cesta a nikoli cíl, lépe než svěží a čiperní "lidé ve vývoji", kteří nedovolují věku, aby jim překazil plány. Florence Brooksová vstoupila do mírových jednotek, když jí bylo čtyřiašedesát let. Gladys Clappisonová žila v dvaaosmdesáti letech na studentské koleji lowské univerzity, kde se připravovala na doktorát z filosofie. A takový Ed Stitt v osmdesáti sedmi letech pracoval na univerzitním vzdělávacím programu pro obyvatele New Jersey. Ed říkal, že je to prevence proti "nemoci pamětníků" a že si tak procvičuje mozek.
Pravděpodobně nikdo nepodnítil mou fantazii natolik jako Walt Jones z Tacomy ve státě Washington. Walt přežil svou třetí manželku, s níž žil dvaapadesát let. Po její smrti kdosi Waltovi řekl, že musí být smutné ztratit blízkou osobu, s níž strávil tolik let. Walt mu na to odpověděl: "No ano, smutné to je, ale možná je to tak lepší."
"Jak to myslíte?"
"Nechci svou ženu nijak pomlouvat, měla zlatou povahu, ale posledních deset let mi tak nějak přitahovala uzdu."
Svou odpovědí vzbudil v posluchači velký zájem, a tak
musel pokračovat: "Nikdy se jí do ničeho nechtělo, stal se z ní hrozný pecivál. Před deseti lety, to mi bylo čtyřiadeva-desát, jsem ženě řekl, že jsme kromě krásného severozápadního pobřeží nic jiného neviděli. Zeptala se mě, kam tím mířím, a tak jsem jí pověděl, že bych chtěl koupit auto s obytným přívěsem a možná bychom se mohli podívat i do všech osmačtyřiceti sousedních států. A zeptal jsem se, co si o tom myslí.
.Myslím, že ses pominul, Walte,' prohlásila.
‚Proč, prosím tě?'
‚Vždyť nás tam někdo zabije. Umřeme a ani nám nikdo nepromluví nad hrobem.' A pak se zeptala: ‚Kdo by řídil, Walte?'
Odpověděl jsem: ‚Přece já, miláčku.' ‚Vždyť nás zabiješ!'
‚Já bych rád otiskl své stopy v písku času, než si sbalím kufry, ale ty v něm žádné stopy otisknout nemůžeš, protože nechceš pohnout tou svou zadnicí..., ledaže bys chtěla v písku času otisknout svoji ctěnou záď."4
"Do čeho se tedy, Walte, chceš dát, když tvoje žena umřela?"
"Do čeho se chci dát? Milé děvče jsem pohřbil a koupil jsem si auto s přívěsem. Je rok 1976 a na oslavu dvou set let Ameriky se chci podívat do všech osmačtyřiceti států."
Walt téhož roku projel třiačtyřicet států a prodával přitom suvenýry. Když se ho ptali, jestli někdy bere stopaře, zatvářil se odmítavě: "V žádném případě. Až moc často vás ti darebáci praští po hlavě kvůli pár supům nebo vás honí k soudu kvůli škrábnutí, když se náhodou nabouráte."
Walt neměl auto s přívěsem nijak dlouho a od pohřbu jeho ženy uplynulo jenom šest měsíců, když vedle něj na sedadle začali vídat docela přitažlivou ženu, které bylo dvaašedesát let.
"Walte," oslovili ho.

"Copak?" odpověděl.
194
195

"Kdo byla ta paní, co seděla fétft nová přítelkyně?"
Na to opáčil: "Přítelkyně."
"Do jaké míry?"
"Chodíme spolu."
"Vy spolu chodíte? Walte, byl jsi třikrát ženatý, je ti sto čtyři. Té ženě musí být dobře o čtyřicet let míň!"
"No, já jsem brzy přišel na to, že v přívěsu člověk dlouho nevydrží sám."
"To chápu, Walte. Je pravděpodobné, že ti schází někdo, s kým by sis popovídal, po celá ta léta jsi byl zvyklý na společnost."
Walt bez váhání vypálil: "Víš, mně schází taky - to..."
"To!? Chceš snad říct, že máš nějaké milostné choutky?"
"A to snad nemůžu?"
"Walte..."
"Co je?"
"Každý člověk jednou musí s těmihle věcmi přestat."
"Se sexem?"
"Ano, se sexem."
"Proč?" divil se.
"Prostě proto, že takové fyzické vypětí by mu mohlo uškodit."
Walt se zamyslel a pak povídá: "No jo... když mi umře, tak to se nedá nic dělat."
V roce 1978, když zemi rozbouřila dvojciferná inflace, Walt mohutně investoval do stavby nájemních domů. Když se ho ptali, proč vybírá peníze z bezpečí bankovního konta a vkládá je do stavby domů, odpověděl: "Copak o tom nevíte? Je inflace. Musíte si peníze uložit do nemovitostí, aby se vám zhodnotily a měli jste je připravené, až je za pár let budete potřebovat." Tomu se říká pozitivní myšlení!
V roce 1980 prodal velkou část svého majetku ve washingtonském Pierce County a okolí. Mezi lidmi se povídalo, že si připravuje peníze na rakev. Svolal si přátele a pěkně jim vysvětlil, že se do rakve zdaleka nechystá a že potřeboval peníze v hotovosti. "Investoval jsem a podepsal smlouvu na třicet let. Měsíčně teď budu dostávat čtyři tisíce až do sto třiceti osmi."
Stodesáté narozeniny oslavil na show Johnnyho Carso-na. Přišel na jeviště zářící, s bílou bradkou a černým kloboukem, že vypadal trochu jako nebožtík plukovník San-ders. Johnny ho přivítal: "Jsem rád, že jste přišel, Walte."
"Johnny, ve sto desíti jsem rád, že přijdu kamkoliv."
"Ve sto deseti?"
"Ve sto desíti letech."
"Opravdu vám je sto-deset-Iet?"
"Co se to s vámi děje, Carsone, ztrácíte snad sluch? Ano, řekl jsem ve sto desíti. Je mi sto deset let. Co je na tom tak zvláštního?"
"Zvláštního je na tom to, že za tři dny vám bude dvakrát tolik co mně."
Nad tím se člověk pozastaví, viďte? Muž, kterému je sto deset let a je svěží a čiperný. Walt se hbitě chopil narážky a navázal:
"Jak starý byste byl, kdybyste neznal své datum narození a žádný hloupý kalendář by vás jednou do roka neuváděl do deprese? Už jste někdy slyšel o tom, že lidé mohou být deprimováni datem v kalendáři? Pane na nebi, mně už je třicet. To je hrůza. Už jsem za vrcholem života. Ach jo, už mám na krku čtyřicítku. V práci se všichni oblékli do černého a poslali pro mě pohřebák. To je hrůza, mně je padesát. Už mám za sebou půl století. Poslali mi zvadlé růže a staré pavučiny. Johnny, kdo říká, že to tu musíš zabalit a umřít v šestapadesáti? Mám přátele, kteří po pětasedm-desátce vypadají mnohem lip než kdykoli dřív. A díky
196
197

menší investici do stavebnictví, kterou jsem udělal před několika lety, jsem od svých sto pěti vydělal víc než kdykoli v minulosti. Johnny, můžu ti říct, jak já definuju depresi?"
"Prosím."
"Jako stesk po dalších narozeninách."
Kéž by příběh Walta Jonese inspiroval každého z nás k tomu, abychom i my byli svěží a čiperní po každý den svého života.
Bob Moawad
Jste natolik silní, abyste mohli kritizovat?
Důležitost nepřísluší kritikovi ani člověku poukazujícímu na klopýtnutí silného muže nebo na to, co mohl původce velkých činů vykonat lépe. Úcta však náleží tomu, kdo se skutečně odvážil do arény a jehož tvář je pokryta prachem a potem a krví, tomu, kdo udatně napíná své síly, kdo znovu a znovu chybuje a dopouští se nedokonalostí, kdo zná ono ohromné úsilí a stravuje své síly bojem za věc, která za to stojí, kdo se v nejlepším případě dočká vítězství až na samém konci zápasu a kdo je v nejhorším případě přes veškerou úctyhodnou snahu poražen, tomu, kdo ví, že jeho místo nikdy

nebude mezi opatrnickými studenými dušemi, které nikdy nepoznají ani vítězství, ani prohru.
Theodore Roosevelt
198
Iff

Zkm te jinak
Riskovat

Ve vlahé jarní půdě ležela vedle sebe dvě semínka.
První semínko povídá: "Chci růst! Chci zapustit kořínky hluboko do půdy a svými výhonky dosáhnout až nad vrstvu země, co je nade mnou... Z něžných pupenů chci rozvinout listy jako korouhve, aby všichni věděli, že už přišlo jaro... Chci cítit, jak mě na tvářích bude hřát slunce a jak mé okvětní plátky bude svlažovat rosa."
A tak rostlo.
Druhé semínko si říká: "Já mám strach. Když pošlu kořínky do země, nevím, co tam na ně v té tmě čeká. Když se budu tlačit tvrdou půdou nahoru, můžu si zranit jemňouč-ké výhonky..., a co když se mi do odkrytých pupenů pustí slimáci? A když rozvinu květy, přijde nějaké dítě a utrhne mě. Kdepak, udělám mnohem lip, když počkám, až bude bezpečno."
A tak čekalo.
Slepice, která prohrabovala změklou jarní půdu a hledala v ní potravu, našla čekající semínko a hladově ho shltla.
POUČENÍ
>
Tíž nás, kdo odmítají riskovat a ri$t» jsou pohlceni životem.
Paay
Tento příběh jsme si poprvé četli na začátku kursu nazvaného "Milionové fórum", na kterém se účastníci měli naučit, jak zvýšit svůj příjem řádově na milion dolarů ročně. Záhy jsme došli ke zjištění, že se lidé uzavírají do jakéhosi bludného kruhu, v němž sice vyvíjejí čím dál větší úsilí, ale nikoli čím dál chytřeji. Jen větší snaha vždycky nestačí. Někdy je třeba udělat něco radikálně odlišného, abychom dosáhli většího úspěchu. Musíme rozbít vězení svých schémat, vymanit se ze železné košile svých zvyků a pohodlí.
Sedím v poklidné restauraci Milcroft Inn skryté v tichu borového hájku asi hodinu od Toronta. Je těsně po poledni, červenec se chýlí ke konci a já poslouchám zoufalé zvuky boje na život a na smrt, který se odehrává jen kousek ode mne.
Malá muška svádí z posledních sil vyčerpávající zápas ve snaze proletět okenním sklem. Divoce kmitající křidélka výmluvně svědčí o její strategii: Snaž se víc.
Ale nepomáhá to.
Horečná snaha nedává mušce žádnou naději na přežití. Ironií je, že její úsilí je součástí léčky. Muška nedokáže vyvinout takovou sílu, aby prorazila sklo. Přesto ten
201

tvoreček vsadil svůj život na kartu hrubé síly a vytrvalosti.
Muška je odsouzena k záhubě. Umře na okenním rámu.
Na druhé straně místnosti, jen o deset kroků dál, jsou otevřené dveře. Kdyby muška letěla jen deset vteřin, byla by na svobodě a dosáhla by svého cíle. Stačil by zlomek úsilí, které jí nebylo k ničemu, a unikla by léčce, kterou si sama nastražila. Má možnost úniku. Bylo by to tak snadné.
Proč to muška nezkusí jinak, proč se nepokusí o něco úplně jiného? Proč tak lpí na své zvolené trase a znovu a znovu opakuje tytéž pokusy a je přesvědčena, že právě ty jsou cestou k úspěchu? Jaká logika ji vede k tomu, aby se do smrti snažila prorazit větší měrou téhož úsilí, které jí nepřineslo žádné výsledky?
Muška v tom nepochybně nějaký smysl vidí. Bohužel na své přesvědčení zahyne.
Snažit se víc nemusí vždy vést k tomu, že víc dosáhneme. Nemusí být nutně reálným příslibem, že od života dosáhneme toho, co chceme. Ve skutečnosti někdy představuje podstatnou část problému.
Když své naděje vsadíte na to, že se budete snažit ještě usilovněji, můžete zabít svou šanci na úspěch.
ifif Pť tíltít
Služby $ úsměvem
Jeden pán napsal dopis hotýlku v jednom středozápadním městě, které chtěl navštívit o dovolené. V dopise stálo: Velmi rád bych s sebou vzal svého psa. Je čistotný a dobře vychovaný. Chtěl bych vás požádat, aby mohl spát v mém pokoji.
Obratem přišla odpověď od majitele hotelu:
Pracuji v tomto hotelu mnoho let. Za celou dobu jsem nezažil psa, který by kradl ručníky, ložní prádlo, stříbrné příbory nebo obrazy.
Nikdy jsem nemusel žádného psa uprostřed noci vykázat za nadměrné pití alkoholu a nepřístojné chování. A nikdy nám ještě žádný pes neutekl bez placení.
Váš pes je proto v mém hotelu opravdu vítaným hostem. A jestliže se za Vás zaručí, jste nám vítán i Vy.
Karl Albrecht a Ron Zenke Amerika a služby
tni
203

Překážky
My, kdo jsme byli v konentračních táborech, si pamatujeme na lidi, kteří chodili po barácích a utěšovali ostatní, dávali jim svůj poslední kousek chleba. I když jich bylo málo, poskytovali nám dostatečný důkaz o tom, že člověku můžete sebrat všechno kromě jedné věci: kromě jeho poslední svobody - zvolit si za jakýchkoli okolností svůj vlastní postoj, rozhodnout se, jak bude jednat.
Viktor E. Frankl Hledání smyslu
207
Víte,
Víte, že:
Když v roce 1933 vedoucí zkušebního oddělení MGM uviděl na plátně nahrávku první zkoušky Freda Astaira, zapsal si: "Neumí hrát. Poněkud jednotvárný. Umí trochu tancovat." Astaire tuto poznámku uchovával ve svém domě v Beverly Hills, pověšenou nad krbem. O Vinci Lombardovi řekl jeden expert na americký fotbal: "O fotbale toho ví mimimálně. Schází mu motivace."
Sokrata nazývali "nemorálním svůdcem mládeže". Když Peter J. Daniel chodil do čtvrté třídy, učitelka Phi-lipsová mu neustále opakovala: "Danieli, ty nejsi k ničemu, jsi zkažený a nikdy z tebe nic nebude." Peter J. Daniel byl do dvaceti šesti let zcela negramotný. Jeden přítel mu tehdy celou noc četl knihu Přemýšlej a zbohatni. Nyní je majitelem ulic, na kterých se prával, a nedávno vydal svou poslední knihu s názvem Neměla jste pravdu, paní Philipsová!
Louise May Alcottové, autorce Malých žen, rodiče doporučovali, ať si hledá práci jako služebná nebo švadlena.
Beethoven hrál velmi špatně na housle a místo procvičování techniky hry si raději přehrával vlastní skladby.
Jeho učitel o něm prohlašoval, že jako skladatel nemá naději.
Rodiče slavného operního pěvce Enrica Carusa si přáli, aby se jejich syn stal inženýrem. Jeho učitel tvrdil, že Enrico vůbec nemá hlas a neumí zpívat. Charles Darwin, otec evoluční teorie, se vzdal dráhy lékaře a jeho otec o něm prohlásil: "Tebe zajímá jenom střílení, psi a chytání krys." Ve svém životopise Darwin napsal: "Všichni učitelé, včetně mého otce, mne měli za velmi průměrné dítě, a co se intelektu týče, spíše podprůměrné."
Walta Disneyho vyhodil vydavatel jedněch novin za nedostatek nápaditosti. Walt Disney také několikrát zbankrotoval, než se mu podařilo vystavět Disneyland. Učitelé Thomase Edisona o něm říkávali, že je příliš hloupý na to, aby se mohl něčemu naučit. Albert Einstein začal mluvit až ve čtyřech letech a číst až v sedmi. Jeho učitel ho popsal jako "mentálně pomalého, nespolečenského a neustále bloumajícího ve svých pomatených snech". Byl vyhozen ze školy a bylo mu odmítnuto přijetí na curyšskou polytechniku. Louis Pasteur byl v době svých studií jen průměrným žákem a. z chemie měl na vysvědčení jen 15 z 22 možných bodů.
Isaac Newton se na základní škole učil velice špatně. Otec sochaře Rodina řekl: "Mám za syna idiota." Rodin byl vyhlášený jako nejhorší žák, třikrát se marně pokoušel o přijetí na uměleckou školu. Jeho strýc o něm prohlašoval, že je nevzdělavatelný. Lev Tolstoj, autor Vojny a míru, byl vyhozen z vysoké školy. Měl pověst "člověka, který je příliš neschopný a líný na to, aby se něčemu mohl naučit". Dramatik Tennessee Williams se rozčílil, když jeho hra Já, Vasha nevyhrála v třídní soutěži na Washingtonské
208
209

univerzitě, kde studoval. Jeho tehdejší profesor vzpomíná, že Williams si stěžoval na výrok poroty a na inteligenci jejích členů.
F. W. Woolworthovi zaměstnavatelé v galanterním a textilním obchodě o něm říkali, že nemá žádnou trpělivost se zákazníkem.
Henry Ford pětkrát zbankrotoval, než dosáhl konečného úspěchu.
Babě Ruth, kterého sportovní historikové považují za největšího sportovce všech dob a který se proslavil rekordem za nejvyšší počet oběhů, je také držitelem rekordu za nezdařené údery.
Winston Churchill opakoval šestou třídu. Předsedou vlády se stal až v 62 letech, po životě plném porážek a proher. Doba rozkvětu přišla, až když byl "starším pánem".
Osmnáct vydavatelů odmítlo povídku o "vznášejícím se" rackovi od Richarda Bacha, která měla 10 000 slov a jmenovala se Jonathan Livingstone Racek. Vydal ji teprve Macmillan v roce 1970. Do roku 1975 bylo jen v USA prodáno přes sedm milionů výtisků.
Richard Hooker pracoval sedm let na humoristickém válečném románu M.A.S.H., který odmítlo 21 nakladatelů. K vydání se rozhodl až Morrow. Kniha se nikde na pultech ani neohřála, byl podle ní natočen filmový trhák a nesmírně úspěšný televizní seriál.
Jack Canfieldm Mae V

John Corcoran -muž, který neuměl číst
Kam až paměť Johna Corcorana sahá, slova pro něj byla příčinou zesměšňování. Písmenka v nich kupčila s místy a hlásky v jeho uších ztrácely zvuk. Ve škole tiše a hloupě seděl v lavici a věděl, že nikdy nebude jako ostatní. Kdyby tak k němu tehdy někdo přišel, vzal ho kolem ramen a řekl mu: "Já ti s tím pomůžu. Neboj se."
Ale tehdy ještě nikdo o dyslexii ani neslyšel. A John nemohl nikomu vysvětlit, že jeho levá polovina mozku, polokoule odpovědná za logické řetězení symbolů, se vždycky přehmátne.
Místo toho byl v druhé třídě přesazen do "oslovské" lavice. Když John ve třetí třídě odmítal číst, vzala jeptiška, která je učila, do ruky rákosku a dávala ji dětem, aby ho jedno po druhém uhodilo přes nohy. Ve čtvrté třídě ho učitel vyvolával ke čtení a vršil minuty ticha, pod kterými Johnovi připadalo, že se se udusí. Pak postoupil do další třídy a zase do další. John Corcoran nikdy v životě nepropadl.
V posledním ročníku byl John zvolen za krále školy, byl vybrán jako student, který má přednést proslov na rozloučenou a byl hvězdou basketbalového týmu. Maminka ho po maturitě políbila a nepřestávala mluvit o vysoké škole. O vysoké škole? Jen pomyslet na ni by bylo šílenství! Ale
211
210

nakonec si zvolil Texaskou univerzitu v El Pasu, kde mohl vyniknout v basketbalu. Zhluboka se nadechl, zavřel oči... a znovu překročil nepřátelsku linii.
Na koleji se John ptal všech nových přátel: "U kterého užitele se dělá písemná zkouška? Který dává vybrat z více možností?" Jakmile vyšel ze třídy, vytrhl stránky, které při přednášce počmáral, kdyby ho náhodou někdo požádal o poznámky. Po večerech civěl do tlustých učebnic, aby jeho spolubydlící na nic nepřišli. A když si lehl do postele, byl vyčerpaný, ale nemohl spát, myšlenky mu nepřestávaly hučet v hlavě. John učinil slib, že bude za rozbřesku chodit na mši třicet dní po sobe, jestli Bůh dá, aby složil závěrečné zkoušky.
Dostal diplom. Dal Bohu třicet dní účasti na mši. A co dál? Možná že už si vypěstoval krajní závislost. Možná že potřeboval, aby právě to, co mu působilo největší nejistotu - jeho mysl - bylo obdivováno. Možná právě proto se John v roce 1961 stal učitelem.
John učil v Kalifornii. Každý den jeden z žáků předčítal text z učebnice ostatním. Sestavil si standardizované testy, které mohl oznámkovat podle mřížky položené na odpovědi žáků, o víkendech ležel ráno čtyři hodiny v posteli a cítil se pod psa.
Potom se setkal s Kathy, výbornou studentkou a zdravotní sestrou zároveň. Nebyla to třtina jako John, ale skála.
"Musím ti něco říct, Kathy," přiznal se jednou večer v roce 1965, když se měli brát: "Já... já neumím číst."
"Je to učitel," říkala si. Určitě tím myslel, že neumí pěkně číst. Kathy pochopila až o několik let později, když zjistila, že John nemůže jejich osmnáctiměsíční dcerce předčítat z knížky pro děti. Kath vyplňovala jeho formuláře, četla a psala mu dopisy. Proč ji prostě nepožádal, aby ho číst a psát naučila? Nevěřil, že by to někdo mohl dokázat.
V osmadvaceti letech si John vypůjčil 2 500 dolarů,
koupil další dům, opravil ho a pronajal. Koupil a dal do pronájmu další. A další. Agenda se mu tak rozrostla, že musel zaměstnat sekretářku, právníka a najít partnera.
Jednoho dne mu pak účetní řekl, že je milionář. Skvělé. Kdo by si všiml, že milionář vždycky tahá za dveře, na kterých je napsáno TAM, nebo že před vstupem na veřejné záchodky čeká, ze kterých dveří vyjde nějaký muž?
V roce 1982 se mu všechno začalo rozpadat pod rukama. Nemovitosti zely prázdnotou a investoři se stáhli. Z obálek vykukovaly výhrůžky zabavením majetku pro nesplacené hypotéky a předáním celé věci soudu. John od rána do noci snad nedělal nic jiného, než že prosil bankéře, aby mu prodloužili půjčky, přesvědčoval stavitele, aby od něj neodcházeli, a snažil se vyznat v té hromadě papírů. Brzy zjistil, že kdyby to tak šlo dál, skončí před soudem a muž v černém taláru se ho zeptá: "Teď pravdu, Johne Corcorane. Vy neumíte ani číst?"
Až na podzim roku 1986, ve věku čtyřiceti osmi let, John udělal dvě věci, o kterých se zapřísáhl, že je nikdy nedopustí. Zastavil vlastní dům, aby mohl získat poslední stavební půjčku. A vydal se do karlsbadské městské knihovny a řekl paní, která měla na starosti vzdělávací program: "Neumím číst"
Pak se rozplakal.
Jako učitelku mu dali pětašedesátiletou babičku Eleano-ru Conditovou. Bolestně - písmenko po písmenku, foneticky - ho začala učit. Za čtrnáct měsíců se Johnova společnost začala znovu vzmáhat. A on sám začínal číst
Dalším krokem bylo přiznání: promluva k dvěma stům ohromených podnikatelů v Saň Diegu. Aby se mohl uzdravit, musel se ukázat takový, jaký byl. Byl zvolen do řídícího výboru sandiegské rady pro gramotnost a začal jezdit a přednášet po celém státě.
"Negramotnost je jedna z forem otroctví!" prohlašoval.
212
213

"Nemůžeme ztrácet čas hledáním viníka. Naší jedinou a neodbytnou myšlenkou musí být, jak naučit lidi číst!"
Přečetl každou knihu a každý časopis, který se mu dostal do ruky, četl si každou dopravní značku, kterou po cestě uviděl, nahlas je vykřikoval, dokud to jen Kathy dokázala snést. Byly to oslavné výkřiky, jakýsi vítězný zpěv. A teprve teď konečně dokázal usnout.
Pak se jednoho dne stalo - a to byla další věc, kterou mohl konečně udělat - že šel do své kanceláře, vzal zaprášenou krabici, ve které byly papíry převázané stužkou... O čtvrt století později si John Corcoran konečně mohl přečíst dopisy, které mu před svatbou psala jeho manželka.

Gary SmiA
214
m
Už tolikrát se vám něco nepodanlo, třebaže si na to možná nevzpomínáte.
Upadli jste, když jste se poprvé pokusili chodit.
Že jste se při svém prvním pokusu o plavání skoro utopili?
Trefili jste se baseballovou pálkou do míčku hned napoprvé?
Skvělí odbíječi, kteří mají na svém kontě největší počet oběhů, také velmi často minou.
R. H. Macy prožil sedm úpadků, než se jeho obchod v New Yorku uchytil.
Anglický romanopisec John Creasey dostal 753 zamítavých dopisů, než vydal 564 knih.
Babě Ruth se l 330krát netrefil do míčku, ale uskutečnil také 714 oběhů.
Neobávejte se nezdaru.
Obávejte se toho, kolik šancí ztratíte jen proto, že se ani nepokusíte.
Poselství publikované ve Wall Street Journal společností United Technologies Corporation, Hartford, Connecticut 06101
S> IMteá Technologies Corporation 1981
215
mi
mj syn
Vášeň mého syna Daniela pro surfování začala, když mu bylo třináct. Každý den si před vyučováním i po něm natáhl plavky, rukama odpádloval do bezpečné vzdálenosti od břehu a čekal na své tři- až šestimetrové soupeře. Danielova láska k vlnám prošla jedno osudné odpoledne tvrdou zkouškou.
"Váš syn měl nehodu," sdělil plavčík po telefonu mému muži Mikeovi.
"Jak moc je to zlé?"
"Dost. Když vyjížděl na hřeben vlny, špička prkna se zvrátila a udeřila ho do oka."
Mike dopravil Daniela na pohotovost, odkud je poslali na plastickou chirurgii. Danielovi udělali od očního koutku až ke špičce nosu šestadvacet stehů.
Právě když Danovi sešívali oko, vracela jsem se letadlem z místa, kde jsem přednášela. Mike přijel na letiště rovnou od lékaře. Přivítal mě u příletů a řekl mi, že Dan čeká v autě.
"Daniel?" divila jsem se. Vzpomínám si, že mě napadlo, že ten den musely být příšerné vlny.
"Měl nehodu, ale bude v pořádku."
Došlo na nejhorší noční můru pracující matky, která je pořád na cestách. Rozběhla jsem se k autu tak rychle, že se mi ulomil podpatek. Trhnutím jsem otevřela dvířka doko-
218
rán a můj nejmladší syn ke mně se zavázaným okem napřáhl paže: "Mami, já jsem tak rád, že už jsi doma!"
Vzlykala jsem mu v náručí a přiznávala, jak je mi hrozně, že jsem nebyla doma, když zavolali z pláže.
"To je v pořádku, mami," utěšoval mě. "Stejně neumíš surfovat."
"Cože?" jeho logika mě zmátla.
"Budu v pohodě. Doktor říkal, že za osm dní zase můžu do vody."
Zbláznil se snad? Chtěla jsem mu říct, že se k vodě už nepřiblíží ani na krok aspoň do třiceti pěti let, ale nakonec jsem se kousla do jazyka a modlila se, aby na surfování jednou provždy zapomněl.
Následujících sedm dní na mne neustále naléhal, abych mu prkno zase dovolila. Den nato, co jsem mu posté odpověděla procítěným "Ne", mě přemohl mou vlastní zbraní.
"Mami, tys nás učila, že nikdy nemáme vzdávat to, co milujeme."
A pak mi dal úplatek - zarámovanou báseň od Langsto-na Hughese, kterou mi koupil, "protože mi tě připomněla".
Matka synovi
Víš, synu, musím ti něco říct:
život pro mne nebyl jak křišťálové schodiště.
Byl samý hřebík
a trčely z něj třísky.
Prkna byla vytrhaná,
a na podlaze někdy nebyl kdtttfei *
byla holá.
Ale já jsem pořád
šla dál,
do dalších pater,
219

za další roh
a někdy byla tma.
To když nesvítilo žádné světlo.
Tak se, chlapče, nevracej zpět,
nikdy si nesedej na schody s tím,
že už nemůžeš dál.

Teď přece nemůžeš upadnout -
vždyť já jdu pořád dál,
pořád stoupám výš
a pro mne život nebyl žádné křišťálové schodiště.
Vzdala jsem to.
Tehdy byl Daniel jenom chlapec, který vášnivě rád sur-foval. Ted" je z něj muž, který má svou odpovědnost. Je mezi pětadvaceti nejlepšími surfaři světa.
Na domácím hřišti jsem byla přezkoušena z důležité zásady, kterou přednáším lidem v cizích městech: "Člověk, který něco vášnivě miluje, se té věci chytí a už nikdy ji nepustí."
JAKMILE JSEM ZJISTIL, ŽE BABĚ RUTH SE 1 330KRÁT
NETREFIL VŮBEC, HNED SE Ml ULEVILO!
Ziggy © Ziggy and Friends. Distribuce Universal Press Syndicate. Přetištěn? se svolením. Všechna práva vyhrazena.
221
220

Neúspěch? Ne! Jen dočasné zdrzení
Vidět věci, i když jsou teprve v zárodku, je vlastní genialitě.
Lao-c'
Kdybyste se teď mohli přijet podívat do mé kanceláře v Kalifornii, viděli byste, že mám jednu stěnu místnosti obloženou nádherným starodávným španělským kachlem a u ní že stojí mahagonový barový pult s devíti stoličkami potaženými kůží (jako bývaly ve starých dragstorech). Že je to neobvyklé? To je pravda. Ale kdyby ty stoličky mohly mluvit, vyprávěly by vám příběh o dni, kdy jsem skoro ztratila naději a všechno vzdala.
Stalo se to v období recese po druhé světové válce, když byl nedostatek pracovních míst. Kovboj Bob, můj muž, koupil maličkou čistírnu, na kterou si vypůjčil. Měli jsme dvě roztomilé malé děti, prostorný dům, auto a platili jsme všechny běžné pravidelné poplatky. A pak se všechno nějak zvrtlo. Neměli jsme peníze ani na živobytí, ani na nic jiného.
Říkala jsem si, že nemám žádné zvláštní nadání, nemám kvalifikaci ani titul. Neměla jsem o sobě valné mínění. Ale vzpomněla jsem si na jednoho člověka, který si o mně kdysi myslel, že něco přece jen umím - na svou učitelku angličtiny z Alhambra High School. Vnukla mi, abych se
věnovala novinařině, a jmenovala mě reklamní ředitelkou a šéfredaktorkou školního časopisu. Napadlo mě: "Kdybych teď mohla psát sloupek ‚Nákupy bez horečky' pro místní noviny, třeba bych vydělala dost peněz na zaplacení bytu."
Neměla jsem auto ani člověka, který by mi mohl pohlídat děti. A tak jsem své dětí tlačila před sebou na rozhrka-né dětském sporťáku s velkým polštářem přivázaným na opěradle. V jednom kuse mu padalo kolečko, ale pokaždé jsem ho zachytila podpatkem a jeli jsme dál. Umínila jsem si, že mé děti nesmějí přijít o domov, jak se to v dětství často stávalo mně.
Ale v novinách pro mne žádnou práci neměli. Recese. Tak jsem dostala nápad. Zeptala jsem se, jestli bych mohla koupit za velkoobchodní cenu prostor pro reklamu a pak ji prodávat jednotlivým firmám jako svůj sloupek "Nákupy bez horečky". Souhlasili, i když mi později přiznali, že mi dávali tak týden, než mě úplně vyřídí tahání důkladně naložené a rozpadající se dětské sedačky po venkovských silnicích. Ale to se spletli.
Nápad s novinovým sloupkem zabral. Vynesl dost peněz na zaplacení výdajů na bydlení a na nákup ojetého auta, které pro mne kovboj Bob našel. Potom jsem si najala jednu studentku ze střední školy, aby mi každý den od tří do pěti hlídala děti. Jakmile odbila třetí, popadla jsem vzorky novinových reklam a vylétla ze dveří, abych stihla své pracovní schůzky.
Ale jednoho zamračeného, deštivého odpoledne se všechny moje reklamní plány zhroutily, když jsem uviděla, že sloupek zůstal prázdný.
"Proč?" ptala jsem se. Odpověděli mi, že Ruben Ahl-man, prezident Obchodní komory a majitel Rexallova obchodu, u mne reklamu nepodává. Jeho obchod byl v celém městě nejoblíbenější. Všichni respektovali jeho úsudek.
222
223

"S vaší reklamou asi nebude něco v pořádku," namítali zákazníci.
To mě porazilo. Právě ty čtyři reklamy by mi stačily na zaplacení bydlení. Pak mě napadlo, že půjdu ještě jednou za panem Ahlmanem. Každý ho má rád a váží si ho. Jistě mé vyslechne. Pokaždé, když jsem se s ním dosud chtěla setkat, odmítl mě. Vždycky byl "pryč" nebo se mnou právě nemohl mluvit. Věděla jsem, že když u mne podá reklamu on, ostatní podnikatelé z města se přidají.
Když jsem tentokrát vešla do Rexallova obchodu, byl tam. Stál vzadu u lékárenského pultu. Nasadila jsem nejmilejší úsměv, jaký jsem svedla, a ukázala mu svůj novinový sloupek, pečlivě zatržený zelenou pastelkou mých dětí. Řekla jsem mu: "Pane Ahlmane, všichni lidé v městě dají na váš názor. Mohl byste se jenom na chviličku podívat na mou práci, abych mohla ostatním majitelům obchodů říct, co si o ní myslíte?"
Protáhl ústa do obráceného U. Beze slova rozhodně zavrtěl hlavou, bylo to jedno velké mrazivé "NE". Srdce mi spadlo do kalhot. Byla to taková rána, že mi připadalo, že to každý musel slyšet.
Najednou bylo všechno mé nadšení to tam. Dokázala jsem dojít jenom ke krásnému starému barpultu v přední části obchodu a cítila jsem, že nemám sílu dovléci až k autu a odjet domů. Nechtěla jsem si k baru sednout jen tak naprázdno. Vytáhla jsem z kapsy poslední drobné a objednala si višňovou kolu. Zoufale jsem přemýšlela, co si počnu. Copak mé

děti mají přijít o domov, jako jsem o něj často přišla i já, když jsem byla malá? Spletla se snad moje učitelka, která mě k novinářskému řemeslu přivedla? Možná že talent, o kterém mluvila, byl jen mýdlová bublina. Oči se mi naplnily slzami.
Ze sousední barové stoličky se ozval jemný hlas: "Copak
se vám stalo?" Zvedla jsem oči a uviděla soucitnou tvář milé šedovlasé paní. Překotně jsem jí odvyprávěla všechno, co se mi stalo, a skončila jsem slovy: "Ale pan Ahlman, na kterého každý dá, se na moji práci nechce ani podívat."
"Ukažte mi ten svůj sloupek," požádala mě. Vzala si noviny s označeným sloupkem a pečlivě ho celý přečetla. Pak se na stoličce otočila, stoupla si na zem, podívala se dozadu k lékárnickému pultu a velitelským hlasem, který museli slyšet až na konci bloku, přikázala: "Rubené Ahlmane, pojď sem!" Ta paní byla paní Ahlmanová.
Řekla Rubenovi, aby ode mne reklamu koupil. Ústa se mu tentokrát roztáhla do širokého úsměvu. Potom se mne zeptala na jména těch čtyř majitelů obchodů, kteří mě předtím odmítli. Šla k telefonu a jednomu po druhém jim zavolala. Vzala mě kolem ramen, řekla, ať si k nim jedu pro inzeráty, že tu zatím na mne počkají.
Ruben a Vivian Ahlmanovi se stali našimi blízkými přáteli a stálými zákazníky mého sloupku. Zjistila jsem, že Ruben je strašně hodný člověk, který by koupil všechno, co mu kdo nabídne. Ale slíbil Vivian, že už žádnou reklamu nekoupí. Jenom se snažil dodržet dané slovo. Kdybych se byla zeptala lidí ve městě, možná bych se dozvěděla, že ze všeho nejdřív se mám domluvit s paní Ahlmanovou. Náš rozhovor u barového pultu změnil celou situaci. Má práce v reklamě se rozeběhla a rozrostla se do čtyř kanceláří. Teď mám 285 zaměstnanců, kteří se starají o 4 000 stálých reklamních smluv a účtů.
Když pan Ahlman později modernizoval obchod a chtěl vyměnit starý barový pult, můj skvělý manžel Bob ho koupil a zabudoval ho do mé kanceláře. Kdybyste teď byli v Kalifornii, posadili bychom se spolu na stoličky, nalila bych vám višňovou kolu a kladla bych vám na srdce, že se nikdy nemáte vzdávat a nikdy nesmíte zapomínat, že pomoc je mnohem blíž, než byste čekali.
224
225

Potom bych vám řekla, že když se nemůžete dostat ke klíčové osobě, musíte o ní sehnat víc informací. Zkuste to z jiné strany. Hledejte člověka, který s ní může o vás promluvit a přimluvit se za vás. A nakonec bych vám přidala i tahle osvěžující slova Billa Marriota z hotelového řetězce Marriot:
Neúspěch ? S tím jsem se nikdy nesetkal. Všechno, co mne kdy potkalo, byla jen dočasná zdržení.
Dottie Waltersová
226
Každý člověk může něco děle®
Základní rozdíl mezi obyčejným člověkem
a bojovníkem spočívá v tom, že bojovník
přijímá vše jako výzvu na souboj, zatímco
obyčejný člověk přijímá vše jako požehnání
nebo prokletí.
Don Juan
Roger Crawford měl všechno, co potřeboval, aby mohl hrát tenis - kromě dvou rukou a jedné nohy.
Když Rogerovi rodiče poprvé uviděli svého syna, bylo to miminko, kterému trčel jakýsi palec přímo z pravého předloktí a z levého předloktí palec a jeden prst. Dlaně neměl. Měl nepřirozeně krátké paže a nohy, na pravém zakrnělém chodidle jen tři prsty a levou nohu měl zcela ochablou, později mu musela být amputována.
Lékař prohlásil, že Roger trpí ektrodyctylismem, vzácnou vrozenou vadou, která se ve Spojených státech objevuje jen u jednoho dítěte z 90 000. Řekl také, že Roger pravděpodobně nikdy nebude chodit a nikdy se o sebe nedokáže sám postarat.
Naštěstí Rogerovi rodiče lékaři nevěřili.
"Rodiče mě vždycky učili, že jsem postižený jen natolik, nakolik sám budu chtít," potvrzuje Roger. "Nikdy mi nedovolili, abych se litoval nebo abych kvůli svému handicapu využíval lidi. Jednou jsem měl ve škole průšvih, pro-
230
tože jsem odevzdával pozdě úkoly," vypráví Roger, který musel držet tužku oběma "rukama", aby mohl pomalu psát. "Poprosil jsem tátu, aby napsal učitelům, ať mi prodlouží lhůtu na odevzdání úkolů o dva dny. Ale táta mě místo toho přinutil, abych všechno dopsal o dva dny dřív."
Otec Rogera vždy vedl k tomu, aby co nejvíc sportoval. Učil ho chytat a házet volejbalový míč a hrát po škole na dvorku americký fotbal. Ve dvanácti letech se Roger dostal do školního fotbalového týmu.
Před každým zápasem si Roger živě představoval, jak dostane míč do branky. Pak přišla jeho příležitost. Míč mu přistál v náruči a Roger se za divokého povzbuzování trenéra a ostatních členů týmu rozběhl k brankové čáře, jak nejrychleji to se svou protézou dovedl. Ale na desetiyardo-vé čáře ho dostihl protihráč a chytil ho za levý kotník. Roger se pokusil uvolnit protézu ze sevření, ale místo toho mu upadla.
"Pořád jsem ještě stál," vzpomíná Roger. "Nenapadlo mě nic jiného, a tak jsem po jedné noze skákal k brankové čáře. Rozhodčí mě předběhl a rozmáchl se rukama do vzduchu. Gól! Víte, ještě víc než těch šest bodů mě potěšil pohled na chlapce, který v ruce třímal mou protézu."
Rogerova láska ke sportu rostla a jeho sebedůvěra také. Ale ne všechny překážky se daly odstranit pevnou vůlí. Rogerovi bylo hrozně trapné jíst s ostatními dětmi v jídelně, kde všichni viděli, jak se trápí s jídlem, a stejně ho mrzelo i to, že se nedokáže naučit pořádně psát na stroji. "Psaní na stroji mě hodně naučilo," přiznává. "Člověk nemůže umět všechno - proto je lepší soustředit se na to, co muže."

Věc, kterou Roger dělat mohl, bylo držet tenisovou raketu. Jenomže když švihl příliš silně, jeho slabé sevření bohužel raketu neudrželo, a ta odlétla kdovíkam. Naštěstí Roger v jednom obchodu se sportovními potřebami našel
231
podivně vyhlížející raketu s mezerou v rukojeti a náhodou do ní strčil prst, když ji vzal do ruky. Díky této mezeře mohl raketou švihat, odbíjet a podávat jako úplné zdravý člověk. Každý den trénoval a brzy začal hrát - a prohrávat - zápasy. Ale Roger vytrval. Cvičil a cvičil a hrál a hrál. Díky operaci dvou prstů na pravé ruce mohl svou speciální raketu lépe sevřít, a tím se jeho hra markantně zlepšila. Přestože neměl žádný vzor, který by ho k tenisu táhl, byl jím úplně posedlý a za nějakou dobu začal i vyhrávat.
Roger hrál tenis i na univerzitě, kde svou kariéru skončil s dvaadvaceti vítězstvími a jedenácti prohrami. Později se stal prvním tělesně postiženým hráčem tenisu, kterému Tenisová asociace profesionálních hráčů USA udělila cvi-čitelský diplom. V současnosti Roger jezdí po Spojených státech a na různých setkáních lidem ukazuje, co člověk potřebuje k vítězství, nehledě na to, jaký je.
"Jediný rozdíl mezi vámi a mnou je ten, že vy můj handicap vidíte, zatímco já ty vaše nevidím. Ale každý z nás nějaký handicap má. Když se mě lidé ptají, jak jsem dokázal překonat své tělesné postižení, odpovídám, že jsem nepřekonával nic. Prostě jsem se naučil, co dělat nemůžu -třeba hrát na klavír nebo jíst hůlkami - ale důležitější je, že jsem zjistil, co můžu. "
Jack Canfield
Ano, ty to dokážeš
Zkušenost není to, co člověka potká, ale co člověk udělá s tím, co ho potkalo.
Aldous Huxley
Co kdybyste v šestačtyřiceti letech při havárii na motocyklu utrpěli takové popáleniny, že byste nebyli k poznání, a čtyři roky na to byste při pádu letadla ochrnuli od pasu dolů? Dokážete si představit, že byste se za takových podmínek stali milionářem, váženým řečníkem, šťastným novomanželem a úspěšným podnikatelem? Umíte si představit, že se pak vydáte na rafting po divoké vodě? Že skáčete s padákem? Že kandidujete na politickou funkci? W. Mitchell dokázal to všechno a ještě mnohem víc po dvou velmi ošklivých nehodách, které mu zanechaly tvář plnou jizev po spáleninách, ruce bez prstů a slabé a nehybné nohy, se kterýma byl odsouzený na vozíček.
Po nehodě na motocyklu, při níž utrpěl popáleniny na více než 65 % těla, Mitchell absolvoval šestnáct chirurgických operací, ale přesto nemohl vzít do ruky vidličku, nedokázal vytočit telefonní číslo ani se bez cizí pomoci postarat o hygienu. Ale bývalý mariňák nikdy nevěřil, že by mohl prohrát. "O svou loď se musím postarat sám," říkával. "Na mně záleží, jestli jsem dole, nebo nahoře. Tuhle situaci bych mohl brát jako porážku nebo taky jako novou startovní čáru." O šest měsíců později už zase pilotoval letadlo.
233
232

Mitchell si koupil v Coloradu dům ve viktoriánském stylu, nějaké další nemovitosti, letadlo a bar. Později se spojil se dvěma přáteli, s nimiž založil výrobnu dřevěného uhlí. Časem se rozrostla a stala se druhým největším soukromým podnikem ve Vermontu.
Čtyři roky po motocyklové nehodě se Mitchellovo letadlo při stáru zřítilo zpátky na ranvej. Mitchell si roztříštil dvanáct hrudních obratlů a natrvalo ochrnul od pasu dolů. "Říkal jsem si, co se to k čertu děje? Co jsem komu udělal, že jsem si něco takového zasloužil?"
K zemi ho to však nesrazilo. Ve dne v nocí se snažil vypracovat tak, aby byl na pomoc druhých odkázán co nejméně. Byl zvolen starostou Crested Butte v Coloradu, aby uchránil město od stavby lomu, která by zničila krásu okolní přírody i životní prostředí. Později kandidoval do Kongresu a při volební kampani obrátil v klad svůj nevzhledný obličej sloganem "Nejsem jen další pěkná tvář".
Navzdory vzhledu, který člověka napoprvé šokoval, a přes veškeré fyzické potíže začal Mitchell sjíždět divokou vodu, zamiloval se a oženil, vystudoval obor veřejné správy a dál létal, bojoval za ochranu životního prostředí a promlouval na veřejnosti.
Mitchellův neotřesitelný pozitivní duševní přístup mu vysloužil účinkování v populárních televizních pořadech "Today Show" a "Good morning, America" a řadu článků v časopisech Parádě, Time, The New York Times i jinde.
"Než jsem ochrnul, mohl jsem dělat deset tisíc věcí," prohlašuje Mitchell. "Teď jich je jenom devět tisíc. Buď se můžu zabývat tím tisícem věcí, které jsem ztratil, nebo se můžu soustředit na zbývajících devět tisíc. Lidem říkám, že jsem zažil dvě velké rány. A to, že jsem je nebral jako výmluvu, abych mohl všechno vzdát, možná může být užitečné pro vás, abyste nějakou zkušenost, která vás sráží
k zemi, viděli v nové perspektivě. Podívejte se na ni z odstupu, v nové šířce, a potom můžete říct: "Třeba to nakonec není tak hrozné."
Pamatujte si: "Nezáleží tolik na tom, co vás potká, ale na tom, co s tím uděláte."
Jack Canfield a Mark V. Hansen
235
234

Běž, Patti, běž
Když byla Patti Wilsonová ještě malá, lékař jí řekl, že má epilepsii. Její otec Jim Wilson chodil každé ráno běhat. Jednou, to už byla větší, se na něj usmála skrze rovnátka: "Táti, já bych s tebou tak ráda chodila běhat, ale mám strach, že dostanu záchvat."

Otec ji uklidnil: "Jestli ho dostaneš, vím, co mám dělat, tak pojď běhat!"
A začali spolu běhat každý den. Byly to krásné společné chvíle a Patty při běhu nikdy záchvat nedostala. O několik týdnů později řekla otci: "Táti, víš, co bych si strašně přála? Překonat rekord v ženském vytrvalostním běhu."
Tatínek se podíval do Guinessovy knihy rekordů a zjistil, že největší vzdálenost, kterou kdy nějaká žena uběhla, je osmdesát mil. Když byla Patty v prvním ročníku na střední škole, oznámila: "Poběžím z Orange County až do Saň Franciska." (To je 400 mil.) "Až budu v druhém ročníku," pokračovala, "poběžím z Oregonu do St. Louis." (Asi 2 000 mil.) "A v posledním ročníku doběhnu až k Bílému domu." (Víc než 3 000 mil.)
Patti měla s ohledem na svůj handicap stejně velké ambice jako nadšení, ale podle svých vlastních slov se na nemoc dívala jenom jako na "nepříjemnost". Nestarala se o to, co jí bylo upřeno, ale o to, co jí zůstalo.
Toho roku doběhla do Saň Franciska a od startu až do
cíle měla na tričku nápis "Mám ráda epileptiky". Táta pořád běžel vedle ní a maminka, zdravotní sestra, je sledovala v obytném přívěsu pro případ, že by se něco stalo.
V druhém ročníku se s Patti vydali na cestu i její spolužáci. Vyrobili ohromný plakát s nápisem "Běž, Patti, běž!" (Ta slova se od té doby stala jejím heslem a také názvem knihy, kterou napsala.) Při druhém maratónu, na cestě do Portlandu, se jí zlomila jedna kůstka v chodidle. Lékař ji upozornil, že s během je pro tentokrát konec. "Kotník ti musím dát do sádry, jinak by došlo k trvalému poškození."
"Pane doktore, copak to nechápete?" protestovala. "To není jen nějaký můj rozmar, ale úžasná posedlost! Nedělám to jenom kvůli sobě, ale proto, abych rozbila ta pouta, která svazují tolik lidí. Nenašel by se nějaký způsob, abych mohla běžet dál?" Jedna možnost tu byla. Lékař mohl Pattiino chodidlo zpevnit i bez sádry, lepicím obvazem, ale varoval ji, že to bude neuvěřitelně bolet: "Budou se ti dělat puchýře." Patty souhlasila s lepicím obvazem.
Doběhla až do Portlandu, poslední míli s ní běžel ore-gonský guvernér. Novinové titulky psaly: "Superběžkyně Patti Wilsonová zakončila Maratón pro epilepsii v den svých 17. narozenin."
Po čtyřech měsících téměř nepřerušeného běhu ze Západního pobřeží na Východní Patti dorazila do Washingtonu a potřásla si rukou s prezidentem Spojených států. Řekla mu: "Chtěla jsem, aby lidé věděli, že epileptici jsou normální lidské bytosti a žijí normálním životem."
Když jsem tento příběh nedávno vyprávěl na jednom ze svých seminářů, se slzami v očích ke mně přišel jeden statný muž, napřáhl ke mně mohutnou dlaň a povídá: "Marku, já jsem Jim Wilson. Mluvil jste o mé dceři, o Patti." Jak mi řekl, díky jejímu ušlechtilému úsilí se vybralo dost peněz na zřízení devatenácti center pro epileptiky v celých Spojených státech, přičemž každé stálo několik milionů.
236
237

Jestliže Patti Wilsonová tolik dokáže s tak omezenými možnostmi, co potom musíte dokázat vy při plném zdraví?
Mark V. Hansen
Síla vůle

V malé venkovské škole se topilo ve starodávných kovových kamnech. Jeden z žáků měl vždy za úkol přijít do školy dřív a ještě před příchodem spolužáků a pana učitele ve třídě zatopit.
Jednoho dne ráno ale našli školu v plamenech. Malého chlapce, který měl zatopit, se jim podařilo vytáhnout ze sálající budovy v bezvědomí, víc mrtvého než živého. Měl těžké popáleniny dolní poloviny těla, a tak ho odvezli do místní nemocnice.
Strašlivě popálený chlapec v polovědomí na nemocničním lůžku matně slyšel lékaře, který právě mluvil s jeho matkou. Říkal, že její syn určitě umře - což by skutečně bylo nejlepší - protože požár hrozně poničil celou dolní polovinu jeho těla.
Ale statečný chlapec umřít nechtěl. Umínil si, že přežije. K údivu lékaře také opravdu přežil. Když pominulo nebezpečí smrti, zaslechl další tichou rozmluvu lékaře s matkou. Lékař říkal, že na dolní polovině chlapcova těla bylo spáleno tolik masa, že by snad bylo lépe, kdyby byl umřel, protože takhle je natrvalo odsouzen k životu mrzáka, bez jakékoli vlády nad dolními končetinami.
Srdnatý chlapec si znovu postavil hlavu. On žádný mr-zák nebude. Bude chodit. Ale od pasu dolů neměl bohužel
238
239

žádnou motorickou schopnost. Slaboučké nohy mu jen tak visely, byly celé, ale bez života.
Konečně ho propustili z nemocnice. Matka mu útlé nohy každý den masírovala, ale on nic necítil, nedokázal jimi pohnout ani o kousek. Ale to jeho vůli začít znovu chodit nijak neoslabilo.
Když nebyl v posteli, byl odkázán na invalidní vozík. Jednoho slunečného dne ho matka vyvezla na dvůr, aby se nadýchal čerstvého vzduchu. Tentokrát se však místo sezeni na místě vrhl z vozíku na zem. Plazil se po loktech přes trávník, nohy se za ním bezvládně plouhaly.
Dostal se až k bílému laťkovému plotu, který ohraničoval jejich pozemek. S velkým úsilím se po laťkách vytáhl nahoru. Pak se kousek po kousku vlekl podél plotu, rozhodnutý, že chodit bude. Dělal to tak každý den, až kolem plotu udusal cestičku. Nic na světě si nepřál tolik jako to, aby se v jeho bezvládných nohou zase probudil život.
Až každodenní masáže, chlapcova ocelová vytrvalost a tvrdošíjná vůle způsobily, že se dokázal postavit. Po nějaké době se už dokázal pomalu šourat, pak jít bez cizí pomoci - a potom i běhat.
Začal znovu do školy chodit a pak běhat, pro čirou radost z běhu. Na vysoké škole už závodil v lehké atletice.

Ještě později, v Madison Square Garden, tento mladík, který neměl ani přežít, který jistě nikdy neměl znovu začít chodit, který nikdy nemohl ani doufat, že bude běhat -tento mladík se silnou vůlí, doktor Glenn Cunningham, vytvořil světový rekord v běhu na jednu míli!
Buřt Dubin
Síla optimismu
Období války ve Vietnamu bylo pro pro americkou zahraniční politiku obtížnou dobou plnou zmatků, které činily utrpení všech zúčastněných ještě tragičtějším. Ale vzešel z ní podivuhodný příběh kapitána Geralda L. Coffeeho. Jeho letadlo bylo sestřeleno nad Čínským mořem 3. února 1966. Následujících sedm let strávil v zajateckých táborech. Váleční zajatci, kteří přežili, to podle jeho slov dokázali jen díky vytrvalému tělesnému cvičení, modlitbě a neustálé komunikaci mezi sebou. Po několikadenním mučení na vietnamské obdobě skřipce podepsal přiznáni, které od něj požadovali. Pak ho uvrhli zpátky do cely, kde se svíjel bolestí. Ještě víc ho však trápil pocit viny, že se nechal zlomit. Nevěděl, jestli jsou v jeho bloku ještě nějací Američané, ale pak uslyšel hlas: "Vězni se zlomeným ramenem v cele číslo šest, slyšíte mě?"
Byl to plukovník Robinson Risner. "Klidně můžete mluvit. Vítejte v hotelu U zlomeného srdce," přivítal ho.
"Pane plukovníku, víte něco o mém navigátorovi Bobu Hansenovi?" zeptal se Coffee.
"Ne. Poslechni, Jerry, musíš se naučit komunikovat klepáním na zeď. To je naše jediné spolehlivé spojení."
Risner řekl "naše"! To znamená, že tu je ještě někdo další. "Díky Bohu, jsem zase u svých," pomyslel si Coffee.
"Mučili tě, Jerry?" zeptal se Risner.
240

"Ano. A je mi hrozně, protože ze mne dostali všechno."
"Podívej," namítl Risner, "když se jednou rozhodnou, že tě zlomí, tak to také udělají. Důležité je, jak z toho vyvázneš. Stačí, když dodržíš zákon, a budeš se snažit vydržet co nejvíc. Jestli tě zlomí, nepoddávej se tomu. Olízej si rány a vzmuž se. Mluv s někým, jak jen to bude možné. Nestanuj se do sebe. Musíme se starat o sebe navzájem."
Coffee byl občas trestán za drobné přestupky několikadenním roztažením na provazech. Kamarád z vedlejší cely mu tehdy vyklepával na zeď "drž se", a že se za něj modlí. "A když zase trestali jeho," dodává Coffee, "dělal jsem to samé já."
Po dlouhé době Coffee konečně dostal dopis od své ženy.
Drahý Jerry,
měli jsme tu krásné jaro, ale samozřejmě jsi nám tu moc scházel. Děti se mají k světu. Kim už na vodních lyžích objela celé jezero. Chlapci se koupou a potápějí za přístavištěm a malý Jerry se ve vodě cáká s pla-vacím kolem.
Coffee přestal číst, protože se mu oči plnily slzami a přitiskl si dopis na prsa. "Malý Jerry? Kdo je to Jerry?" Pak mu to došlo. Dítě, které čekali, se narodilo, až když byl ve vězení, je to chlapec, a manželka mu dala jméno Jerry. Nemohla tušit, že její předchozí dopisy nedostal, a tak o nejmladším synovi mluvila s naprostou samozřejmostí. Coffee poznamenává:
"Když jsem její dopis držel v ruce, zaplavily mě nejrůznější pocity: úleva, že konečně vím, že rodina je v pořádku, lítost, že jsem přišel o celý první rok Jerryho života, a vděčnost za tu Boží milost, že jsem vůbec naživu." Dopis končil slovy: Všichni doma a spousta dalších lidí se modlíme, abys byl v bezpečí a brzy se nám vrátil domů. Prosím tě, miláčku, opatruj se.
Miluji tě
Bea
Coffee vypráví o předlouhých hodinách, po které si vězni v duchu přehrávali svůj film: jak jsou zpátky doma a přecházejí z jedné místnosti do druhé a kamera přitom zabírá každý detail. Znovu a znovu si představovali, jaké to bude, až se vrátí domů. Coffee říká, že celou dobu vydržel jen díky svým přátelům a své víře. Vždycky v neděli jim dal nejvyšší důstojník v každém bloku signál, kterým je svolával k bohoslužbě. Každý z mužů se ve své cele postavil, pokud toho byl schopen, a s pocitem sounáležitosti se všichni modlili dvacátý třetí žalm: "...Prostíráš pro mě stůl před zraky mých nepřátel, hlavu mi mažeš olejem, má číše přeteká."
Coffee dodává: "Uvědomil jsem si, že přesto, že jsem uvězněný na tom hrozném místě, má číše skutečně přetékala, protože jednou, dříve či později, se prostě musím vrátit do té krásné a svobodné země."
Konečně byla podepsána mírová dohoda a 3. února 1973, v den sedmého výročí Coffeeho uvěznění, si ho zavolali dva mladí vietnamští důstojníci.
"Dnes máme povinnost vrátit vám majetek," řekl jeden z nich.
"Jaký majetek?" zeptal se.
"Tento."
Coffee ztěžka polkl a natáhl ruku po zlatém snubním prstenu, který voják svíral mezi palcem a ukazováčkem. Ano, byl jeho. Navlékl si ho na prst. Byl mu trochu volný, ale nepochybně byl jeho. Nečekal, že by ho někdy dostal zpátky.
"Dětem bylo jedenáct nebo dvanáct, když mi ten prsten
243
242

sebrali. Najednou jsem se cítil starý a opotřebovaný. Nejlepší léta života jsem proseděl ve středověké kobce, vy-kloubili mi rameno, dostal jsem červy a Bůh ví co ještě. Ptal jsem se sám sebe, jestli mě moje vlastní děti, které zatím vyrostly a tolik se změnily, přijmou zpátky do rodiny, a jaké asi bude naše první setkání. A myslel jsem na Beu. Bude mě chtít? Má mé ještě ráda? Může vůbec vědět, jak moc pro mne po celá ta léta znamenala?*4

Cestu autobusem na hanojské letiště si Coffee pamatuje jen mlhavě, ale jasně si vzpomíná na jednu věc: na zářivou, krásnou, červeno-modro-bílou vlajku na ocase obrovského dopravního letadla C-141, které se lesklo v slunečním světle a čekalo na první skupinu propuštěných vězňů.
Poblíž stálo několik desítek amerických vojáků, kteří se na ne usmívali zpoza plotu a zdravili je vztyčenými palci. Bývalí vězňové se seřadili do dvojstupu a vietnamský důstojník podle seznamu překontroloval jejich jména, hodnosti a funkce.
"Podplukovník Gerald L. Coffee, Námořnictvo Spojených států," (v nepřítomnosti byl povýšen o dvě hodnosti).
Když Coffee vykročil z řady, hned si všiml amerického plukovníka ve zbrusu nové modré uniformě letectva, se znakem perutě a stužkami. Byla to první americká vojenská uniforma, kterou po tolika letech viděl. Plukovník odpověděl na Coffeeho hbitý pozdrav.
"Podplukovník G. L. Coffe se hlásí do služby, pane."
"Vítej zpátky, Jerry." Plukovník napřáhl obé ruce a pevné stiskl Jerryho dlaň. Když všichni nastoupili, pilot se velkoryse rozjel na ranvej, zabrzdil a otevřel naplno klapky. Provedl poslední kontrolu motorů a ohromné zvíře se začalo třást a chvět. Když odjistil brzdy, ozvalo se příšerné burácení a letadlo se vyřítilo po ranveji. Jakmile byli ve vzduchu, pilotův hlas z reproduktoru naplnil celou kabinu. Zněl silně a jistě.
244
"Přijměte mé blahopřání, pánové. Právě jsme opustili Severní Vietnam." Teprve potom se všichni začali radovat.
První zastávkou na cestě domů byla Clarkova letecká základna na Filipínách. Vítaly je davy lidí s transparenty: "Vítejte doma! Milujeme vás! Ať vám Bůh žehná!" Za bezpečnostní linii se při každém jménu válečného zajatce, které bylo přečteno při jeho výstupu z letadla, ozval bouřlivý potlesk. Byly tam televizní kamery, ale nikoho z mužů nenapadlo, že je v tentýž okamžik, brzy ráno, sleduji miliony Američanů ve svých domovech a radují se a pláčou.
Aby mohli propuštěni zajatci ihned zavolat domů, byly zřízeny zvláštní telefonní linky. Coffeeho žaludek se bouřil při těch nekonečných několika vteřinách, než Bea zvedla telefon doma v Sanfordu na Floridě, kde čekala s dětmi.
"Ahoj, miláčku. To jsem já. Můžeš tomu uvěřit?"
"Ahoj, to víš, že můžu, miláčku. Viděli jsme tě v televizi, když jsi vystupoval z letadla. Musela tě vidět celá Amerika. Vypadáš skvěle!"
"To nevím. Jsem dost vychrtlý. Ale jsem v pořádku. Nemůžu se dočkat, až budu doma."
Po dlouho vytouženém setkání s manželkou a dětmi šli v neděli na mši. Takto Coffee odpověděl na přivítání, které pronesl jejich farář. Nic na světě nevystihuje lépe kodex pravého optimisty:
"Skutečným klíčem k přežití všech těch let pro mne byla víra. Víra v sebe samotného, že jednoduše splním svou povinnost, jak nejlépe dovedu, a že se nakonec vrátím domů se ctí. Víra v ostatní, vámi počínaje, protože jsem věděl, že se postaráte o mou rodinu, a ve spoluvězně v ostáních celách a blocích, na které jsem byl odkázán a oni byli - někdy přímo zoufale - odkázáni zase na mě. Víra v mou zemi, v její instituce a v cíl a ve věc naší země... A samozřejmé víra v Boha - který je opravdu, jak všichni víte, základem všeho... Náš život je jako neustálá
245
Víra
cesta - a my se musíme učit a růst na každém jejím zákrutu, musíme jít dál, i když někdy klopýtáme, ale nepřestáváme směřovat k tomu, co je v nás nejlepší."
David McNally podle Alana Loy McGinnise
My, vozíčkáři, nejsme žádné bábovky. Jinak bychom tu už nebyli. Opravdu nás hned tak něco nerozhází a v mnoha ohledech jsme byli obdařeni takovou intuicí a kuráží, jaké byste sotvakde našli.
Chtěl bych vám říct, že odmítnutí úplně a beze zbytku přijmout vlastní postižení stojí a padá s jednou věcí: s vírou, téměř nadpozemskou vírou.
V přijímacím sále Institutu všeobecného lékařství a rehabilitace na East River, na 34. ulici v New Yorku visí na stěně bronzová deska. Měsíce jsem tam jezdil dvakrát, třikrát týdně na léčení, tolikrát jsem projel přijímacím sálem sem a tam. Ale nikdy jsem si neudělal čas, abych si k té desce dojel a přečetl si, co je na ní napsáno. Jednou odpoledne jsem to udělal. Přečetl jsem si ji jednou, pak podruhé... Když jsem ji dočetl podruhé, téměř jsem vybuchl - ne zoufalstvím, ale takovou vnitřní silou, že jsem zaťal ruce do opěrek vozíku a vzepřel se na nich. Rád bych se s vámi o ni podělil.
Krédo těch, kdo zažili utrpení
Prosil jsem Boha o sílu, abych něčeho dosáhl. Učinil mě slabým, abych se mohl učit skromně poslouchat...
247
246

Prosil jsem o zdraví, abych mohl konat velké věci.
Dostal jsem nemoc, abych mohl dělat něco lepšího...
Prosil jsem o bohatství, abych mohl být šťastný.
Dostal jsem chudobu, abych mohl být moudrý...
Prosil jsem o moc, aby mě lidé mohli chválit.
Dostal jsem slabost, abych mohl cítit, že potřebuji Boha...
Prosil jsem o všechno, co by mi dávalo radost ze života.
Dostal jsem život, abych mohl mít radost ze všeho...
Nedostal jsem nic z toho, oč jsem prosil - ale všechno, v co jsem doufal.
Téměř navzdory mně samému byly mé modlitby vyslyšeny.
Jsem člověk, kterému se dostalo nejvíce požehnání ze všech lidí!

Roy Campanella
Zachránila 219 života
Hrdinství paní Betty Tisdaleové se málokdo na světě vyrovná. Když v dubnu 1975 naplno propukla válka ve Vietnamu, věděla, že musí zachránit čtyři sta sirotků, kterým hrozilo, že budu vyhozeni na ulici. Se svým manželem, bývalým dětským lékařem, plukovníkem Patrickem Tisda-lem už adoptovala pět osiřelých vietnamských děvčátek, přestože její muž byl vdovec a měl z prvního manželství pět dětí.
Tom Dooley pracoval v roce 1954 ve Vietnamu jako lékař vojenského námořnictva a pomáhal uprchlíkům emigrovat z komunistického severu. Betty o něm říká: "Skutečně věřím, že Tom Dooley je světec. Svým jednáním navždy změnil můj život." Když si přečetla Dooleyho knihu, vzala své celoživotní úspory a čtrnáctkrát se o dovolené vydala do Vietnamu, kde pracovala v nemocnicích a sirotčincích, které Dooley založil. V Saigonu se zamilovala do sirotků z An Lac (Šťastné místo), vedeného paní Vu Thi Ngai, kterou Betty v den pádu Vietnamu odvezla s sebou do Georgie, kde dodnes žije s Betty a jejími deseti dětmi.
Betty je osoba pohotová a rozhodná, a když zjistila, jak smutný osud by čekal čtyři sta dětí, okamžitě zahájila akci. Zavolala paní Ngai: "Přijedu k vám, odvezu děti a všem seženu adoptivní rodiče." Nevěděla jak. Věděla jen, že to
249
248

udělat musí. Ve filmu "Děti z An Lac", který byl o této evakuaci natočen, hrála postavu Betty Shirley Jonesová.
Betty dokázala v mžiku pohnout horou. Nejrůznějšími způsoby získala potřebný obnos, přijímala i drobné. Prostě se rozhodla, že to dokáže, a také se jí to podařilo. Říká: "Představila jsem si, jak všechny ty děti vyrůstají v dobrých křesťanských amerických rodinách, a ne v komunismu." To jí dodávalo sílu.
Do Vietnamu odletěla v neděli, z Fort Benningu v Geor-gii, a v úterý dorazila do Saigonu. Zázrakem a bez odpočinku překonala všechny překážky a do sobotního rána se jí podařilo odvézt letadlem všechny sirotky ze Saigonu. Hned po příjezdu jí však dr. Dan, ředitel vietnamské sociální správy, z ničeho nic oznámil, že dá povolení jen dětem do deseti let, které navíc musejí mít rodný list. Záhy zjistila, že sirotci mohou být rádi, že jsou vůbec naživu, o rodných listech nemohla být ani řeč.
Betty šla do nemocnice na dětské oddělení a vyzvedla si tam dvě stě dvacet pět rodných listů. Vymyslela si datum, čas a místo narození pro všech dvě stě devatenáct nemluvňat, batolat a dalších dětí, které přicházely v úvahu. Přiznává: "Neměla jsem nejmenší tušení, kdy, kde a komu se ty děti narodily. Prostě jsem si ty rodné listy vycucala z prstu." Rodné listy byly pro děti jedinou nadějí na bezpečný odjezd a na rozumnou a svobodnou budoucnost. Bylo to teď, anebo nikdy.
Evakuované děti ale potřebovala někde umístit... Vojenská správa Fort Benning ji odmítala, ale Betty se úžasně a tvrdohlavě snažila dál. Zkoušela všechno možné, ale nemohla se dovolat k velícímu generálovi, a tak zatelefonovala do kanceláře tajemníka ozbrojených sil Bo Calla-waye. Ten však měl také přikázáno s Betty nemluvit, i kdyby měla sebenaléhavější a životně důležité důvody. Betty však nezlomili. Zašla už příliš daleko a udělala příliš
250
mnoho na to, aby se teď kýmkoli nechala zastavit. A protože Bo Callaway pocházel z Georgie, zavolala jeho matce a všechno jí vypověděla. Betty si ji svou odvahou získala a poprosila ji, aby se u syna přimluvila. Doslova přes noc tajemník pro ozbrojené síly, její syn, zařídil, aby škola ve Fort Benning mohla být použita pro přechodný pobyt sirotků z An Lac.
Ale stále zbýval jeden úkol: jak dostat děti VEN z Vietnamu. Betty se ihned po příjezdu do Saigonu vydala za velvyslancem Grahamem Martinem s prosbou, aby jí pomohl děti nějak přepravit. Zkusila požádat o jeden charte-rový let u Pan Am, ale londýnský Lloyds právě v té době tolik zvýšil pojistku, že nebylo o čem jednat. Velvyslanec jí přislíbil pomoc pod podmínkou, že celá dokumentace oficiálně projde vietnamskou vládou. Dr. Dan podepsal poslední prohlášení doslova a do písmene v okamžiku, kdy děti nasedaly do dvou vojenských letadel.
Sirotci byli podvyživení a neduživí. Většina jich nikdy nevyšla ze sirotčince. Byli vyděšení. Betty získala vojáky a tým ABC, aby jí pomohli dostat děti do letadel, doprovázet je na cestě a krmit. Nevěřili byste, jak hluboko a natrvalo se tato krásná sobota s dvěma sty devatenácti dětmi, které byly odváženy za svobodou, zapsala do srdcí všech dobrovolníků. Plakali radostí a dojetím, že mohli hmatatelně přispět k něčí svobodě.
Se získáním letu z Filipín domů byly obrovské potíže^ Letadlo United Airlines stálo 21 000 dolarů. Dr. Tisdale se z lásky k dětem za zaplacení nákladů zaručil. Kdyby jen Betty měla víc času, pravděpodobně by let získala zadarmo! Ale hrálo se o čas, a Betty čekat nemohla.
Všechny děti byly po příjezdu do Spojených států do měsíce adoptovány. Tresslerova lutheránská agentura v pennsylvánském Yorku, která se specializuje na adopce postižených dětí, našla pro každého sirotka domov.
251
Pomůžete mi?
Betty znovu a znovu dokazovala, že lze dosáhnout čehokoli, jen když jste jednoduše ochotni žádat, nespokojit se s odmítnutním, udělat všechno, co je zapotřebí, a vytrvat.
Jak jednou řekl dr. Tom Dooley: "Na neobyčejné skutky je zapotřebí obyčejných lidí."
Jack Canfield a Mark V. Hansen
V roce 1989 došlo v Arménii k zemětřesení o síle 8,2 stupně Richterovy stupnice, které během čtyř minut téměř vše srovnalo se zemí a zabilo více než 30 000 lidí.
Uprostřed největší hrůzy a chaosu jeden otec ponechal svou ženu v bezpečí domova a rozeběhl se ke škole, v níž měl být jejich syn. Ale zjistil, že z celé školní budovy zbyla jen hromada sutin.

Když se vzpamatoval z prvotního traumatizujícího šoku, vzpomněl si na slib, který kdysi dal svému synovi: "Ať se stane cokoli, můžeš se na mne spolehnout!" Do očí mu vhrkly slzy. Když se podíval na sutiny, které dřív byly školou, přepadala ho beznaděj, ale v paměti mu pořád znovu zaznívala slova jeho slibu.
Snažil se soustředit na to, kudy doprovázel syna každé ráno do školy. Rozpomněl se, že jeho třída byla v pravém zadním rohu budovy. Ihned se tam rozběhl a začal odhra-bávat vrstvy sutě.
Mezitím se objevili i rodiče dalších ztracených dětí a zoufale volali: "Můj syn!" "Má dcera!" Jiní rodiče se ho v dobrém úmyslu snažili odvést od pozůstatků školy se slovy:
"Už je pozdě!"
"Jsou mrtví!"
"Těm už nepomůžete!"
253
"Jděte domů!"
"No tak, smiřte se s tím, už pro ně nic nemůžeme udělat!"
"Vždyť to tak děláte ještě horší!"
Pro každého měl jedinou odpověď: "Pomůžete mi?" A pak dál odvaloval kámen po kameni, aby se dostal ke svému synovi.
Když dorazil velitel hasičů, pokusil se ho od sutin odvést varováním: "Propukají požáry a všude dochází k výbuchům. Je to tu pro vás nebezpečné. My se o všechno postaráme. Jděte domů." Na to mu milující a ustaraný arménský otec odpověděl: "Pomůžete mi?"
Přijela policie: "Jste rozhněvaný, rozčilený a už je po všem. Jenom ohrožujete ostatní. Jděte domů. My si to vezmeme na starost." Odpověděl: "Pomůžete mi?" Nepomohl nikdo.
Odvážně pokračoval v odstraňování sutě sám, protože potřeboval jistotu: "Je můj chlapec živý nebo mrtvý?"
Kopal osm hodin... dvanáct hodin... dvacet čtyři hodin... třicet šest hodin... a pak, po třiceti sedmi hodinách, když odvalil další balvan, uslyšel hlas svého syna. Ze všech sil na něj zavolal: "ARMANDE!" Ozvalo se: "Táto!?! To jsem já, táti! Říkal jsem dětem, ar nemají strach, že mě zachráníš, a když zachráníš mě, budou taky zachráněni. Ty jsi mi slíbil: ‚Ať se stane cokoli, můžeš se na mě spolehnout!' A dodržel jsi to, táto!"
"Jak to tam uvnitř vypadá? Jste v pořádku?" ptal se otec.
"Zůstalo nás tu čtrnáct z třiceti tří, táti. Máme hrozný strach, hlad a žízeň a jsme ti moc vděční, že jsi tady. Když ta škola spadla, udělala nad námi takovou trojúhelníkovou střechu, a to nás zachránilo."
"Armande, pojď ven!"
"Ne, táti! Ať jdou nejdřív ostatní, protože ty mě určitě
vytáhneš. Ať se stane cokoli, vím, že se na tebe můžu spolehnout!"
Mark V. Hansen
254

Ještě jednou
Děj jednoho anglického románu z 19. století je zasazen do malého velšského městečka, ve kterém se lidé už po pět set let o každém Štědrém večeru scházejí v kostele a modlí se. Krátce před půlnocí si rozsvítí svíčky v lucerničkách a za zpěvu koled a chvalozpěvů se vydají na polní cestu, po které ujdou několik mil až ke starému a opuštěnému kamennému stavení. Tam postaví betlem i s jesličkami. A v prosté úctě si kleknou a modlí se. Jejich chvalozpěvy rozehřívají mrazivý prosincový vzduch. Každý člověk z města, který se udrží na nohou, tam je.
Městem totiž koluje pověst, že když tam o Štědrém večeru přijdou všichni obyvatelé a všichni se budou modlit s dokonalou vírou, pak a jedině tehdy, přesně když odbije půlnoc, dojde k druhému příchodu Krista. A tak už pět set let chodí k rozbořenému kamennému stavení a modlí se tam. Ale druhého příchodu se ještě nedočkali.
Jedné z hlavních postav románu je položena otázka: "Věříte, že Ježíš o Štědrém večeru přijde do našeho města?"
"Ne," odpovídá a smutně přitom potřásá hlavou. "Nevěřím."
"Tak proč tam každý rok chodíte?"
"A co kdybych byl jediný, kdo tam nebude, až se to stane?"
To je ale dost malá víra, nemyslíte? Ale je to alespoň nějaká víra. A jak se píše v Novém zákoně, na to, abychom se dostali do Božího království, nám stačí tak malá víra jako jedno hořčičné semínko. A někdy, když pracujeme s dětmi, které trpí různými poruchami, s ohroženou mládeží, problémovými dospívajícími, alkoholiky, narkomany, deprimovanými lidmi nebo sebevrahy, kteří jsou našimi partnery, přáteli nebo klienty... právě tehdy potřebujeme onen zlomeček víry, která přiměla toho muže, aby každý rok o Štědrém večeru přišel k rozbořenému stavení. Možná právě tentokrát, možná právě já na tom něco změním.
Někdy musíme pracovat s lidmi, kteří jsou ostatními považováni za beznadějné případy. Možná jsme i my došli k závěru, že se nemohou změnit ani zlepšit. A právě tehdy, jestliže se nám podaří najít i jenom střípek naděje, se před námi může otevřít nový obzor, můžeme dosáhnout znatelného úspěchu, zachránit něco, co si záchranu zaslouží. Příteli, prosím tě, jdi tam ještě jednou, ještě naposled.
Hanoch McCarty
256
257

Veliké věci jsou všude kolem nás -jenjich využít!
Na světě je spousta lidí, kteří by mohli vyhrávat olympijské nebo celoamerické hry, ale nikdy se o to nepokusili.

Odhaduji, že by mě za ta léta, co vyhrávám ve skoku o tyči, mohlo porazit alespoň pět milionů lidí. Je tolik lidí, kteří jsou silnější, větší a rychlejší než já, a mohli to dokázat, ale nikdy nevzali tyč do ruky a nikdy se ani v nejmenším nepokusili odlepit nohy od země a přeskočit přes laťku.
Veliké věci jsou všude kolem nás. Je jednoduché stát se slavným, protože slavní lidé vám pomohou. Na soutěžích, kterých jsem se účastnil, je jedna úžasná věc: špičky z vaší branže se se všemi ostatními dělí o své postřehy, metody a techniky. Zažil jsem, jak ti nejúspěšnější obchodníci otevřeně a podrobně vysvětlují nováčkům, jak svého úspěchu dosáhli. Nic si neschovávají pro sebe. A mohu dosvědčit, že totéž platí i ve sportovním světě.
Nikdy nezapomenu na období, v němž jsem se snažil překonat rekord Dutche Warmera Dáma. Když jsem se dostal asi na jednu stopu pod jeho rekord, zatelefonoval jsem mu: "Dutchi, mohl bys mi pomoct? Zdá se mi, že jsem se dostal na svou hranici. Nemůžu skočit ani o kousek výš."
Odpověděl mi: "Jistě, Bobe. Přijď ke mně a udělám pro tebe, co je v mých silách." Strávil jsem s tímto mistrem, nejslavnějším skokanem o tyči na celém světě, tři dny. Po
celou dobu mi Dutch předával všechno, co kdy poznal. Některé věci jsem dělal špatně a Dutch je opravoval. Abych to zkrátil, skočil jsem nakonec o osm palců víc. Ten úžasný člověk mi dal to nejlepší, co mohl. Zjistil jsem, že sportovní šampióni a slavné postavy to pro vás ochotně udělají jen z toho důvodu, abyste se také mohli stát slavnými.
John Wooden, slavný basketbalový trenér UCLA, se řídí touto filosofií: každý den musím pomoci člověku, který mi to nikdy nebude moci oplatit. To je jeho závazek.
Když Georg Allen psal svou disertaci, v níž se zabýval technikou hry v americkém fotbalu, sestavil také třiceti-stránkový dotazník, který rozeslal známým trenérům po celých Spojených státech. V pětaosmdesáti procentech případů ho vyplnili celý.
Velcí lidé se rádi dělí a jedním z příkladů je právě Geor-ge Allen, jeden z nejslavnějších fotbalových trenérů na světě.
Velcí lidé vám prozradí svá tajemství. Vyhledejte je, zavolejte jim nebo si kupte jejich knihy. Choďte tam, kde je můžete najít, přibližte se k nim a mluvte s nimi. Je snadné být velký, když se stýkáte s velkými lidmi.
Bob Richards Olympijský vítěz
258
259

SEBRANÉ MOUDROSTI
Život je zkouška.
Je to jen zkouška.
Kdyby to byl skutečný život,
dostali bychom
podrobnější instrukce o tom,
kam máme jít a co máme dělat!
Nalezeno na jedné nástěnce
Uzavřela jsi dobrý obchod!
Když bylo Maritě třináct, byla v módě batikovaná trička a prodřené džíny. Přestože jsem vyrůstala v době ekonomické deprese a na oblékání jsem neměla peníze, nikdy jsem nechodila tak otrhaná. Jednou jsem ji přistihla, jak venku na cestě odírá švy svých nových džin pískem a hlínou. Jako by do mne hrom uhodil, když jsem viděla, jak ničí kalhoty, které jsem jí právě koupila, a také jsem jí to běžela říct. Drhla je dál, i když jsem jí vyprávěla dojemný románek svého chudobného dětství. Když mi došel dech a viděla jsem, že jsem dceru zjevně nepohnula k slzám lítosti, zeptala jsem se, proč si ničí nové džíny. Aniž zvedla od kalhot hlavu, odpověděla: "Nové se nedají nosit"
"Proč ne?"
"Prostě to nejde. Tak je trochu vošoupám, aby vypadaly obnošenější." Taková nelogičnost! Jak může být v módě ničit nové oblečení?
Když jsem ji ráno viděla, jak se oblékla školy, pokaždé jsem na ni zůstala civět a zajíkla jsem se: "Moje dcera a takhle vypadá." Stála tam v tátově starém tričku s modrými batikovanými fleky a čmouhami. Tak akorát do popelnice, říkala jsem si. A ty džíny - má je tak nízko, že jsem se bála, že z ní musí spadnout, jakmile se trochu víc nadechne. Ale neměly kam padat. Měla je tak obtažené, že se nemohly posunout ani o milimetr. Z roztřepených lemů,
263
kterým pomohla kamením, visely cancoury a při chůzi za ní povlávaly.
Když jednou odešla do školy, jako bych slyšela Boží hlas: "Uvědomuješ si, jakými slovy Maritu každý den vyprovázíš? ‚Moje dcera - a takhle vypadá.' Jakmile přijde do školy, kde si kamarádky vyprávějí o svých staromód-ních matkách, kterým se pořád něco nelíbí, vždycky může dát k lepšímu i jeden z tvých komentářů. Vidělas vůbec ostatní děvčata z její školy? Zkus se někdy podívat, jak chodí oblečená."
Toho dne jsem ji přijela vyzvednout ke škole a zjistila jsem, kolik děvčat vypadá ještě mnohem hůř. Po cestě domů jsem nadhodila, že jsem jednala unáhleně, když jsem ji tehdy uviděla, jak si ničí džíny. Nabídla jsem jí kompromis: "Ode dneška si můžeš nosit, co chceš, když jdeš do školy nebo když jdeš ven s kamarády, a nebudu tě za to hubovat."
"To bude úleva."
"Ale když se mnou půjdeš do kostela, na nákupy nebo někam na návštěvu, chci, aby ses oblékla tak, jak víš, že se to líbí mně, a nebudu ti to muset nijak připomínat."
Zamyslela se.
Pak jsem dodala: "To znamená, že se v 95% případů ob-lečeš podle sebe a v 5% podle mého. Co tomu říkáš?"
Hned napřáhla ruku, a když mi ji stiskla, zablesklo jí v očích. "Mami, to je pro tebe dobrý obchod!"

Od té doby jsem ji každé ráno vyprovázela spokojeně a nehubovala ji kvůli tomu, co má na sobě. Ale když šla ven se mnou, bez řečí se oblékla slušně. Uzavřely jsme dobrý obchod!
Florence Littauerová
Zastav a rozhlédni se
Všichni jsme už slyšeli známý výrok: "Nezapomeň se zastavit a přivonět k růži." Ale jak často si ve skutečnosti uděláme čas a vypadneme z hektického tempa svého života, abychom vzali na vědomí okolní svět? Příliš často se necháváme uvěznit nabitým denním rozvrhem, myšlenkou na schůzku, která nás čeká, nebo silničním provozem a životem vůbec, takže si ani neuvědomíme, že kolem nás jsou také jiní lidé.
I já, stejně jako ostatní, takhle vypínám svět, zvlášť když mám řídit auto na přecpaných ulicích v Kalifornii. Před nedávném jsem však byl svědkem události, která mi ukázala, jak mi ulita mého malého světa brání v rozhledu na velký svět všude kolem.
Jel jsem na pracovní schůzku a jako obvykle jsem si plánoval řeč. Dostal jsem se k dost rušné křižovatce a na semaforu právě naskočila červená. "Dobře," pomyslel jsem si, "na příštích světlech projedu, když se mi teď podaří dostat se před ostatní."
Byl jsem jak automatický pilot připravený ke startu, ale najednou mě z transu probudil nezapomenutelný pohled. Mladý pár zavěšený do sebe, oba byli slepí, přecházel křižovatku, po které svištěla auta všemi směry. Muž držel za ruku chlapečka a žena tiskla k prsům nemluvně v klokán-

ku. Oba měli v ruce bílou hůl a pátrali s ní po stopách, které by je převedly přes křižovatku.
Ze všeho nejdřív se mne zmocnilo dojetí. Potýkali se s tím, co jsem považoval za jedno z nehroznějších postižení - se slepotou. "To je strašné, když člověk oslepne," napadlo mě. V tu chvíli mi projela hlavou úděsná myšlenka, protože pár nešel po přechodu, ale vydal se přes křižovatku napříč, přímo do jejího středu. Nevěděli o nebezpečí, v němž se ocitli, a směřovali přímo do dráhy přijíždějících aut. Dostal jsem o ně hrozný strach, protože jsem nevěděl, jestli ostatní řidiči vědí, co se tam děje.
Celou scénu jsem pozoroval z první řady aut (měl jsem nejlepší sedadlo), a mohl jsem se tak stát svědkem zázraku. Všechna auta ve všech směrech naráz zastavila. Nikde nezaskřípaly brzdy a odnikud se neozvalo troubení. Nikdo nezakřičel: "Uhněte někam!" Všechno ztuhlo. Zdálo se, že se kvůli té rodině zastavil i čas.
Užasle jsem se ohlédl po okolních autech, abych se přesvědčil, že všichni vidíme totéž. Pozornost všech byla upřena na onen pár. Náhle zareagoval řidič po mé pravici. Vyklonil hlavu z okénka a zakřičel: "Doprava. Jděte doprava!" Ostatní se připojili a jednohlasně zakřičeli: "Jděte doprava!"
Manželský pár za neustálého poklepávání hůlkami opravil směr, přesně podle vedení. S důvěrou ve své bílé hole a volání starostlivých lidí se dostali na druhou stranu vozovky. Když došli k chodníku, zarazila mě jedna věc - pořád byli do sebe zavěšeni.
Zarazil mě nepřítomný výraz jejich obličeje a napadlo mě, že vůbec netušili, co se kolem nich ve skutečností dělo. Přesto jsem hned pocítil, jak si všichni, kdo na křižovatce zastavili, úlevně oddechli.
Koutkem oka jsem se podíval po okolních autech. Řidič napravo ode mne si mumlal: "No kdo to kdy viděl?!" Řidič vlevo si říkal: "To je neuvěřitelné!" Myslím, že jsme všichni byli hluboce dojati tím, čeho jsme právě byli svědky. Lidské bytostí na okamžik vystoupily samy ze sebe, aby pomohly čtyřem potřebným lidem.
Od té doby jsem o té situaci mnohokrát přemýšlel a hodně jsem se z ní poučil. Zaprvé: "Zpomal a přivoň si k růžím." (Což jsem do té doby dělal dost zřídka.) Udělej si čas na to, aby ses kolem sebe mohl porozhlédnout a opravdu vidět, co se před tebou právě teď děje. Jednejte tak a zjistíte, že tento okamžik je všechno, co existuje, ba co víc, že tento okamžik je jediné, čím můžete životu dát smysl.
Druhé ponaučení bylo, že svého cíle můžeme dosáhnout vírou v sebe sama a důvěrou v ostatní, nehledě na zdánlivě nepřekonatelné překážky.
Cílem nevidomého páru bylo prosté ve zdraví přejít na druhou stranu ulice. Překážkou bylo osm řad aut, která jela přímo na ně. A přesto bez paniky a bez pochyb šli dál, dokud svého cíle nedosáhli.
My také můžeme směřovat ke svému cíli s klapkami na očích, které nám brání v rozhledu na překážky. Musíme jen věřit své intuici a přijmout vedení jiných lidí, kteří možná vidí lépe.
A konečně jsem se opravdu naučil vážit si daru zraku, který jsem příliš často považoval za samozřejmost.
Umíte si představit, jak by se změnil váš život, kdybyste neviděli? Jen si zkuste představit, že vcházíte do rušné křižovatky a přitom nic nevidíte. Jak často zapomínáme na prosté, a přece neuvěřitelné dary, které jsme v životě dostali. Když jsem tenkrát z křižovatky odjížděl, cítil jsem mnohem větší úctu k životu a soucit s ostatními než dřív. Od té doby jsem se rozhodl, že při své každodenní činnosti budu věnovat větší pozornost životu a talentu, který mi dal

Kdybych si mohla zopakovat život
Bůh, budu využívat pro dobro těch, kdo takové štěstí neměli.
Učiňte něco pro sebe na své cestě životem: zpomalte a udělejte si čas na to, abyste opravdu viděli. Udělejte si čas na to, abyste se mohli rozhlédnout kolem sebe a uviděli, co se děje právě teď, právě tam, kde jste. Možná přicházíte o něco nádherného.
J. Michael Thomas

Z rozhovoru se starými a a umírajícími lidmi nevyplývá, že by litovali věcí, které udělali, ale spíš litují toho, co neudělali.
Příště bych se odvážila víc chybovat.
Všechno bych brala ve větším klidu. Byla bych pružnější.
Dělala bych větší hlouposti než tentokrát.
Nebrala bych tolik věcí vážně.
Pokusila bych se o víc věcí.
Víc bych cestovala.
Vylezla bych na víc hor a jela bych si zaplavat k víc řekám.
Jedla bych víc zmrzliny a míň fazolí.
Možná bych měla víc skutečných potíží, ale míň zdánlivých.
Víte, já patřím k lidem, kteří rozumně a zdravě prožívali hodinu po hodině každý nový den.
Zažila jsem nádherné chvíle, a kdybych mohla žít svůj život znovu, udělala bych si jich víc. Abych pravdu řekla, bylo by to jediné, o co bych se snažila: o krásné chvíle.
Užívala bych si jeden den po druhém, pěkně popořádku místo toho, abych každý den o tolik let předbíhala.
269
268

Byla jsem jednou z těch, kdo neudělají ani krok bez teploměru, ohřívací láhve, pláštěnky a padáku.
Kdybych mohla všechno prožít znovu, brala bych si na cestu mnohem lehčí zavazadla.
Kdybych měla žít znovu, začala bych brzy na jaře chodit bosá a do podzimu bych nevzala boty na nohy.
Víc bych chodila tancovat.
Víc bych jezdila na kolotoči.
Natrhala bych si víc sedmikrásek.
Nadine Stairová (85 let)
Dva mniši
Dva mniši se vydali na pouť. Došli k brodu, u kterého uviděli svátečně ustrojenou dívku. Dívka bezradně stála na břehu, protože voda byla hluboká a při brodění by si v ní zničila šaty. Jeden z mnichů ji bez řečí vzal na záda a přenesl ji na druhý břeh.
Oba mniši pak pokračovali v cestě. Ale po hodině chůze ten druhý začal svého spolubratra kárat: "Dotknout se ženy je nepochybně špatné; mít blízký kontakt s ženami je proti našim přikázáním. Jak jsi jen mohl jednat v rozporu s mnišskými pravidly?"
Mnich, který nesl dívku na zádech, mlčky šel dál, ale nakonec poznamenal: "Já jsem ji sundal ze zad už před hodinou, tak proč ty ji pořád ještě neseš?"
Irmgard Schloeglová Moudrost mistrů zenu
m
270

Sachi
Delfíní dar

Malá Sachi začala brzy po narození svého bratra prosit rodiče, aby ji s ním nechali o samotě. Rodiče se báli, že by jako většina čtyřletých dětí mohla na mladšího sourozence žárlit, že ho chce praštit nebo mu jinak ublížit, a tak jí to nedovolili. Ale Sachi neprojevovala žádné známky žárlivosti. K bratříčkovi se chovala laskavě a její prosby, aby s ním mohla zůstat na chvíli sama, byly čím dál naléhavější. Nakonec jí to rodiče dovolili.
Sachi se nadšeně vydala do pokoje svého bratra a zavřela za sebou dveře. Ale zůstala v nich mezírka - dostatečně velká, aby jí mohli rodiče potají nahlížet dovnitř a poslouchat, co se bude dít Uviděli malou Sachi, jak mlčky došla k bratříčkovi, sklonila se až k němu a pošeptala mu: "Bratříčku, pověz mi, jaký je Bůh. Už to začínám zapomínat."
Dan Millman
Plavala jsem asi padesát metrů pod hladinou. Věděla jsem, že se člověk nemá potápět sám, ale byla jsem dobrá potá-pěčka, a tak jsem se toho odvážila. Proud nebyl nijak silný a voda byla tak teploučká, průzračná a lákavá. Když mě chytla křeč, najednou mi došlo, jak to bylo ode mne hloupé. Neměla jsem velký strach, ale takové křeče v žaludku, že jsem se úplně zkroutila. Snažila jsem se rozepnout pás se závažím, ale pro křeče jsem se nemohla narovnat a nedosáhla jsem na sponu. Padala jsem stále hlouběji, nedokázala jsem se pohnout a začala jsem se opravdu bát. Viděla jsem na hodinky, zbývalo mi jen málo času, než vyčerpám poslední zbytek vzduchu. Pokusila jsem se masírovat si břicho. Neměla jsem na sobě kombinézu, ale přesto jsem rukama nemohla dostat ke svalům ztuhlým křečí.
Pomyslela jsem si: "Nemůžu tady přece takhle skončit! Mám ještě nahoře práci." Nemůžu jen tak anonymně umřít, aby se nikdo ani nedozvěděl, co se mi stalo. V duchu jsem křičela: "Pomozte mi někdo!"
Na to, co následovalo, jsem nebyla připravena. Z ničeho nic jsem zespoda ucítila tlak, který se mi opřel do podpaží. "Ach ne, žraloci!" napadlo mě. Zmocnil se mne úděs a zoufalství. Ale něco mi velkou silou nadnášelo paži. V mém zorném poli se objevilo oko - nejnádhernější oko, jaké si jen dokážu představit. Přísahám, že se usmívalo.
272
273

Byla jsem jednou z těch, kdo neudělají ani krok bez teploměru, ohřívací láhve, pláštěnky a padáku.

Kdybych mohla všechno prožít znovu, brala bych si na cestu mnohem lehčí zavazadla.
Kdybych měla žít znovu, začala bych brzy na jaře chodit bosá a do podzimu bych nevzala boty na nohy.
Víc bych chodila tancovat.
Víc bych jezdila na kolotoči.
Natrhala bych si víc sedmikrásek.
Nadine Stairová (85 let)
Dva mniši
Dva mniši se vydali na pouť. Došli k brodu, u kterého uviděli svátečně ustrojenou dívku. Dívka bezradně stála na břehu, protože voda byla hluboká a při brodění by si v ní zničila šaty. Jeden z mnichů ji bez řečí vzal na záda a přenesl ji na druhý břeh.
Oba mniši pak pokračovali v cestě. Ale po hodině chůze ten druhý začal svého spolubratra kárat: "Dotknout se ženy je nepochybně špatné; mít blízký kontakt s ženami je proti našim přikázáním. Jak jsi jen mohl jednat v rozporu s mnišskými pravidly?"
Mnich, který nesl dívku na zádech, mlčky šel dál, ale nakonec poznamenal: "Já jsem ji sundal ze zad už před hodinou, tak proč ty ji pořád ještě neseš?"
Irmgard Schloeglová Moudrost mistrů zenu
270

Sachi
Delfíní dar

Malá Sachi začala brzy po narození svého bratra prosit rodiče, aby ji s ním nechali o samotě. Rodiče se báli, že by jako většina čtyřletých dětí mohla na mladšího sourozence žárlit, že ho chce praštit nebo mu jinak ublížit, a tak jí to nedovolili. Ale Sachi neprojevovala žádné známky žárlivosti. K bratříčkovi se chovala laskavě a její prosby, aby s ním mohla zůstat na chvíli sama, byly čím dál naléhavější. Nakonec jí to rodiče dovolili.
Sachi se nadšeně vydala do pokoje svého bratra a zavřela za sebou dveře. Ale zůstala v nich mezírka - dostatečně velká, aby jí mohli rodiče potají nahlížet dovnitř a poslouchat, co se bude dít Uviděli malou Sachi, jak mlčky došla k bratříčkovi, sklonila se až k němu a pošeptala mu: "Bratříčku, pověz mi, jaký je Bůh. Už to začínám zapomínat."
Dan Millman
Plavala jsem asi padesát metrů pod hladinou. Věděla jsem, že se člověk nemá potápět sám, ale byla jsem dobrá potá-pěčka, a tak jsem se toho odvážila. Proud nebyl nijak silný a voda byla tak teploučká, průzračná a lákavá. Když mě chytla křeč, najednou mi došlo, jak to bylo ode mne hloupé. Neměla jsem velký strach, ale takové křeče v žaludku, že jsem se úplně zkroutila. Snažila jsem se rozepnout pás se závažím, ale pro křeče jsem se nemohla narovnat a nedosáhla jsem na sponu. Padala jsem stále hlouběji, nedokázala jsem se pohnout a začala jsem se opravdu bát. Viděla jsem na hodinky, zbývalo mi jen málo času, než vyčerpám poslední zbytek vzduchu. Pokusila jsem se masírovat si břicho. Neměla jsem na sobě kombinézu, ale přesto jsem rukama nemohla dostat ke svalům ztuhlým křečí.
Pomyslela jsem si: "Nemůžu tady přece takhle skončit! Mám ještě nahoře práci." Nemůžu jen tak anonymně umřít, aby se nikdo ani nedozvěděl, co se mi stalo. V duchu jsem křičela: "Pomozte mi někdo!"
Na to, co následovalo, jsem nebyla připravena. Z ničeho nic jsem zespoda ucítila tlak, který se mi opřel do podpaží. "Ach ne, žraloci!" napadlo mě. Zmocnil se mne úděs a zoufalství. Ale něco mi velkou silou nadnášelo paži. V mém zorném poli se objevilo oko - nejnádhernější oko, jaké si jen dokážu představit. Přísahám, že se usmívalo.
272
273

Bylo to oko delfína. Když jsem se do něj podívala, věděla jsem, že jsem v bezpečí.
Plaval dál, nadnášel mě hřbetní ploutví zaháknutou v mém podpaží. Zaplavil mě pocit úlevy, uvolnila jsem se a objala ho. Cítila jsem, jak na mne z toho zvířete přechází pocit bezpečí; uzdravovalo mě a neslo mě vzhůru k hladině. Při stoupání mě přešly křeče v žaludku, cítila jsem se jistě a také jsem si velice silně uvědomovala, že mě delfín i uzdravil.
Po hladině mě vezl až ke břehu. Plaval se mnou do tak mělké vody, až jsem dostala strach, že tam uvízne a vlny ho vyvrhnou na břeh. Zatlačila jsem ho do větší hloubky a on tam čekal, díval se na mne, jako by se chtěl ujistit, že mi nic není.
Jako kdyby do mne vjela nová životní síla. Když jsem si sundala pás se závažím a kyslíkovou bombu, stáhla jsem se sebe prostě i všechno ostatní a nahá jsem se vrátila do vody, zpátky k delfínovi. Bylo mi tak lehko, cítila jsem se tak svobodná a plná života, že se mi chtělo jen tak si hrát na slunci a ve vodě. Delfín mě vyvezl na větší hloubku a hrál si se mnou. Všimla jsem si, že dál od břehu je spousta dalších delfínů.
Po chvíli mě odvezl zpátky ke břehu. Byla jsem hodně unavená, skoro bez sebe, a delfín se ujistil, že jsem v bezpečí na úplné mělčině. Pak se otočil na jednu stranu a na druhou, a svým okem se díval do mých očí. Chvíli jsme tak zůstali, a připadalo mi to jako nesmírně dlouhá doba, skoro nekonečná, a mně se jakoby v transu hlavou honily nejrůznější vzpomínky na minulost. Pak delfín zapískal a plaval k ostatním. A všichni společně odplavali.
Elizabeth Gawainovú
Mistrova ruka
Do dražby přišly otlučené a odřené housle. Dražitel na ně s nechutí pohlédl
- nestojí snad ani za tu ztrátu času -,
ale protože byl profesionál, s úsměvem je zvedl.

"Kolik dáte, dámy a pánové, za tyto housle?
Jeden dolar? Kdo dá víc?
Dva dolary? Jenom dva? Kdo dá tři?
Tři dolary! Tři dolary poprvé, podruhé..."
Už se chystal cenu odklepnout, když tu
v zadní řadě sálu vstal šedovlasý muž,
šel až k dražiteli a jemně uchopil housle za kobylku.
Otřel z nich prach
naladil povolené struny
a začal hrát - tak čistě a něžně,
jak to snad umí jen andělé.
Když dohrál, rozhostilo se ticho.
Dražitel zvedl housle za kobylku
a zjihlým hlasem se zeptal:
"Kolik dáte za tyto staré housle?
Tisíc dolarů? Dá někdo dva?
Dva tisíce! Dá někdo tři?
Tři tisíce! Tři tisíce poprvé, podruhé
- a housle jsou prodány za tři tisíce." Lidé se radovali, ale někteří plakali.
275
274

Myra B. Welchová
"Nechápeme, co tolik změnilo jejich cenu."
"To je jednoduché: byla to ruka Mistra."
A stejně tak i mnoho lidí s vyžilým životem,
otlučených a odřených hříchem,
je bezmyšlenkovitému davu prodáváno pod cenou
- přesně jako housle.
Dej mu talíř brambor nebo sklenici vína
- je to jako hra, ať jde zas o dům dál.
Jde "poprvé", jde "podruhé"
a jeho cena je už téměř jistá.
Ale když na něj položí ruku Mistr,
tupý dav nikdy zcela nepochopí, jak se to stalo,
že duše toho člověka má najednou ohromnou cenu,
protože ji dokáže rozehrát jen dotek Mistrovy ruky.
Ještě trochu slepičí polévky ?
Otevrte svá srdce světu. Máte-li povídku, báseň nebo článek (ať už svůj vlastní, nebo někoho jiného), o němž si myslíte, že patří do příštího svazku Slepičí polévky pro duši, prosíme vás, abyste nám ho poslali.
Jack Canfield a Mark Victor Hansen
Self-Esteem Seminars
6035 Bristol Parkway
Culver City, California 90230, USA
Fax: 001-310-337-7465
Zaručujeme vám, že vy i autor budete za svůj příspěvek odměněni. Děkujeme!
Přednášky, semináře a diskusní setkání
Na výše uvedené adrese nás můžete kontaktovat, jestliže si nás přejete pozvat za účelem přednášek, seminářů nebo diskusních setkání anebo jestliže si přejete získat víc informací o našem zpravodaji, o dalších knihách, audiokazetách, diskusních setkáních nebo kursech.
Přejeme vám hodně lásky! Jack a Mark
276
f77

Ke vzniku této knihy přispěli:
na základní škole. Je členkou správní rady National Council for Self-Esteem. Její nejlepší kniha se jmenuje Esteem Builders, jedná se o soubor 379 třídních aktivit. Kontaktovat ji můžete na adrese 840 Prescott Drive, Palm Springs, Califomia 92262 nebo na telefonním čísle (610) 323-5387.
Helice Bridgesová je uznávaná a dynamická řečnice a školitelka, v mnoha zemích světa řídí školení zaměřená na výchovu k sebedůvěře a diskusní setkání ve školách, organizacích a podnicích. Je předsedkyní Board for Difference Makers, Inc. a zastihnout ji můžete na adrese P.O. Box 2115, Del Mař, Califomia 92014 nebo na telefonním čísle (619)481-6019.
Řadu uvedených příběhů jsme převzali z knih, které jsme četli. Tyto prameny citujeme v Poděkováni. Některé příběhy a básně napsali naši přátelé, kteří jsou stejně jako my profesionálními řečníky. Uvádíme jejich adresy a telefonní čísla,

abyste se případně s nimi mohli spojit ohledně knih, které napsali, jejich kazet a seminářů.
Wally "Famous" Amos je zakladatelem Famous Amos Cookies a autorem knihy a kazetového alba The Power.... In You. Wally bydlí v Maui na Havaji. Kontaktovat ho můžete na adrese 215 Lanito Drive, Kailua, Hawaii 96734 nebo na telefonním čísle (808) 261-6075.
Joe Batten, C.P.A.E., je profesionální řečník a úspěšný podnikatel, který dokáže v podnicích vyvolat ovzduší důvěry v dobrých i zlých časech. Za 35 let své spisovatelské, poradenské a řečnické činnosti si získal titul Corporate Mentor. Joe je autorem bestselleru Tough Minded Management. Joe miluje život a smích, které vřele a od srdce předává každému publiku. Napsat mu můžete na adresu 2413 Grand Avenue, Děs Moines, lowa 50312 nebo zavolat na číslo (515) 244-3176.
Gene Bedley je ředitelem základní školy El Rancho v kalifornském Ir-vinu, v roce 1985 obdržel cenu Asociace profesionálních učitelů National Educator of the Year Award a je autorem řady knih o vytváření příznivého prostředí ve třídě. Zastihnete ho na adrese 14252 East Mail, Irvine, Califomia 92714 nebo na tel. čísle (714) 551-3090.
Michele Borbaová je plodnou autorkou knih o budování sebedůvěry
Les Brown je slavný řečník, který působí ve Fortune 500 Companies a řídí osobnostní a profesionální semináře po celých USA. Televizní diváci dobře znají jeho pořady, které jsou zaznamenány na video a au-dio kazetách. Kontaktovat ho můžete na adrese Les Brown Unlimited, 2180 Penobscot Building, Detroit, Michigan 48226 nebo na telefonním čísle (800) 733-4226.
Dan Clark je profesionální motivátor, který se zaměřuje na středoškolskou mládež, rodiče a obce. Kontaktovat ho můžete na adrese P. O. Box 8689, Salt Lake City, Utah 84108 nebo na telefonním čísle (801) 532-5755.
Alan Cohen je plodný a dynamický řečník a spisovatel. Nejraději máme jeho knihu The Dragon Doesn 't Live Here Anymore. Kontaktovat ho můžete na adrese P. O. Box 98509, Děs Moines, WA 98198 nebo volat na číslo (800) 462-3013.
Roger Crawford je dynamický motivační řečník. Napsal knihu Playing From the Heart. Kontaktovat ho můžete na adrese 1050 St. Andrews Drive, Byron, Califomia 94514 nebo na telefonním čísle (510)634-8519.
Stan Dále, bývalý člen skupiny "Shadow" a moderátor rozhlasových show je také ředitelem a zakladatelem Human Awareness Institute v kalifornském Saň Mateo, který se zaměřuje na "vytváření světa, v němž každý člověk bude vítězem". Po celém světě řídí diskusní setkání "Sex, Love and Intimacy". Je autorem knih, které jsou k dispozi-
•aw
279

či také na audiokazetách. Kontaktní adresa: The Human Awareness Institute, 1720 S. Amphlett Blvd., Suitě 128, Saň Mateo, California 94402 nebo telefonní čísla (800) 800-4117 a (415) 571-5524.
Buřt Dubin se zasloužil o rozvoj systému úspěšného slovního projevu, který řečníku umožňuje vytvoření pevné pozice a obchodní působivosti. Buřt je specialista na marketing a personalistiku, své dovednosti předává velkoobchodním i maloobchodním sdružením a organizacím. Kontaktovat ho můžete na adrese the Management Achievement Institute, Box 6543, Kingman, Arizona 86402-6543 nebo na telefonním čísle (800) 321-1225.
Patricia Frippová, C.S.P., C.P.A.E, je všestranná řečnice. Je to bývalá prezidentka the National Speakers Association a je jednou z nejdynamičtějších řečnic, které jsme kdy poznali. Kontaktovat ji můžete na adrese 527 Hugo Street, Saň Francisco, California 94122 nebo na telefonním čísle (415) 753-6556.
Rick Gelinas, je prezidentem Lucky Acorns Delphi Foundation v Mia-mi. Je výtečný vychovatel, který svůj život zasvětil dětem. Zastihnete ho na adrese 5888 S. W. 77 Terrace, Miami, Florida 33143 nebo na telefonním čísle (305) 667-7756.
John Goddard miluje dobrodružství a cestováni a je to motivační řečník světové úrovně. Můžete ho zastihnout na adrese 4224 Beulah Drive, La Canada, California 91101 nebo na telefonním čísle (818) 790-7094.
Patty Hansenová je Markova žena a správní ředitelka Look Who's Talking. Kontaktovat ji můžete na adrese P. O. Box 7665, Newport Be-ach, California 92658 nebo na telefonním čísle (714) 759-9304.
Danielle Kennedyová, M. A., je slavná spisovatelka, marketingová metodická a obchodnice ověnčená mnoha cenami. Má čestný titul z humanitních věd na Clark College a titutl Master v profesionálním psaní na Univerzitě Jižní Karolíny. Ročně přednáší o obchodu, marketingu a vedeni podniků ve stovce měst. Některé z jejích knih se staly bestsellery. Je vdaná, má osm dětí. Kontaktovat ji můžete na adrese S. Ei Camino Reál, Saň Clemente, California 92672 nebo na telefonním čísle (714) 498-8033.
Florence Littauerová, C.S.P., C.P.A.E. je jednou z nejúžasnějších osob, které známe. Dokáže motivovat jako spisovatelka i jako učitelka. Nejraději máme její knihu Little Silver Boxes. Kontaktovat ji můžete na adrese Rancho Fe Rd., Saň Marcos, California 92069 nebo na telefonním čísle (619) 744-9202.
Rick Little se více než 16 let věnuje zlepšováni sociálních a ekonomických podmínek dětí a mládeže. V roce 1975 založil Quest International a po patnáct let byl jeho prezidentem. Je spoluautorem mnoha knih o mládeži, na nichž se podílel s významnými osobnostmi, jako je Bili Cosby a Dr. Charlie W. Shedd. V roce 1990 založil s pomocí nadace W. K. Kellogg Foundation nadaci International Youth Foundation, jejímž cílem je zajišťovat a financovat odpovídající a úspěšné programy pro mládež. Tato nadace se nyní soustřeďuje na programy v Jižní Africe, Polsku, Ekvádoru, Mexiku, Bangladéši, Thajsku a na Filipínách.
Hanoch McCarty, Ed.D., je profesionální řečník, školitel a konzultant zaměřující se na posilování motivace, produktivity a sebedůvěry. Je jedním z nejžádanějších řečníků, protože dokáže snoubit humor a dojemné příběhy s praktickými dovednostmi, které mohou být okamžitě použity. K jeho knihám a videokazetám patří Stress and Energy a Self-Esteem: The Bottom Line. Kontaktovat ho můžete na P. O. Box 66, Galt, California 95632 nebo na telefonním čísle (800) 231-7353.

Dan Millman je autorem řady knih o tom, jak se stát duchovním vítězem. Zklamání "obyčejným životem", které se tomuto bývalému světovému šampiónu v gymnastice, univerzitnímu trenérovi a profesoru zapsalo do hloubi srdce a mysli, ho také přimělo k cestování a přijetí nového přístupu k životu tzv. "postoji mírumilovného bojovníka". Kontaktovat ho můžete na adrese Peaceful Warrior Services, P. O. Box 6148, Saň Rafael, California 94903 nebo na telefonním čísle (415)491 -0301.
W. Mitchell, C.P.A.E., je jedním nejlepších motivačních řečníků, které jsme kdy poznali. Jeho audioprogram se jmenuje íť s Not What Hap-pens To You, Iť s What You Do About It. Kontaktovat ho můžete na adrese 12014 W. 54th Drive, Nr. 100, Arvada, Colorado 80002 nebo na telefonním čísle (303) 425-1800.
Robert A. Moawad je prezidentem a nejvyšším výkonným úředníkem Edge Learning Institute, který má pobočky v Tacomě, Washingtonu
281
280

a Tempe. Tento'institut je profesionální organizací, která se zabývá zvyšováním produktivity, kvality a spokojenosti zákazníků. Bob je dynamický vychovatel a školitel. Získává si publikum vysoce ilustrativními a přitom solidními principy. Proto také patří k nejžádanějším řečníkům. Od roku 1973 pracoval pro více než dva miliony klientů, včetně význačných osobností obchoddu, státní správy a vzdělávání. Kontaktovat ho můžete na adrese Edge Learning Institute, 2217 N. 30th, Nr. 200, Taco-ma, Washington 98403 nebo na telefonním čísle (206) 272-3103.
Chick Moorman je ředitelem Institutu pro moc osobnosti, konzultační firmy zabezpečující vysoce kvalitní programy profesionálního rozvoje pro vychovatele a rodiče. Hodné cestuje, ročně řídí pres 100 diskusních setkání o kooperativním učení, zvyšování sebedůvěry a o rozvoji pozitivních postojů. Jeho posláním je umožňovat lidem silněji prožít moc jejich vlastní osobnosti, aby tak mohli posilovat ostatní. Na jeho poslední knize Teacher Talk: What it Really Means se podílela také jeho žena Nancy. Zabývá se v ní poselstvími, která doprovázejí mluvené slovo, přestože nejsou vyslovená. Objednat si ji můžete za cenu 14,95 USD na adrese The Institute for Personál Power, P. O. Box 5985, Saginaw, MI 48603 nebo na telefonním čísle (517) 791-3533.
Michael Murphy, Ed.D., psycholog, novinář, učitel a člen týmu Family Consultation. Psát mu můžete do 25 Monument Rd., Orleans, MÁ O2653 nebo volat na číslo (508) 255-4050.
Victor H. Nelson, S.T.M., je soukromý terapeut a pastorační poradce. Jeho adresa je 505 Evergreen Street West, Lafayette, Indiána 47906.
Frice Pritchett, Ph.D., je doktor psychologie a bývalý prezident Dal-laské asociace psychologů. Pracuje v Pritchett & Associates, Inc., dal-laské poradenské firmě specializované na organizační změny. Dr. Pritchett napsal 11 knih o organizačních schopnostech jednotlivce i kolektivu. Kontaktovat ho můžete na adrese 200 Crescent Court, Suitě 1080, Dallas, Texas 75201 nebo na telefonním čísle (214) 855-8999.
Bobbie Probsteinová je spisovatelka a fotografka, jejíž poslední knize Healing Now se dostalo veliké chvály. Je nedocenitelná pro každého člověka bojujícího s nemocí nebo očekávajícího chirurgický zákrok. Její první kniha Return to Center byla vydána již třikrát Kontaktovat ji můžete na P.O. Box 1433, Santa Monica, California 90401.
Bob Proctor je předsedou Bob Proctor Seminars a zakladatelem Milli-on Dollar Forum v Ontariu. Bob je autorem knihy You were Born Rich a po celém světě řídí semináře na toto téma. Jimi dodává lidem sílu, aby si vytvořili takový život, o jakém vždy snili. Kontaktovat ho můžete na adrese Million Dollar International, 211 Consumers Road, Suitě 201, Willowdale, Ontario, Canada M2J 4G8 nebo na telefonním čísle (416) 498-6700.
Nido Qubein, C.S.P., C.P.A.E., je bývalý prezident Federální asociace řečníků a dokáže výjimečným způsobem přednášet o obchodu, managementu a marketingu. Z řady knih jmenujme aspoň Best From Your-self, Communicate Uke A Pro a Professional Selling Techniques. Kontaktovat ho můžete na adrese Creative Services, Inc., P. O. Box 6008, High Point, North Carolina 27262-6008 nebo na telefonním čísle (919) 889-3010.
Pamela Rogersová získala v roce 1990 na Pennsylvánské univerzitě titul Master of Education, učí na druhém stupni Reynoldsovy základní školy ve Philadelphii. Když právě nevyučuje, studuje herectví.
Glenna Salsburyová, C.S.P., S.P.A.E., studovala na Severozápadní univerzitě v Evanstonu, má dva tituly Master. V roce 1980 založila svou vlastní společnost zaměřenou na přednáškovou činnost a veden! seminářů o osobním růstu. V soukromém životě se vdala za Jima Salsburyho, bývalého člena Detroit Lions a Green Bay Packers a má tři dcery. Můžete si u ní objednat jedinečné kazetové album Passion, Power and Purpose. Kontaktovat ji můžete na adrese 9228 North 64th Pláce, Paradise Valley, Arizona 85253 nebo na telefonním čísle (602) 483-7732.
Jack Schlatter je bývalý učitel, nyní motivační řečník. Kontaktovat ho můžete na P. O. Box 577, Cypress, California 90630 nebo na telefonním čísle (714) 772-1974.
Lee Shapiro je bývalý prokurátor a soudce, který zanechal soudní praxe, protože porota mu nikdy za jeho výkon netleskala vestoje! Nyní se specializuje na etiku v řízení, programových prohlášeních a na dovednosti mezilidské komunikace. Kontaktovat ho můžete na adrese 5700-12 Baltimore Drive, La Mesa, California 94122 nebo na telefonním čísle (619) 668-9036.
283
282

Frank Siccone, Ed.D., je ředitelem Siccone Institute v Saň Francislcu. Je poradcem řady škol a podniků. Napsal mnoho knih, některé s lackem Canfieldem (nakladatelství Allyn & Bacon). Kontaktovat ho můžete na adrese tne Siccone Institute, 2551 Union Street, Saň Fran-cisco, California 94123 nebo na telefonním čísle (415) 922-2244.
Cindy Spitzerová je spisovatelka na volné noze, která nám pomohla s přepsáním nejtěžších a nejvýznamnějších

příběhů. Kontaktovat ji můžete na adrese 5027 Berwyn Road, College Park, Maryland 20740.
Jeffrey Michael Thomas je regionální viceprezident Van Kampen Merritt, profesionální firmy zabývajícíse finančním managementem. Je členem Federální asociace řečníků a věnuje se přednáškám o finančním managementu a získávání finančních zdrojů pro charitativní účely. Tuto práci vykonává ve své společnosti pojmenované J. Michael Thomas & Associates. Pan Thomas žije a pracuje v Tustinu, stát California, v současné době usiluje o zvolení do městské rady. Kontaktovat ho můžete na telefonním čísle (714) 544-1352.
Pamela Truaxová je autorkou Smáli Business Pitfalls And Bridges. Kontaktovat ji můžete na adrese 2073 Columbia Way, Vista, California 92083 nebo na telefonním čísle (610) 598-6008.
Francis Xavier Trujillo, Ed.D., je zakladatel a prezident Pro Teach Publications, firmy specializované na výrobu stimulačních a sebedůvěru posilujících plakátů, obrázků a dalších materiálů pro studenty i učitele. Jeho plakáty zdobí snad každou školu Spojených států. Frank se zabývá řadou otázek spjatých s budováním sebedůvěry, posilování autority učitele a reformou školství. Kontaktovat ho můžete na adrese Pro Teach Publications, P. O. Box 19262, Sacramento, CA 95819 (800) 233-3541. Požádejte ho o barevný katalog plakátů a dalších materiálů Bilding Mé Á Fewchr, který se stal podkladem k vytvoření projektu Build Mé A Future, celoamerické kampaně, v níž děti psaly dopisy prezidentu Clintonovi o svých představách, jak vybudovat lepší budoucnost.
Dottie Waltersová je předsedkyní Walters International Speakers Bu-reau v Kalifornii. Vysílá placené přednášející do celého světa a se zápalem se věnuje školení řečníků. S dcerou Lilly napsala knihu Speak and Grow Rich a je správkyní International Group of Agents and Bu-
reaus. Dottie vydává největší celosvětový zpravodaj pro profesionální řečníky s názvem Sharing Ideas. Kontaktovat ji můžete na P. O. Box 1120, Glendora, California 91740 nebo na telefonním čísle (818) 335-8069/ fax (818) 335-6127.
Bettie Youngsová je předsedkyni Instruction & Professional Develop-ment, Inc., poradenské firmy, která vedle služeb poskytuje školským správám také finanční zdroje. Bettie obdržela v lowě cenu Učitel roku, je profesorkou na Státní univerzitě v Saň Diegu a výkonnou ředitelkou nadace Phoenix Foundation. Je autorkou 14 knih, včetně: The Educa-tor's Self-Esteem: It's Criteria Nr. l a The 6 Vital Ingredients OfSelf--Esteem And How To Develop Them In Studeniš. Kontaktovat ji můžete na P. O. Box 22588, Del Mař, California 92014 nebo na telefonním čísle (619)481-6360.
284
285

Poděkování
Chtěli bychom poděkovat nakladatelům a osobám, kteří nám dali svolení k přetisku jejich materiálů. (Poznámka: Anonymní příběhy, které jsou veřejným vlastnictvím, nebo příběhy napsané Jackem Canfieldem a Markem Victorem Hansenem zde nejsou uvedeny).
On Courage (Odvaha), Sachi z knihy Sacred Journey of the Peacefitl Warrior Dana Millmana. Copyright © 1991 Dan Millman - Přetištěno se svolením autora a H. J. Kramer, Inc., P. O. Box 1082, Tiburon, CA 94920. Všechna práva vyhrazena.
The Genílest Need (Potřeba něhy) - přetištěno Fredem T. Wilhelmsem, se svolením autora a Educational Leadership, 48,1:51. © ASCD.
My Declaration of Šelf-Esteem (Prohlášeni mé sebedůvěry), Everybody Has a Dream (Každý má svůj sen) přetištěno s písemným svolením AVANTA Network, kterou založila Virginia Satirová a na niž přešla všechna práva. Další informace o díle Virginii Satirové nebo AVANTA Network na adrese: Avanta Network, 310 Third Avenue N.E. Sté. 126, Issaquah, WA 98027 nebo na telefonním čísle (206) 391-7310.
Why I Chose My Father To Be My Dad (Proč jsem si jako tátu vybrala právě toho svého), The Six Ingredients of Self-Esteem and How They Are Developed in Yottr Children, Bettie B. Youngsová. Copyright © 1992 Rawson Assoc.
On Parenting (O dětech), z knihy The Prophet (Prorok), autor Chalil Džibran. Copyright © 1923 by Kahlil Gibran and renewed 1951 by Administrátore C. T. A. of Kahlil Gibran Estate and Mary G. Gibran. Přetištěno se svolením Alfred A. Knopf, Inc. Translation © Eliška a Boris Merhautovi, 1990.
286
Bilding Mé A Fewchr. Copyright © ProTeach Publications. Autorizoval Frank Trujillo. Všechna práva vyhrazena.
Willing To Pay The Price (Být ochoten něco obětovat), Šelf Mode in America, John McCormack. Přetištěno se svolením Addison-Wesley Publishing Co., Inc. a autora. Copyright © 1990 The Visible Changes Educational Foundation and David R. Legge.
The Power OfOptimism (Síla optimismu), převzato z The Power ofOp-tímism, Alan Loy McGinnis. Copyright © 1990 Alan Loy McGinnis. Přetištěno se svolením Harper Collins Publishers.
Two Monks (Dva mniši), Wisdom ofthe Zen Masters (Moudrost mistrů zenu), Irmgard Schloegl. Přetištěno se svolením New Directions Publishing Corporation. Copyright © 1975 Irmgard Schloegl.
Love: The One Creative Porce (Láska: jedinečná tvořivá sila) - přetištěno se svolením Erica Butterworthe. Copyright © 1992 Eric Butter-worth.
AU I Remember (Všechno, co si pamatuji), The Bag Lady (Dáma v hadrech). Přetištěno se svolením Bobbie Probsteinové. Copyright © 1992 Bobbie Probstein.
Heart Songs (Píseň srdce), přetištěno se svolením Patricie Jean Hanse-nové. Copyright © 1992 Patricia Jean Hansen.
True Love (Opravdová láska). Přetištěno se svolením Barryho Vissella. Copyright © 1992 Barry Vissell.
It Can't Happen Here (Tady by to nešlo?). Přetištěno se svolením Pamely Rogersové. Copyright © 1992 Pamela Rogers.
Who You Are Makes A Difference (Máš velkou cenu). Přetištěno se svolením Helice Bridgesové. Copyright © 1992 Helice Bridges.

A Brother Like That (Takový bratr). Přetištěno se svolením Dana Clar-ka. Copyright ©1992 Dan Clark.
Big Ed (Hromotluk Ed). Přetištěno se svolením Joe Battena. Copyright © 1989 Amacom Books.
287
Love And The Cabbie (Láska a taxikář). Přetištěno se svolením Arta Buchwalda. Copyright © 1992 Art Buchwald.
A Simple Gesture (Maličkost), I Am a Teacher (Jsem učitel). Přetištěno se svolením Johna Waynea Schlattera. Copyright © 1992 John Wayne Schlatter.
The Smile (Úsměv), Did The Earth Move For You (Pohnuli jste zemí), Just One More Time (Ještě jednou). Přetištěno se svolením Dr. Hano-cha McCartyho. Copyright © 1991 Hanoch McCarty and Associates.
A Story For Valentine 's Day (Svatovalentinský příběh). Přetištěno se svolením Jo Ann Larsenové. Copyright © 1992 Jo Ann Larsen.
Carpe Diem! (Carpe diem!), Alan Cohen. Přetištěno se svolením Alana Cohena. Copyright © 1991 Alan Cohen Publications. Katalog materiálů Alana Cohena můžete zdarma získat na P. O. Box 98509, Děs Moi-nes, WA 98198 nebo na telefonním čísle (800) 462-3013.
/ Know You, You Are Just Like Mé (Znám tě, jsi stejný jako já!). Přetištěno se svolením the Human Awareness Institute. Copyright © 1992 Stan V. Dále.
Puppiesfor Sále (Prodám štěňata). Přetištěno se svolením Dana Clar-ka. Copyright © 1989 Dan Clark.
Nothing But The Truth! (Nic než pravdu!). Přetištěno se svolením Davida Casstevense.
Children Learn What They Live (Děti se naučí tomu, v čem žijí). Přetištěno se svolením Dorothy Law Nolteové.
Touched (Moc dotyku). Přetištěno se svolením Victora H. Nelsona. Copyright © 1990 Victor H. Nelson. Poprvé uveřejněno v květnovém a červnovém čísle Family Therapy Networker.
I Love You, Soň! (Mám tě rád), Victor Brook Miller. Přetištěno se svolením The Institute for Humanistic and Transpersonal Education. Copyright © 1977 IHTE.
What You Are Is As Important As What You Do (To, co jsi, je stejně.dá-ležité jako to, co děláš). Přetištěno se svolením Patricie Frippové. Copyright © 1992 Patricia Fripp.
The Perfect American Family (Dokonalá americká rodina). Přetištěno se svolením Michaela Murphyho. Copyright © 1992 Michael Murphy Ed.D.
Just Say It! (Stačí to vyslovit). Přetištěno se svolením Gena Bedleye. Copyright © 1992 Gene Bedley.
/ Like Myself Now (Teď se mám rád) z knihy Man, The Manipulátor autorky Everett L. Shostromové. Přetištěno se svolením. Copyright © 1967 Abington Press.
AU The Good Things (Všechno dobré). Přetištěno se svolením Helen P. Mroslové, OSF a Shippensburgské univerzity. Poprvé uveřejněno v Próteus: A Journal ofldeas, jaro 1992. Přetištěno se svolením z říjnového čísla Readers Digest 1991.
The Little Boy (Chlapeček). Helen E. Buckleyová. Přetištěno se svolením z Glad To Be Me-Building Self-Esteem in Yourself and Others. Copyright © 1989 Dov Peretz Elkins. (Princeton, NJ: Growth Associates).
/ Think I Can! (Myslím, že to dokážu). Přetištěno se svolením Michele Borbaové. Copyright © 1992 Michele Borba.
The 333 Story (Příběh o třech trojkách). Přetištěno se svolením Roberta C. Proctora. Copyright © 1992 Robert Proctor.
If You Don't Ask, You Don't Get - But If You Do, You Do (Líná pusa holé neštěstí). Přetištěno se svolením Ricka Gelinase. Copyright © 1992 Rick Gelinas.
The Magie Of Believing (Tajemná moc víry). Přetištěno se svolením Dalea Maddena, prezidenta Island Heritage Publishing, divize The Madden Corporation. Copyright © 1992 Dále Madden.
289
288

Glennď's Goal Book (Glennino album cílů). Přetištěno se svolením Glenny Salsburyové. Copyright © 1991 Salsbury Enterprises.
Another Check Mark On The List (Další odškrtnutá položka). Přetištěno se svolením Johna Goddarda. Copyright © 1992 John Goddard.
Look Out, Baby, I'm Your Love Man (Jiného už nebudete chtít). Přetištěno se svolením Lese Browna a Look Who's Tallking.
The Box (Krabice), You've Got YourselfA Deal (Uzavřela jsi dobrý obchod). Přetištěno se svolením Florence Littauerové, prezidentky CLASS Speakers, Inc., autorky 20 knih.
Encouragement (Povzbuzení). Přetištěno se svolením Nida R. Qubeina. Copyright © 1992 Nido R. Qubein.
Walt Jones. Přetištěno se svolením the Edge Learning Institute,Inc. Copyright © 1992 Bob Moawad, předseda CEO.
Try Something Different (Zkus to jinak). Přetištěno se svolením Price Pritchetta, Ph. D. Copyright © 1990 Price Pritchett, Ph. D.
Service With A Smile (Služby s úsměvem), Service America, str. 128. Přetištěno se svolením Dow Jonese/Irwina. Copyright © 1985 Karl Albrecht and Ron Zenke.
Obstacles (Překážky). Přetištěno se svolením Beacon Press. Copyright © 1992 Viktor E. Frankl.
John Corcoran - The Man Who Couldn 't Read (John Corcoran - muž, který neuměl číst). Přetištěno se svolením Johna Corcorana. Copyright © 1992 John Corcoran.
Don 't Be Afraid To Fail (Nebojte se nezdaru). Copyright © United Technologies Corporation, Hartford, CT 06101.
Lesson From A Soň (Čemu mě naučil můj syn). Přetištěno se svolením Danielle Kennedyové. Copyright © 1991 Danielle Kennedy/Prentice Halí.
Failure? No! - Just Temporary Setbacks (Neúspěch? Ne! Jen dočasné zdržení). Přetištěno se svolením Dorothy

Waltersové. Copyright © 1992 Dorothy Walters.
For Mé To Be More Creative, I Am Waiting For... (Abych mohl rozvinout své tvůrčí schopnosti, čekám...). Přetištěno se svolením Center for Creative Leadership, Greensboro, NC. Copyright © 1992, Issues and Observations. Více informaci o této neziskové vzdělávací instituci, která se zabývá aplikováním poznatků behaviorálních věd na konkrétní potřeby manažerů a vedoucích osobnosti, můžete získat, a případně si předplatit Issues and Observations, na adrese: Center for Creative Leadership, P. O. Box. 26300, Greensboro, NC 27438-6300 nebo na telefonním čísle (919) 288-7210.
The Power Of Determination (Síla vůle). Přetištěno se svolením Buřta Dubina. Copyright © 1992 Buřt Dubin.
Rest In Peace: The "I Can't" Funeral (Odpočívej v pokoji): pohřeb , To nedokážu *. Přetištěno se svolením Chicka Moormana. Copyright © 1992 Chick Moorman.
She Saved 219 Lives (Zachránila 219 životů). Přetištěno se svolením Betty Tisdaleové. Copyright © 1992 Betty Tisdale.
There Is Greatness AU Around You - Use It! (Veliké véd jsou všude kolem nás -jen jich využít!). Přetištěno se svolením Boba Richardse. Copyright © 1992 Bob Richards.
Také A Moment To Really See! (Zastav se a rozhlédni se). Přetištěno se svolením Jeffrey M. Thomase. Copyright © 1992 Jeffrey M. Thomas.
If I Had To Live My Life Ověř (Kdybych si mohla zopakovat život). Na-dine Stairová. Dlouhá léta známá a přepisovaná báseň je přisuzována Nadme Stairové. Předpokládá se, že ji napsala v 85 letech. Obecně se domníváme, že v té době žila ve státě Kentucky. Nepodařilo se nám kontaktovat žádného člena její rodiny a údaje ověřit
The Dolphin's Gift (Delfíni dar). Převzato z The Dolphin's Gift, © 1980. Přetištěno se svolením New World Library, Saň Rafael, CA 94903.
290

66
Bopsy Jack Canfield a Mark V. Hansen Prodám štěňata Dan Clark 70
24

Jack Canfield je prezidentem Self-Esteem Seminars a The Canfield Training Group, seminářů a vzdělávací společnosti. Jejich cílem je pomáhat jednotlivcům i organizacím žít podle svých nejvyšších cílů a přání. Jack vede školení pro městská zastupitelstva, státní správu a školskou správu a semináře pro veřejnost. Přednáší na regionálních a federálních konferencích a setkáních.
Společnost The Canfield Training Group vám může poskytnout následující diskusní setkání, semináře a poradenství: Sebedůvěra a špičkový výkon Sebedůvěra: startovní čára k úspěchu Sebedůvěra: naučit se milovat a projevovat sama sebe Sebedůvěra ve třídě: diskusní setkání pro učitele a výchovné poradce
Jak budovat vysokou sebedůvěru Výchova dětí k vysoké sebedůvěře Deset kroků k úspěchu
Simulovaný prodej: jak se stát světovým prodejcem Seminář pro manželské páry: Jak udržovat poměr se svou ženou / se svým mužem Seminář o dovednostech povzbuzujících sebedůvěru:
školení školitelů
Program STAR: vzdělávací program s videokazetou Program GOALS: vzdělávací program s videokazetou pro rizikové dospělé
Jack Canfield vám může poskytnout také širokou škálu knih, audio a video kazet. Přejete-li si jejich seznam nebo chcete-li se domluvit na pořádání diskusního setkání či semináře, kontaktujte ho na americkém telefonním čísle (310) 337-9222 nebo 1-800-2-ESTEEM.
Mark Victor Hansen je svými klienty nazýván "motiváto-rem amerického podnikatelství". Přes osmnáct let pracuje pro společnosti Fortune 500 a jejich profesní sdružení, které využívají jeho talentu na poli prodeje, prodejní strategie a posilování a rozvoje osobnosti.
Jeho celoživotním posláním je hluboce a pozitivně působit na lidské životy. Každoročně procestuje 250 000 mil po celém světě a přednese více než 200 projevů. Za dobu svého působení inspiroval statisíce lidí k tomu, aby si vytvořili lepší a smysluplnější budoucnost, a za tutéž dobu se stal také iniciátorem prodeje zboží a služeb v hodnotě milionů dolarů.
Jeho knihu Future Diary (Deník budoucnosti) čtou tisíce lidí po celých USA. Jeho nejnovější publikace Dare To Win (Měj odvahu k vítězství) byla vysoce oceněna Normanem Vincentem Pealem a Ogem Mandinem, legendami v oboru rozvoje osobnosti. Je také autorem bestselerů How To Achieve Total Prosperity (Jak dosáhnout dokonalé prosperity) a Miracle of Tithing (Zázrak placení desátek).
Mark Victor Hansen kromě psaní knih a přednášení také shromáždil kompletní knihovnu o posilování osobnosti na audio a video kazetách. Cílem těchto programuje, aby posluchač v sobě rozeznal vrozené schopnosti a dokázal je používat v obchodním i osobním životě. Hansen si získal také televizní a rozhlasovou popularitu díky "The Mark Victor Hansen Show", vysílané v jižní Kalifornii, a jako moderátor pořadu "Build A Better You" (Udělej se lepším). Success Magazíne uvedl zprávu o jeho úspěších na titulní stránce srpnového čísla roku 1991.
Mark je velký člověk s velkým srdcem a duchem a je inspirací pro každého, kdo usiluje o své zdokonalení.
Kontaktovat ho můžete na telefonním čísle (714) 759-9304, nevoláte-li z Kalifornie, použijte číslo (800) 433-2314. Volací znak do USA je 001.
Jack Canfield a Mark Victor Hansen